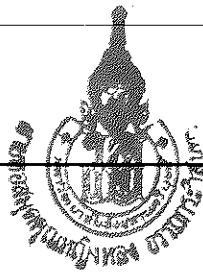

การใช้โปรแกรม SATURN ในการศึกษาการเดินรถทางเดียวในเมืองหาดใหญ่
An Application of SATURN for the Study of Hat Yai One-way Traffic System

ทรงศักดิ์ รัวิวงศ์

Songsak Ravirungsun

เลขที่ง...	HE5693.55.113Y 1142 2540 Q1 2
Order Key	28939
Bib Key	125870
19.0.8.2540	

X
125870

วิทยานิพนธ์วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา (การขนส่ง)
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Master of Engineering Thesis in Civil Engineering (Transportation)

Prince of Songkla University

ชื่อวิทยานิพนธ์

การใช้โปรแกรม SATURN ในการศึกษาการเดินรถ
ทางเดียวในเมืองหาดใหญ่

ผู้เขียน

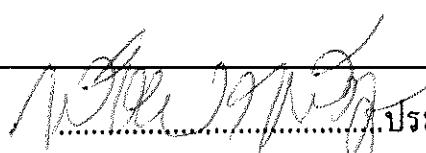
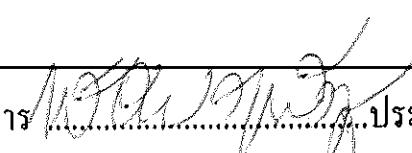
นายทรงศักดิ์ รัวิรังสรรค์

สาขาวิชา

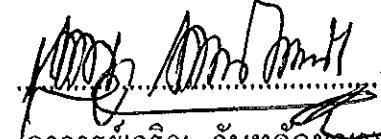
วิศวกรรมโยธา (การขนส่ง)

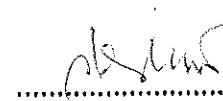
คณะกรรมการที่ปรึกษา

คณะกรรมการสอน

.....ประธานกรรมการ .....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. พิชัย ราనีร旦านันท์) (รองศาสตราจารย์ ดร. พิชัย ราনีร旦านันท์)

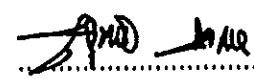
.....กรรมการ
(อาจารย์เจริญ จันทลักษณ์)

.....กรรมการ
(อาจารย์เจริญ จันทลักษณ์)

.....กรรมการ
(อาจารย์วิวัฒน์ สุทธิวิภากร)

.....กรรมการ
(ดร. สมพงษ์ ปักษาสรรค์)

บัดเติมวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
วิศวกรรมโยธา (การขนส่ง)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนทร โสตถิพันธุ์)
คณบดีบัดเติมวิทยาลัย

ชื่อวิทยานิพนธ์	การใช้โปรแกรม SATURN ในการศึกษาการเดินรถทางเดียวในเมืองหาดใหญ่
ผู้เขียน	นายทรงศักดิ์ รัวิสัครศรี
สาขาวิชา	วิศวกรรมโยธา (การขนส่ง)
ปีการศึกษา	2539
บพกคดย่อ	๑๙๐๘ ๒๕๔๒

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางการปรับปรุงระบบการเดินรถทางเดียว (one-way) ของเมืองหาดใหญ่จากที่เป็นอยู่ เพื่อให้สภาพการไฟลของภาระจราจรดีขึ้น โดยการเปลี่ยนแปลงทิศทางการเดินรถทางเดียวใหม่ในเขตเมืองทั้งหมด จำนวน 8 เส้นทาง ได้แก่

- กลับทิศทางเดินรถทางเดียว จำนวน 7 เส้นทาง ได้แก่ ถนนดวงขันทร์, ถนนปรีดิarm, ถนนมั่นสุตดี, ถนนนิยมรัฐ, ถนนแสงจันทร์, ช่วงถนน (links) ธรรมนูญวิถี (จากสามแยกถนนและม้ายสองคราชห์ ถึง สถานีรถไฟฟ้า), และช่วงถนนประชาธิปัตย์ (จากสี่แยกถนนแสงจันทร์ ถึง สามแยกถนนหลังสถานี)
- เปลี่ยนให้เดินรถสองทาง จำนวน 1 เส้นทาง ได้แก่ ช่วงถนนนิพัทธอรุทิศ 1 (จากสี่แยกถนนธรรมนูญวิถี ถึง สี่แยกถนนศรีภูวนารถ)

ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรม SATURN (Simulation and Assignment of Traffic to Urban Road Networks) ในการจำลองสภาพการจราจร และวิเคราะห์-ปรับเปลี่ยนเพื่อบรรลุสภาพการจราจรที่เสนอให้ปรับปรุงกับสภาพปัจจุบัน ผลการวิเคราะห์พบว่า :

- ระยะทางในการเดินทางรวม ลดลงร้อยละ 0.5
- เวลาการเดินทางรวม ลดลงร้อยละ 17.3
- ความเร็วเฉลี่ยโดยรวม เพิ่มขึ้นร้อยละ 20.0
- ความชำรุดติดที่เกินความจุถนน ลดลงร้อยละ 46.8

Thesis Title	An Application of SATURN for the Study of Hat Yai One-way Traffic System
Author	Mr. Songsak Ravirungsun
Major Program	Civil Engineering (Transportation)
Academic Year	1996

Abstract

This research describes the result of an investigation into possible improvement of traffic flow in the existing one-way traffic system in the inner city area of Hat Yai by changing the direction of flows on the following 8 roads/links.

- reverse the direction of the existing one-way on 7 roads/links i.e. Doungjan Road, Manus-ru-dee Road, Pree-daa-rom Road, Niyomrat Road, Sangjan Road, Thammanoon-withee Links (from Lamai-songklou Intersection to Hatyai Railway Station) and Prachatipat Links (from Sangjan Intersection to Langsathanee Intersection).
- convert the existing one-way to two-way on Nipat-u-fit 1 Links (from Thammanoon-withee Intersection to Sriphuwanart Intersection).

SATURN (Simulation and Assignment of Traffic to Urban Road Networks) -- a computer program for traffic simulation -- was used to evaluate the proposed scheme. The overall results show that the suggested network can provide a better circulation than the existing system. The following performance can be achieved :

- 0.5% reduction in total travel distance
- 17.3% reduction in total travel time
- 20.0% increase in overall average speed
- 46.8% reduction in over-capacity queue

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน หน่วยงานทุกแห่ง ทั้งภาคราชการ
และเอกชน ที่มีส่วนช่วยให้การทำวิทยานิพนธ์สำเร็จลงได้ด้วยดี และขอถือโอกาสนี้
ขอบพระคุณบุคคลต่อไปนี้เป็นการพิเศษ

รศ. ดร. พิชัย ธนาธรานนท์ และอาจารย์เรริกุ จันทลักษณา ซึ่งเป็น
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เป็นผู้จัดทำโปรแกรม SATURN ให้ใช้เป็นเครื่องมือสำคัญ
ในการทำวิทยานิพนธ์ ให้คัดลอกข้อมูล ให้คำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์ ตลอดจนให้
การอบรมเชิงยາตามแต่โอกาสจะอำนวย

ดร. สมพงษ์ ปักษาสารรัตน์ Associate Director ประจำบริษัท JMP
Consultant Ltd และ Director ประจำบริษัท JMP Thailand Ltd ซึ่งเป็นผู้ที่ให้คำแนะนำ
ในการใช้โปรแกรม SATURN และให้แนวคิดในการวางแผนการทำวิทยานิพนธ์

คุณนภานันท์ จันทร์รังษี วิศวกร โครงการของบริษัทหาดใหญ่ PSM ซึ่ง
เป็นผู้สอนให้รู้จักใช้โปรแกรม AutoCAD และการแปลงรูปแบบการบันทึกเพิ่มข้อมูล
คอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในการเตรียมแฟ้มข้อมูล และการรายงานผล

คุณวีระ อินทร์กุล หัวหน้างานวิศวกรรม กองช่าง เทศบาลเมืองสงขลา
ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาขั้นต้นที่ให้ความช่วยเหลือเต็มที่ ต้องปฏิบัติงานอย่างหนักด้วยตนเอง
ทั้งหมด ทั้งในช่วงที่ได้รับสิทธิ์ลิขีชน 2 ปี และช่วงที่ต้องอาศัยเวลาของทางราชการ
ในการทำวิทยานิพนธ์อีก 2 ปี รวมเป็นเวลา 4 ปี ซึ่งทำให้ผู้เขียนมีเวลาเพียงพอ และมี
กำลังใจเต็มที่ในการที่จะทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จ

ทรงศักดิ์ รัวิรังสรรค์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ ..... (3)

Abstract ..... (4)

กิตติกรรมประกาศ ..... (5)

สารบัญ ..... (6)

รายการตาราง ..... (10)

รายการภาพประกอบ ..... (11)

ตัวย่อและสัญลักษณ์ ..... (13)

บทที่

1 บทนำ 1

    บทนำต้นเรื่อง 1

    วัตถุประสงค์ของการวิจัย 2

    ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 2

2 บททวนเอกสารต่าง ๆ 4

    การวางแผนด้านการขนส่ง 4

        ขั้นตอนการวางแผนการขนส่งอย่างต่อเนื่อง 4

        นโยบายด้านการขนส่งในตัวเมือง 6

        การจัดการจราจร 7

        ระบบเดินรถทิศทางเดียว 8

            ประเภทของถนนเดินรถทางเดียว 8

            หลักเกณฑ์การพิจารณาปรับเปลี่ยนเป็นระบบเดินรถทางเดียว 9

            ผลดีของระบบเดินรถทางเดียว 9

            ผลเสียของระบบเดินรถทางเดียว 10

        แบบจำลองด้านการขนส่ง 11

        แบบจำลองการจำลอง การจัดสรรปริมาณการจราจรของ SATURN 13

การจำลองสภาพการจราจร โดยโปรแกรมย่ออย SATSIM	16
การจัดสรรงรีมานาลการจราจร โดยโปรแกรมย่ออย SATASS.....	18
การคำนวณแบบ Loop ของโปรแกรมย่ออย SATASS/SATSIM.....	20
ผลการประยุกต์ใช้โปรแกรม SATURN ในการคำนวณ-	
Trip Matrices สำหรับโครงข่ายถนนในกรุงเทพมหานคร	21
ผลการประยุกต์ใช้โปรแกรม SATURN สำหรับโครงข่ายถนน-	
ในกรุงเทพมหานคร	22
3 วิธีดำเนินการวิจัย	30
พื้นที่ที่ดำเนินการศึกษาวิจัย	30
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	35
เครื่องมือ-อุปกรณ์ และวัสดุที่ใช้.....	35
การ code ข้อมูลโครงข่ายถนนเมืองหาดใหญ่ ในสภาพปัจจุบัน.....	36
การ code ข้อมูลโครงข่ายถนนเมืองหาดใหญ่ ในสภาพที่เสนอให้-	
ปรับปรุงทิศทางการเดินรถ.....	42
การ code ข้อมูล O-D Matrix เริ่มต้น.....	43
การ calibrate แบบจำลอง	44
4 ผลการวิจัย	58
โครงข่ายถนน และสภาพการจราจรที่ได้จากการคำนวณ	58
O-D Matrices ในสภาพการจราจรปัจจุบัน ที่ได้จากการคำนวณ.....	67
ความเร็วเฉลี่ยในสภาพการจราจรปัจจุบัน	69
V/C ในสภาพการจราจรปัจจุบัน.....	71
ความเร็วเฉลี่ยในสภาพการจราจรที่ที่เสนอให้ปรับปรุงทิศทาง-	
การเดินรถ	72
V/C ในสภาพที่เสนอให้ปรับปรุงทิศทางการเดินรถ	73
สภาพการจราจรเปลี่ยนเที่ยบ.....	74
5 บทวิจารณ์	76
ข้อจำกัดของโปรแกรม SATURN ฉบับเพื่อการศึกษา	76

ชื่อจำกัดในการสำรวจข้อมูล O-D Trip Matrix	77
ข้อจำกัดในการสำรวจข้อมูลปริมาณการจราจร	77
ข้อพึงระวังในการกำหนด O-D Trip Matrix เริ่มต้น	78
ข้อพึงปฏิบัติในการประยุกต์ใช้โปรแกรม SATURN ฉบับเพื่อการศึกษา..	79
6 บทสรุป.....	80
การใช้แบบจำลองดำเนินการจราจร/ขนส่ง	80
สรุปผลการศึกษา การปรับปรุงระบบเดินรถทางเดียว	80
เทคนิคการดำเนินการปรับปรุง	82
ข้อเสนอแนะ	83
บรรณานุกรม	84
ภาคผนวก	85
ก รายละเอียดแฟ้มข้อมูลโครงการป้ายถนน ของเมืองหาดใหญ่	86
รายละเอียดแฟ้มข้อมูลโครงการป้ายถนน ในสภาพปัจจุบัน.....	86
รายละเอียดแฟ้มข้อมูลโครงการป้ายถนน ในสภาพที่เสนอให้- ปรับปรุงพิศวงการเดินรถ	100
ข รายละเอียดแฟ้มข้อมูล O-D Matrices เริ่มต้น ของเมืองหาดใหญ่.....	114
รายละเอียดแฟ้มข้อมูล O-D Matrix เริ่มต้น สำหรับคำนวณหา O-D Matrix สภาพการจราจรปัจจุบัน.....	114
รายละเอียดแฟ้มข้อมูล O-D Matrix เริ่มต้น สำหรับเปรียบเทียบ สภาพการจราจร	114
ก การสร้างแฟ้มข้อมูล สำหรับใช้ในโปรแกรม SATURN	119
การสร้างแฟ้มข้อมูลโครงการป้ายถนน	119
การกรอกข้อมูลเกี่ยวกับคำสั่ง OPTION.....	120
หัวเรื่องของโครงการป้ายถนน	121
การกรอกข้อมูล parameter	121
ข้อมูลการจำลองโครงการป้ายถนน.....	128
ข้อมูลตัวเชื่อมจุดศูนย์ต่อของโซน	130

ข้อมูลโครงข่ายถนน/ช่วงถนน รอบนอก	130
ข้อมูลการเดี่ยว และช่วงถนนที่ถูกจำกัดการใช้ถนน สำหรับขานพาหนะบางประเภท	131
พิกัดของ Node และ/หรือ โฉน	132
เส้นทางการเดินรถโดยสารประจำทาง.....	133
ข้อมูลปริมาณการจราจรบนช่วงถนน/ตามทิศทาง- การเดี่ยว.....	133
ข้อมูลค่าใช้จ่ายในการเดินทาง สำหรับกรณีที่มีการแบ่ง- ประเภทผู้ใช้ถนน	134
การสร้างเพิ่มข้อมูล O-D Trip Matrix	135
ขั้นตอนการสั่งให้โปรแกรม SATURN ประมวลผล	137
ประวัติผู้เขียน	138

รายการตาราง

ตาราง	หน้า
3.1 เมริบันเทียบ Observed flow กับ Simulated flow สภาพปัจจุบัน.....	38
3.2 เมริบันเทียบ Observed flow กับ Assigned flow สภาพปัจจุบัน.....	41
3.3 เมริบันเทียบ Observed flow กับ Simulated flow สภาพที่เสนอ- ให้ปรับปรุง.....	52
3.4 เมริบันเทียบ Observed flow กับ Assigned flow สภาพที่เสนอ- ให้ปรับปรุง.....	55
4.1 O-D Matrix ของเมืองหาดใหญ่ ในสภาพการจราจรปัจจุบัน (พ.ศ. 2539) คำนวณโดยโปรแกรม SATURN	68
4.2 สภาพการจราจร โดยรวม ใน Simulation Network คำนวณโดยโปรแกรม- SATURN.....	75

รายการภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
2.1 ขั้นตอนการวางแผนด้านการขนส่ง โดยใช้แบบจำลองช่วง.....	5
2.2 แบบจำลองพื้นฐานด้านการขนส่ง	12
2.3 ขั้นตอนการทำงานพื้นฐานของโปรแกรม SATURN.....	16
2.4 ตำแหน่งในการพิจารณา cycle flow profile ของทางแยกเดี่ยว สำหรับการเลี้ยวจากช่วงถนน “i” ไปช่วงถนน “j”	18
2.5 IN profile ของการเลี้ยวจากช่วงถนน “i” ไปช่วงถนน “j” ของทางแยกเดี่ยว	19
2.6 ARRIVE profile ของการเลี้ยวจากช่วงถนน “i” ไปช่วงถนน “j” ของทางแยกเดี่ยว	19
2.7 ACCEPT profile ของการเลี้ยวจากช่วงถนน “i” ไปช่วงถนน “j” ของทางแยกเดี่ยว	20
2.8 OUT profile ของการเลี้ยวจากช่วงถนน “i” ไปช่วงถนน “j” ของทางแยกเดี่ยว	20
2.9 typical flow-delay curve	22
2.10 typical speed-flow curve.....	23
2.11 การทำงานแบบ Loop ของโปรแกรมย่อย SATASS/SATSIM	27
3.1 พื้นที่ศึกษา.....	32
3.2 พังถนนเดินรถทางเดียวของเมืองหาดใหญ่ ในปัจจุบัน.....	33
3.3 พังถนนเดินรถทางเดียวของเมืองหาดใหญ่ที่เสนอให้ปรับปรุง.....	34
3.4 ขั้นตอนการ calibrate แบบจำลองที่ใช้สำหรับการวิจัยสภาพการ- จราจรในโครงข่ายถนนเดินรถทางเดียวเมืองหาดใหญ่	45
3.5 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง Observed flows กับ Simulated flows สภาพปัจจุบัน	48

3.6	กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง Observed flows กับ Assigned flows สภาพที่เสนอให้ปรับปรุง.....	51
3.7	กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง Observed flows กับ Simulated flows สภาพที่เสนอให้ปรับปรุง.....	54
3.8	กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง Observed flows กับ Assigned flows สภาพปัจจุบัน	57
4.1	โครงข่ายถนนเดินรถทางเดียว, Zone Connector, Node Shape และ Node Number เมืองหาดใหญ่ ในสภาพปัจจุบัน	59
4.2	พิกัดโครงข่ายถนนเดินรถทางเดียว และ Zone Connector เมือง-หาดใหญ่ ในสภาพปัจจุบัน.....	60
4.3	ปริมาณการจราจรบนช่วงถนนต่าง ๆ ในโครงข่ายถนนเดินรถทางเดียว เมืองหาดใหญ่ ในสภาพปัจจุบัน	61
4.4	ความจุของถนน บนช่วงถนนต่าง ๆ ในโครงข่ายถนนเดินรถทางเดียว เมืองหาดใหญ่ ในสภาพปัจจุบัน	62
4.5	โครงข่ายถนนเดินรถทางเดียว, Zone Connector, Node Shape และ Node Number ของเมืองหาดใหญ่ ในสภาพที่เสนอให้ปรับปรุง ทิศทางการเดินรถ	63
4.6	พิกัดโครงข่ายถนนเดินรถทางเดียว และ Zone Connector เมือง-หาดใหญ่ ในสภาพที่เสนอให้ปรับปรุงทิศทางการเดินรถ	64
4.7	ปริมาณการจราจรบนช่วงถนนต่าง ๆ ในโครงข่ายถนนเดินรถทางเดียว เมืองหาดใหญ่ ในสภาพที่เสนอให้ปรับปรุงทิศทางการเดินรถ	65
4.8	ความจุของถนน บนช่วงถนนต่าง ๆ ในโครงข่ายถนนเดินรถทางเดียว เมืองหาดใหญ่ ในสภาพที่เสนอให้ปรับปรุงทิศทางการเดินรถ	66
4.9	ความเร็วของယอดยานในแต่ละช่วงถนนในเมืองหาดใหญ่ในสภาพ-ปัจจุบัน	70
4.10	V/C ของโครงข่ายถนนเมืองหาดใหญ่ ในสภาพการจราจรปัจจุบัน..	71

4.11	ความเร็วของยาดယานในแต่ละช่วงถนนในเมืองหาดใหญ่ สภาพที่มีการปรับปรุงทิศทางการเดินรถ.....	72
4.12	V/C ของโครงข่ายถนนเมืองหาดใหญ่ ในสภาพที่มีการปรับปรุงทิศทางการเดินรถ	73

ຕຳຫຍ່ອແລະສ້າງດັກນິນ

CBD = Central Business District

O-D = Origin-Destination

pcu = passenger car equivalent unit

SATURN = Simulation and Assignment of Traffic to Urban Road

Network

SIDRA = Signalised and unsignalised Intersection Design and
Research Aid

TRANPLAN = Transportation Planning Modelling Software

V/C = Volume over Capacity Ratio

บทที่ 1

บทนำ

1. บทนำต้นเรื่อง

สืบเนื่องจากนโยบายการกระจายความเริ่มไปสู่ภูมิภาคของรัฐบาล นับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 เป็นต้นมา ทำให้เมืองหาดใหญ่มีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ อุตสาหกรรมและการท่องเที่ยวที่สูงขึ้น ในขณะที่ระบบการจราจรและถนนส่วนต่างๆ ไม่ทันกับความต้องการของประชาชน จึงเกิดความคับคั่งของบwaldyan และการจราจรที่ติดขัดในชั่วโมงเร่งด่วน

เมื่อพิจารณาถึงระบบเดินรถทางเดียวของเมืองหาดใหญ่ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ซึ่งเป็นระบบที่เจ้าพนักงานจราจรจังหวัดสงขลาได้ออกประกาศบังคับใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528 จะเห็นว่าระบบเดินรถทางเดียวในปัจจุบัน ทำให้ประชาชนต้องใช้เวลาในการเดินทางมาก และมีความสับสนในการใช้เส้นทางเดินรถทางเดียว ซึ่งส่งผลกระทบต่อสภาพการจราจรรวมของเมือง และก่อให้เกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจของชาติ

ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องศึกษา หาวิธีปรับปรุงระบบการเดินรถในบริเวณใจกลางเมืองหาดใหญ่ โดยใช้วิธีสร้างแบบจำลอง และวิเคราะห์สภาพการจราจรด้วยคอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นวิธีที่ทำให้สามารถประเมินผลกระทบที่จะเปลี่ยนแปลงได้ล่วงหน้า โดยไม่ต้องลองผิดลองถูก (Trial & Error) ในสถานที่จริง ขันอาจก่อให้เกิดความสับสนในการบังคับใช้เส้นทาง หากดำเนินการแก้ปัญหาล้มเหลว หรือใช้ไม่ได้ผล

อนึ่ง โปรแกรมคอมพิวเตอร์ด้านวิศวกรรมจราจรที่มีอยู่ในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ปัจจุบันมี 3 โปรแกรม ได้แก่

- โปรแกรม SIDRA (Signalised and unsignalised Intersection Design and Research Aid) เป็นโปรแกรมที่ใช้ในการวิเคราะห์สภาพการจราจรของทางแยกเดียว ไม่สามารถวิเคราะห์สภาพการจราจรในงานวิจัยนี้ซึ่งมีลักษณะที่เป็นโครงข่ายถนนได้

- โปรแกรม TRANPLAN (Transportation Planning Modelling Software) เป็นโปรแกรมที่สามารถวิเคราะห์สภาพการจราจรในโครงข่ายถนนได้ แต่ไม่สามารถคำนวณผลผลกระทบเนื่องจากความขารถติดอันเนื่องจากทางแยกต่อเนื่อง (blocking back), ไม่สามารถคำนวณหาความขาวคิว และความล่าช้าที่ทางแยกได้
- โปรแกรม SATURN (Simulation and Assignment of Traffic to Urban Road Networks) ซึ่งเป็นโปรแกรมที่สามารถจำลองสภาพการจราจร ประเมินผล โครงการจัดการจราจรทางเดียวของโครงข่ายถนนได้ สามารถคำนึงถึงผลกระทบเนื่องจากความขารถติดอันเนื่องจากทางแยกต่อเนื่องได้ และสามารถจำลองสภาพการจราจรในโครงข่ายถนนที่มีการจราจรหนาแน่นได้ พร้อมกันนี้ สามารถคำนวณหาตารางการเดินทางของจุดเริ่มต้น-ปลายทาง (O-D trip matrix) โดยประมาณ จากข้อมูลปริมาณการจราจรที่ได้จากการสำรวจ (traffic counts) ได้

เนื่องจากคุณลักษณะ และสมรรถนะของ โปรแกรม SATURN เหมาะสม กับลักษณะงานวิจัยครั้งนี้ ซึ่งเป็นการศึกษาในลักษณะที่เป็นโครงข่ายถนน ผู้เขียน จึงเลือกใช้โปรแกรม SATURN ในการสร้างแบบจำลองการจราจร

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษา/ทดลองจัดระบบการเดินรถทางเดียว ในเมืองหาดใหญ่ โดยใช้ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SATURN ในการประเมินผล อันจะทำให้การวางแผนการจัดระบบเดินรถทางเดียว และระบบการจราจร/บนส่วนของเมืองหาดใหญ่ในอนาคตมีความ- เหมาะสมยิ่งขึ้น

3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สามารถดำเนินการวางแผนการจัดระบบการเดินรถทางเดียวของเมืองหาดใหญ่ได้อย่างเหมาะสม เนื่องจากสามารถจำลองและประเมินสภาพการจราจรที่อาจเกิดขึ้นตามสภาพที่กำหนดได้ล่วงหน้า และทำให้สามารถเตรียมการเพื่อรับสถานการณ์ได้ทัน ตลอดจนสามารถลดความสูญเสียทางเศรษฐกิจ ความสับสนในการเดือดใช้เส้นทาง ในกรณีที่ดำเนินการแก้ปัญหาที่ล้มเหลวหรือใช้ไม่ได้ผลจากวิธีลองผิดลองถูก (Trial & Error) ในสถานที่จริง

2. สามารถนำข้อมูล และผลการคำนวณที่ได้ ไปประยุกต์ใช้ในการประเมินผลกระทบด้านการจราจรของโครงการ/แผนงานการจัดการจราจร (Traffic Management Schemes) อีน ๆ ของเมืองหาดใหญ่ในอนาคตได้

บทที่ 2

ทบทวนเอกสารต่าง ๆ

1. การวางแผนด้านการขนส่ง¹

การขนส่งทางถนนมีอิทธิพลอย่างมากต่อชีวิตประจำวัน เนื่องจากการขนส่งเกี่ยวโยงโดยตรงกับกิจกรรมของมนุษย์ กิจกรรมและการขนส่งภายในบริเวณหนึ่งๆ จะเป็นแบบไหน มากน้อยเท่าใด ขึ้นอยู่กับแฟคเตอร์ต่างๆ เช่น จำนวนประชากร สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม การใช้ประโยชน์ที่ดิน รวมทั้งสภาพของระบบการขนส่งที่มีอยู่

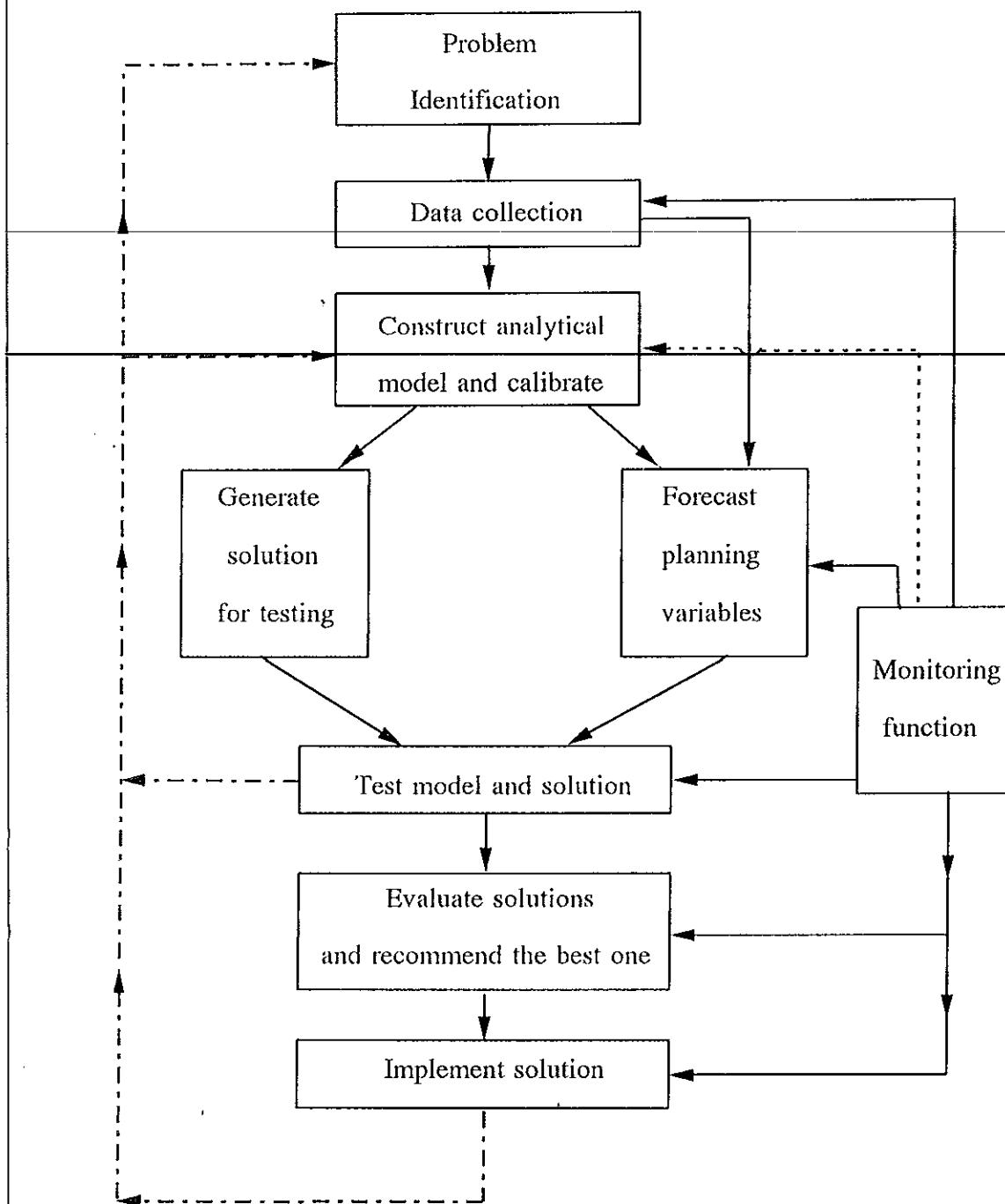
สิ่งสำคัญที่จะต้องทำ ใน การวางแผนการขนส่ง คือ การหาความต้องการในการเดินทางของประชาชน และวัดหาระบบการขนส่งซึ่งสามารถให้บริการ หรือสนองความต้องการนั้นๆ โดยต้องมีระดับการให้บริการ (level of service) อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

1.1 ขั้นตอนการวางแผนการขนส่งอย่างต่อเนื่อง²

เป็นที่ทราบกันทั่วไปว่า แบบจำลองด้านการขนส่ง โดยลำพัง จะไม่สามารถแก้ปัญหาราชการได้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องนำกระบวนการตัดสินใจ (decision process) มาประยุกต์ใช้ โดยมีขั้นตอนการวางแผนดังภาพประกอบ 2.1

¹ ล้ำดาวน ศรีศักดา. 2527. วิศวกรรมทางหลวง. (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ : ม.ป.พ.), หน้า 377.

² Ortuzar, Juan de Dios. and Willumsen, Luis G.. 1990. Modelling Transport. (Great Britain : John Wiley & Sons.), pp. 24-27.

ภาพประกอบ 2.1 ขั้นตอนการวางแผนด้านการขนส่ง โดยใช้แบบจำลองช่วง

สิ่งสำคัญในการวางแผนการขนส่งอย่างต่อเนื่องประการหนึ่ง คือ การจัดให้มี “การติดตามผล” (monitoring function) ซึ่งจะทำให้แบบจำลองไม่ถูกทดสอบทั้งในกระทั้งไม่สามารถนำแบบจำลองนั้นมาปรับปรุง หรือใช้ประโยชน์ได้

ระบบการติดตามผลที่ดีจะต้องง่ายต่อการเข้าใจ และให้แนวคิดที่จะปรับปรุง/คัดแปลงแบบจำลองให้ดีขึ้น ระบบการติดตามผลมีหน้าที่หลัก 2 ประการ คือ

1. จัดทำข้อมูลที่จะส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงระบบขนส่ง ได้แก่ อัตราการเพิ่มของประชากร เศรษฐกิจ และรูปแบบการเดินทาง
2. ปรับเทียบ (validate) แบบจำลองตามที่ได้เตรียมไว้ ดังนั้น แบบจำลองที่ใช้งานสามารถประเมินผลใหม่ และปรับปรุงแก้ไขได้ เพื่อความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการติดตามประเมินผลสมรรถนะของระบบขนส่ง

1.2 นโยบายด้านการขนส่งในตัวเมือง¹

วัตถุประสงค์ทั่วไป (general objective) ของนโยบายการขนส่ง คือ เพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิตให้แก่ชุมชน

ส่วนวัตถุประสงค์ของนโยบาย (policy objective) สำหรับการขนส่งในเมือง จะรวมถึง

- การปรับปรุงการเดินทางเข้าถึง (accessibility) สถานที่สำคัญ ได้แก่ ที่ทำงาน ย่านธุรกิจการค้า โรงเรียน
- การอำนวยความสะดวกแก่ผู้อ่อนแองในสังคม ได้แก่ เด็ก คนชรา คนพิการ
- การระบุต้นให้มีกิจกรรมด้านเศรษฐกิจ และมีการจ้างงานมากขึ้น

¹ The Institution of Highways and Transportation and The Department of Transport. 1987. Roads and Traffic in Urban Area. (United Kingdom : s.n.), p. 46.

- การลดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ได้แก่ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าบำรุงรักษารถยนต์
- การลดอุบัติภัยจราจร
- การปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ (strategy) ที่ใช้ในการดำเนินการ ได้แก่

- การวางแผนการใช้ที่ดิน และการควบคุมพื้นที่ทางการพัฒนา
- การจัดการจราจร และมาตรการควบคุม
- การก่อสร้างถนนใหม่ และการปรับปรุงถนนที่มีอยู่แล้ว
- การให้เงินชดเชยการขาดทุนของชนส่วนราชการและ
- การก่อสร้าง/ปรับปรุงทางรถไฟ และการบริการให้ดีขึ้น

2. การจัดการจราจร¹

จุดประสงค์หลักของการใช้มาตรการจัดการจราจร คือ เพื่อปรับปรุงการไหลของกระแสการจราจร และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ถนน โดยพยายามหลีกเลี่ยงการก่อสร้างขนาดใหญ่ โดยการใช้ผู้จราจรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด มาตรการที่ใช้จะประกอบไปด้วย มาตรการการบังคับการเคลื่อนของกระแสการจราจร การเพิ่มค่าใช้จ่ายในการใช้ถนน การใช้ระบบควบคุมการจราจร และรวมทั้งการปรับปรุงค่านายภาคของทางแยก ซึ่งมาตรการเหล่านี้อาจใช้ร่วมกัน เพื่อเสริมและสนับสนุนซึ่งกันและกัน

¹ สำนักงานคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก และสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย. 2537. การจัดระบบการจราจรและขนส่ง. (กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์), หน้า 133-134.

3. ระบบเดินรถทิศทางเดียว¹

ตามเมืองหลักที่มีปัญหาการจราจรแออัด และมีถนนที่ไม่พอเพียงในการรองรับปริมาณการจราจร การปรับเปลี่ยนเป็นระบบเดินรถเป็นระบบเดินรถทิศทางเดียวอาจมีส่วนช่วยเพิ่มความจุของถนนในการรองรับปริมาณการจราจร นอกจากนี้ยังช่วยลดปัญหาน้ำท่วมของถนนในช่วงเวลาเร่งด่วน โดยคำนึงถึงทิศที่มีกระแสการจราจรหนาแน่น ในบางกรณีอาจปรับเปลี่ยนจาก การเดินรถในทิศทางเดียวเป็นระบบเดินรถสวนทางเมื่อนอกเวลาเร่งด่วน

3.1 ประเภทของถนนเดินรถทางเดียว

ระบบถนนเดินรถทางเดียว อาจจำแนกเป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. เดินรถทางเดียวแบบปกติ : การจราจรจะอนุญาตให้เคลื่อนในทิศทางเดียวกันตลอดวันและตลอดเวลา
2. เดินรถทางเดียวแบบสวนกลับทิศ : ถนนเดินรถทางเดียวลักษณะนี้จะอนุญาตให้รถแล่นในทิศทางเดียวในช่วงเวลานึง และอนุญาตให้รถแล่นในทิศตรงกันข้ามลักษณะเดินรถทางเดียวในช่วงเวลาอื่น
3. ทางเดียวแบบสวนกลับทิศเฉพาะบางเวลา : การเดินรถลักษณะนี้ เป็นการอนุญาตให้เดินรถทั้งทางเดียวและเดินรถสวนทาง แต่ในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน เช่น ในช่วงเวลาเร่งด่วนทั้งเช้าและเย็นจะอนุญาตให้เดินรถทางเดียว แต่ค่ำกลางคืนซึ่งขึ้นอยู่กับทิศที่มีการจราจรหนาแน่น หลังจากนั้นอีกเวลาเร่งด่วนจะอนุญาตให้เดินรถสวนทาง

¹ สำนักงานคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก และสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย. 2537. การจัดระบบการจราจรและขนส่ง. (กรุงเทพฯ : บพิชการพิมพ์), หน้า 134-141.

3.2 หลักเกณฑ์การพิจารณาปรับเปลี่ยนเป็นระบบเดินรถทางเดียว

1. สามารถบรรเทาปัญหาการจราจรได้
2. ระบบเดินรถทางเดียวดีกว่าทางเลือกอื่น ๆ
3. จะต้องมีถนนขนาดเพื่อรองรับปริมาณในทิศตรงกันข้าม
4. ณ บริเวณที่สัมภាន (ปลายถนน) ของระบบเดินรถทางเดียวจะต้องมีพื้นที่เพื่อการสับเปลี่ยนเป็นระบบเดินรถสวนทิศทางหรืออื่น ๆ เพียงพอ
5. ระบบขนส่งมวลชนที่มีอยู่ ยังคงสามารถให้การบริการได้
6. ระบบเดินรถทางเดียวจะสามารถกลบกับแผนแม่บทในการพัฒนาโครงข่ายของถนน
7. สามารถเพิ่มความจุของถนน
8. สามารถลดระยะเวลาการเดินทาง
9. สามารถประยัดดงบประมาณในการแก้ไขปัญหา โดยการเพิ่มความจุของถนนที่เสียค่าใช้จ่ายน้อย
10. สามารถเพิ่มความปลอดภัยในการเดินทางโดยรวม

3.3 ผลดีของระบบเดินรถทางเดียว

การจัดการเดินรถทางเดียวมีผลดีต่อ ดังต่อไปนี้ :

1. เพิ่มความจุของถนน : การปรับเปลี่ยนจากการเดินรถสวนทาง เป็นระบบเดินรถทางเดียว สามารถเพิ่มความจุของถนนได้ถึงร้อยละ 100 ซึ่งขึ้นอยู่กับขนาดความกว้างของถนน และการกระจายของกระแสจราจร
2. เพิ่มความเร็วในการเดินทาง : กระแสการจราจรสามารถเคลื่อนที่ได้รวดเร็วขึ้นเมื่อปราศจากการสวนทางของการจราจรในทิศตรงกันข้าม นอกจากนี้ ยังสามารถลดระยะเวลาการเดินทาง
3. เพิ่มความปลอดภัย : สามารถลดอุบัติเหตุทางประเภทบริเวณทางแยก เนื่องจากการลดของชุดขั้ดเดี่ยงบริเวณทางแยก สร้างการปรับเปลี่ยนเป็นถนนแบบเดินรถทางเดียวทั้งสองสาย อุบัติเหตุประเภทชนประสานอาจหมดไป เนื่องจาก

ยานพาหนะแล่นในพิศทางเดียวกัน ส่วนอุบัติเหตุด้านคนข้ามถนน ก็อาจลดน้อยลงด้วย
เนื่องจากไม่ต้องระวังรถแล่นสวนทาง

4. ประยัดด้านแครายธุรกิจ : สามารถประยัดการใช้จ่ายในการ-
เดินทาง เนื่องจากการลดความสูญเสียจากการจราจรติดขัด และจากอุบัติภัยจราจร

5. ทำให้เข้าและออกที่จอดรถริมถนนง่ายขึ้น : อาจลดอัตราตายจาก
การจอดและออกจากที่จอดรถริมถนน และลดการกีดขวาง การจราจร เนื่องจากการตุกคัน
แล่นในพิศเดียวกัน

3.4 ผลเสียของระบบเดินรถทางเดียว

1. เพิ่มระยะเวลา : ถ้ามีการปรับเปลี่ยนการเดินรถเป็นระบบเดินรถ
ทางเดียว ผู้ขับขี่มักต้องเดินทางเป็นระยะทางที่เพิ่มมากขึ้น เช่น ไม่สามารถเดินทางตรง
ไปยังจุดหมายดังที่เคยปฏิบัติต่อต้องขับอ้อมและอาจออกนอกเส้นทางเดิมที่เคยใช้
นอกจากนี้ป้ายหยุดรถประจำทางอาจต้องมีการย้ายไปยังถนนคู่ขนาน ซึ่งในบางกรณี
ผู้โดยสารอาจไม่พอใจที่จะต้องเดินเป็นระยะทางไกลขึ้น

2. ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม : ในบางกรณีการปรับเปลี่ยนถนน
เป็นระบบเดินรถทางเดียว อาจทำให้ผู้ขับขี่ต้องผ่านไปในย่านที่พักอาศัย ซึ่งทำให้สภาพ-
แวดล้อมในบริเวณนั้นได้รับผลกระทบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้ามีรถบรรทุกจำนวนมาก
แล่นผ่านโรงเรียนและโรงพยาบาล ก็อาจได้รับผลกระทบ

3. ผลกระทบด้านธุรกิจ : การปรับเปลี่ยนเป็นระบบเดินรถทางเดียว
อาจจะได้รับการต่อต้านจากร้านค้า บริเวณริมถนนหรือใกล้เคียง ซึ่งมักจะมีผลกระทบ
โดยตรงต่อธุรกิจที่ดำเนินอยู่

4. เพิ่มความรุนแรงของอุบัติภัยจราจรทางประเทศ : เนื่องจากการ
ขับขี่ได้รวดเร็วขึ้นอาจทำให้อุบัติเหตุทางประเทศ เช่น การชนกันอาจมีผลเสียหายที่รุน-
แรงมากขึ้น และในบางครั้งการฝ่าฝืนอาจเป็นสาเหตุของการเกิดอุบัติภัยจราจร

5. สร้างความสัมสัม : ป้องครั้งที่ระบบเดินรถทางเดียวอาจสร้างความสับสนแก่ผู้ที่ไม่ชินเส้นทาง หรือผู้ที่มิได้ใช้เส้นทางประจำ เช่น มาจากภูมิภาคอื่นซึ่งอาจก่อให้เกิดอุบัติภัยจราจรได้

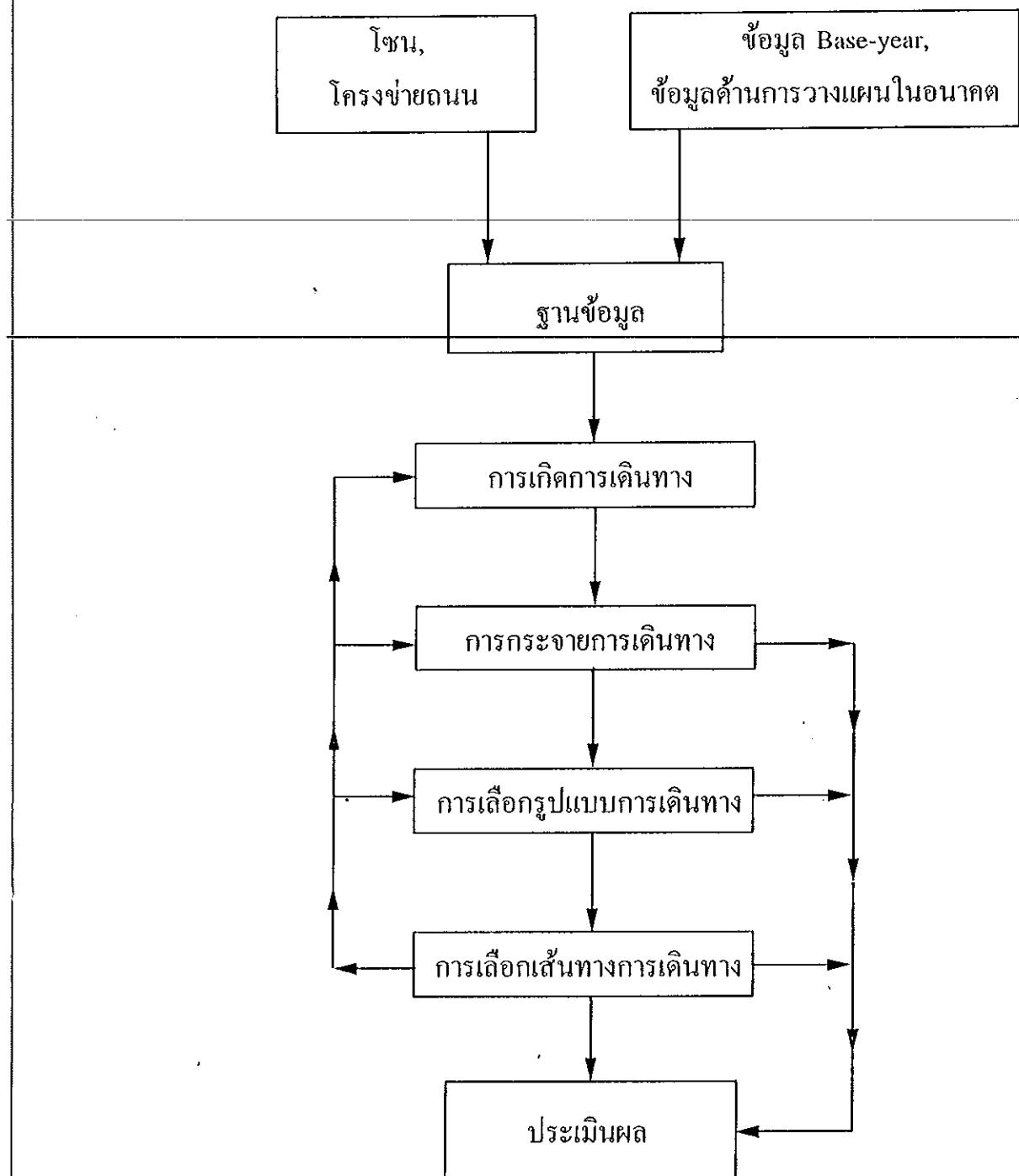
4. แบบจำลองด้านการขนส่ง¹ (Classic Transport Model)

การจำลองโครงข่ายถนนจะแทนทางแยกด้วย “Node” และแทนถนนที่เชื่อมระหว่างทางแยกด้วย “Link”

รูปแบบทั่วไปของโครงสร้างแบบจำลองพื้นฐานด้านการขนส่ง เริ่มด้วย การพิจารณาเบ่งโซน ระบบโครงข่ายถนน การรวมรวมข้อมูล และการลงรหัสข้อมูล เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์หาจำนวนเที่ยวเดินทาง ² ที่เกิดขึ้นในแต่ละโซน การกระจาย การเดินทาง การเลือกรูปแบบการเดินทาง และการเลือกเส้นทาง ให้สอดคล้องกับ- โครงข่ายถนน โดยกระบวนการในการตัดสินใจอาจสับขึ้นตอนกันได้ (ดูภาพ ประกอบ 2.2 ประกอบ)

¹ Ortuzar, Juan de Dios and Wilumsen, Luis G. 1990. Modelling Transport. (Great Britain : John Wiley & Sons), pp. 22-23.

² เที่ยวเดินทาง หมายถึง การเคลื่อนที่ของบุคคลในทิศทางเดียว ในการเดินทางจากจุดเริ่มต้นถึงจุดปลายทาง โดยอาจใช้รูปแบบ (mode) การเดินทางมากกว่าหนึ่งรูปแบบ

ภาพประกอบ 2.2 แบบจำลองพื้นฐานด้านการขนส่ง

5. แบบจำลองการจำลอง การจัดสรรปริมาณการจราจรของ SATURN¹

โปรแกรม SATURN ประกอบด้วยโปรแกรมย่อย 7 โปรแกรม ได้แก่

1. SATNET ใช้สำหรับสร้างแฟ้มโครงข่ายถนน ซึ่งใน SATURN มีโครงข่ายถนน 2 ประเภท คือ Simulation Networks และ Buffer Networks

- **Simulation Network :** เป็นโครงข่ายถนนที่ใช้ในการ

จำลองสภาพการจราจรอย่างละเอียด โครงข่ายประเภทนี้จึงต้องการข้อมูลด้านวิศวกรรมชุลจารุจำนวนมาก

- **Buffer Networks :** เป็นโครงข่ายถนนที่อยู่รอบนอก Simulation Network ใช้ในการปฏิทิศต้องการเดรีบิน ข้อมูลเพื่อไว้สำหรับการขยายพื้นที่ศึกษา จึงต้องการข้อมูลด้านการจราจน้อยกว่า Simulation Network รายละเอียดการลงรหัส (code) ข้อมูล คุณภาพน้ำก ค

2. SATASS ใช้สำหรับจัดสรรปริมาณการจราจร (assigns traffic) บนโครงข่ายถนน โดยอาศัยเทคนิค flow-delay หรือ speed-flow curves ตามแต่สมมุติฐานของผู้ใช้ (รายละเอียดในหัวข้อ 5.1)
3. SATSIM ใช้สำหรับคำนวณความล่าช้าในการเดินทางผ่านทางแยก ซึ่งขึ้นอยู่กับรูปแบบ (pattern) การไหลของกระแสการจราจร
4. SATLOOK ใช้สำหรับคุณภาพการคำนวณ
5. SATED ใช้สำหรับสั่งให้แก้ไขข้อมูล
6. P1 ใช้สำหรับแสดงภาพโครงข่ายถนน
7. SATDB ใช้สำหรับวิเคราะห์ข้อมูล งานฐานข้อมูล นอกจากนี้ SATURN ยังมีโปรแกรมเสริม สำหรับให้เลือกใช้ตามความต้องการ ได้แก่

- SATOFF ใช้สำหรับคำนวณหาค่าเวลา offset ที่เหมาะสมของระบบสัญญาณไฟจราจรแบบประสาน
- SATCH ใช้สำหรับสร้างไฟล์โครงข่ายถนนตามแนวของ (cordon) ของพื้นที่ศึกษา
- SATEASY ใช้สำหรับการจัดสรรปริมาณการจราจร โดยโปรแกรมนี้มี Option มากกว่าที่มีอยู่ใน SATASS
- SATALL ใช้สำหรับสั่งให้โปรแกรม SATASS และ SATSIM ทำงานแบบวนเวียน (loop)
- SATME2 ใช้สำหรับคำนวณหา O-D Trip Matrix โดยประมาณ ด้วยการใช้ข้อมูลปริมาณการจราจรที่ได้จากการนับ (traffic count) โดยผู้ใช้จะต้องใช้วิารณญาณในการตรวจสอบผลการคำนวณว่า ได้ผลอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน หรือไม่ เนื่องจาก SATME2 ไม่ใช่โปรแกรมที่เหมาะสมกับงานทุก ๆ กรณี เนื่องจากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า matrix ที่ได้จากการคำนวณโดยประมาณ เปรียบเทียบกับ matrix ที่ได้จากการสำรวจโดยตรง มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในระดับ micro ซึ่งพิจารณาแยกทีละ element แต่เมื่อพิจารณาระดับ macro ซึ่งพิจารณาเป็นชุดข้อมูลทั้งหมดปรากฏว่า ไม่มีความแตกต่างของข้อมูลทางด้านสถิติ¹
- SATU2 ใช้สำหรับแปลงไฟล์ข้อมูลในไฟล์ประเภท UFP ให้เป็นประเภท UFM เพื่อนำไปใช้แสดงผล หรือนำไปกำหนดเส้นทางใหม่
- M1 ใช้สำหรับสร้าง และจัดแบ่ง UFM Matrix Files
- M2 ใช้สำหรับเปรียบเทียบ Matrix คราวละ 2 Matrices

¹ Johnstone, L.C. and Pretty, R.L.. 1988. "From Traffic Counts to a Trip Table", In Australian Road Research Board Conference 14th. Volume 14, Part 3, (Australia : ARRB), pp. 60-62.

- M3 ใช้สำหรับยุบโซนที่ไม่เหมาะสม
- M4 ใช้สำหรับใช้ลดขนาด Matrix
- M5 ใช้สำหรับใช้ในการยุบ, แยก และเปลี่ยนชื่อโซน
- M6 ใช้สำหรับปรับปรุง Trip Matrix ตามเวลีของ Furness
- M7 ใช้สำหรับ Transpose Matrix
- MX เป็นโปรแกรมภาษาเบท interactive ที่ใช้สำหรับจัดแสดง

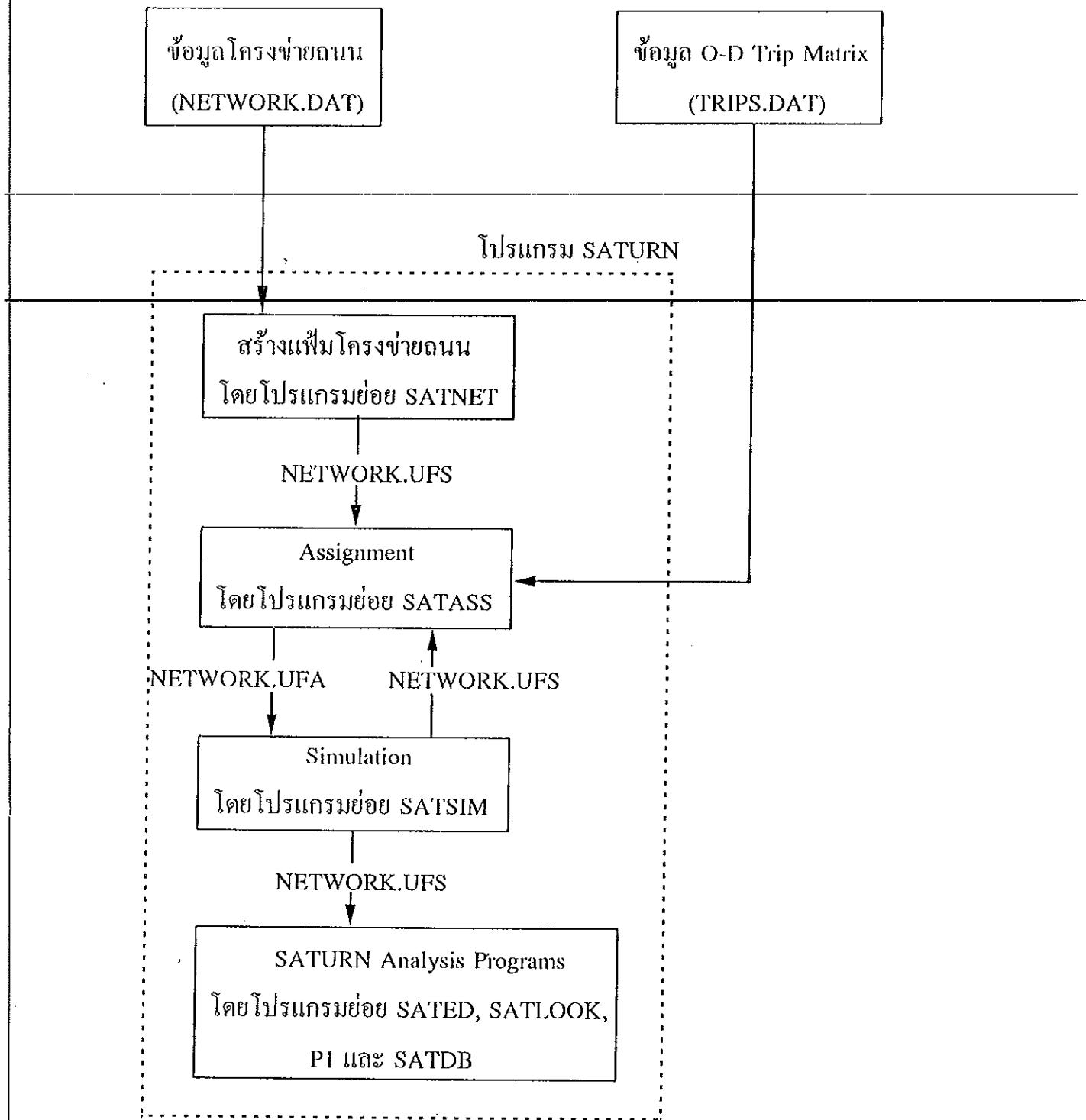
Matrix สามารถทำงานได้ครองคุณโปรแกรมย่อย M1 ถึง M7

โดยปกติ SATURN จะเริ่มต้นลำดับการทำงานจากการป้อนข้อมูลโครงข่าย-ถนน และข้อมูล O-D Trip Matrix ซึ่งจะต้องใส่เป็นรหัส (code) ตามกฎเกณฑ์ที่โปรแกรมกำหนดไว้ ตามตำแหน่งที่กำหนด และต้องเว้นช่องว่าง (space) ตามที่โปรแกรมกำหนดไว้ทุกประการ (รายละเอียดดูภาคผนวก ค) หลังจากนั้น จะใช้โปรแกรมย่อย SATNET คำนวณข้อมูลโครงข่ายถนนที่ป้อนเข้าไป เพื่อสร้างแฟ้มโครงข่ายถนน แล้วใช้โปรแกรม-

ย่อย SATASS เพื่อจัดสรรปริมาณการจราจร หลังจากนี้จะใช้โปรแกรมย่อย SATALL ซึ่งมีการทำแบบวนเวียน (Loop) ของ SATASS/SATSIM เมื่อได้ผลลัพธ์อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนดแล้ว ก็จะใช้โปรแกรมย่อย SATED, SATLOOK, PI และ SATDB สำหรับการแก้ไขและแสดงผล (ดูภาพประกอบ 2.3)

---

¹ Van Vliet, D. and Hall, Mike . 1994. SATURN Version 9.1 : A User's Manual - Universal Version. (University of Leeds : s.n.), pp. 3-1 - 3-4.

ภาพประกอบ 2.3 ขั้นตอนการทำงานพื้นฐานของโปรแกรม SATURN

5.1 การจำลองสภาพการจราจรโดยโปรแกรมย่อย SATSIM

หน้าที่หลักของโปรแกรมย่อย SATSIM คือ คำนวณความล่าช้าในการเดินทางโดยใช้รูปแบบ (pattern) ของการไหลของกระแสการจราจร ที่กำหนดปริมาณการจราจรโดยโปรแกรมย่อย SATASS

การจำลองการเคลื่อนที่ของกระแสการจราจร ของโปรแกรมย่อย SATSIM จะใช้ cycle flow profiles (cfp) ของกลุ่มယุดধยานที่ผ่านจุดพิจารณาในบริเวณทางแยก ตลอดช่วงเวลาที่กำหนดใน parameter “LTP” ซึ่งเป็น parameter ที่ใช้กำหนดช่วงเวลาที่การจราจรมีรูปแบบที่คงที่ มีนาวีเย็นนาที โดยมีสมมุติฐาน คือ cfp มีค่าคงที่ ตลอดช่วงเวลาที่จำลองสถานะการณ์ ซึ่งปกติกำหนดไว้ 30 นาที หรือตามที่ระบุใน “LTP” cycle flow profile ของทางแยกเดียว สำหรับการเดี่ยวจากช่วงถนน (link) “i” ไปช่วงถนน “j” มี 4 รูปแบบ ได้แก่

1. IN pattern เป็นรูปแบบการไหลของกระแสการจราจร ณ จุดปลายของกระแสการจราจรต้นทาง (upstream end) ของช่วงถนน “i”
2. ARRIVE pattern เป็นรูปแบบการไหลของกระแสการจราจร ณ จุดปลายของกระแสการจราจรปลายทาง (downstream end) ของช่วงถนน “i” หากได้จากการนำ IN pattern ผ่านกระบวนการของ platoon dispersion ซึ่งอธิบายเป็นสมการทางคณิตศาสตร์ได้ดังนี้

$$q(j) = (1 - F)*q(j - 1) + F*Q(j - t)$$

เมื่อ $q(j)$ คือ ปริมาณการจราจรของกระแสการจราจรปลายทาง ขณะเวลา j (สอดคล้องกับ ARRIVE cfp)

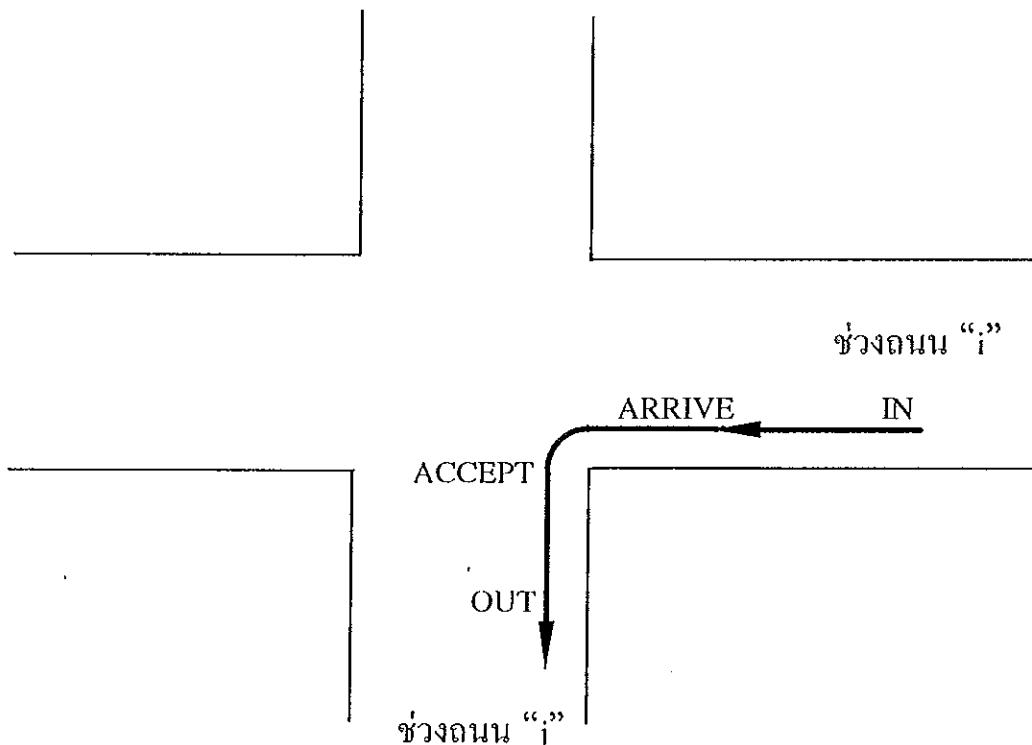
$Q(j)$ คือ ปริมาณการจราจรของกระแสการจราจรต้นทาง ขณะเวลา j (สอดคล้องกับ IN cfp)

t คือ journey time ตัวสุดที่ใช้ในการเดินทางจากต้นทางถึงปลายทาง

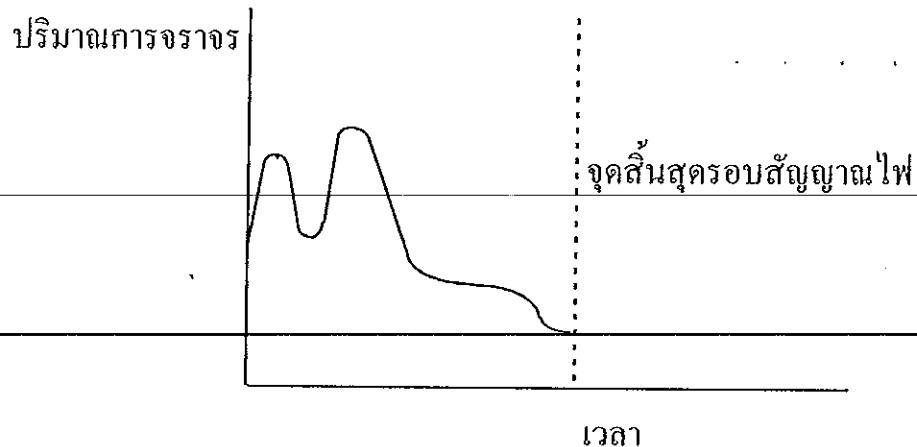
F คือ แฟลตเตอร์สำหรับปรับแต่ง ขึ้นอยู่กับความกว้าง
ผิวจราจร ความลาดชัน การขอครุยมของทาง

3. ACCEPT pattern เป็นรูปแบบการไหลของกระแสการจราจร
ณ จุดที่สามารถทำการเลี้ยวได้อย่างแท้จริง ขึ้นอยู่กับประเภททาง-
แยก ความจุของทางแยก ความขัดแย้งของกระแสการจราจร
(conflicting traffic) และรวมถึงผลจาก blocking back

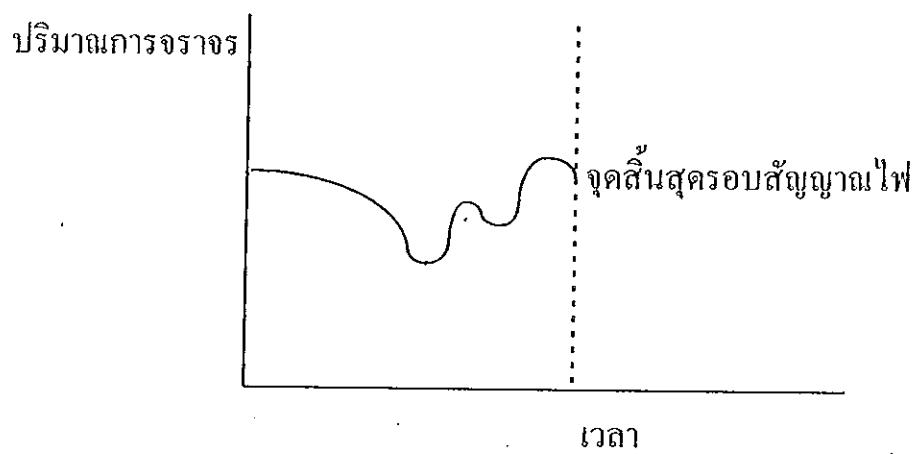
4. OUT pattern เป็นรูปแบบการไหลของกระแสการจราจร ณ จุด
ปลายของกระแสการจราจรต้นทางของช่วงถนน “j”
(ดูภาพประกอบ 2.4 ถึง 2.8)

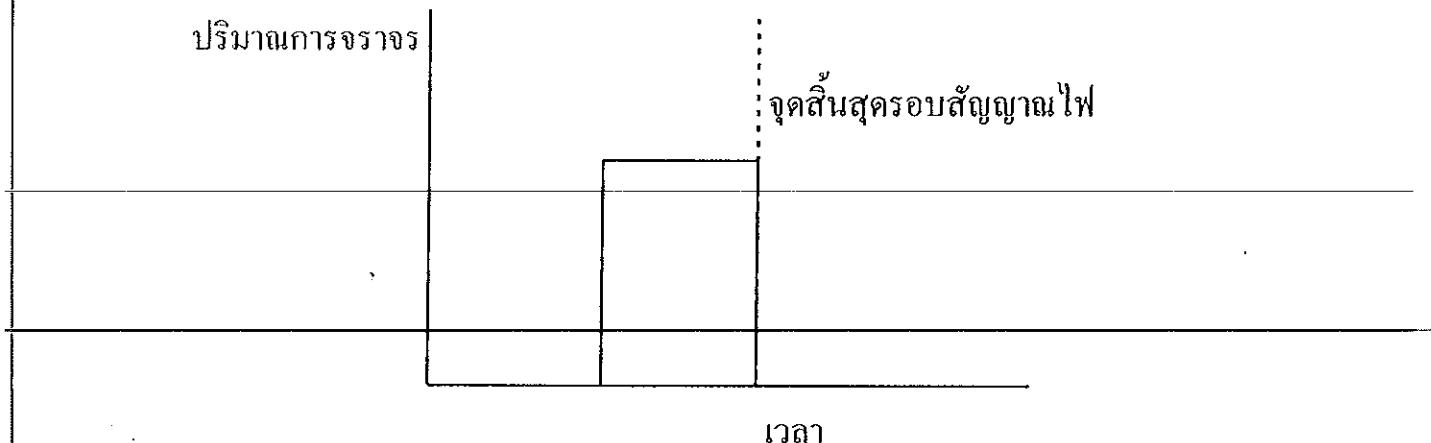
ภาพประกอบ 2.4 ตำแหน่งในการพิจารณา cycle flow profile ของทางแยก-
เดียว สำหรับการเลี้ยวจากช่วงถนน “i” ไปช่วงถนน “j”

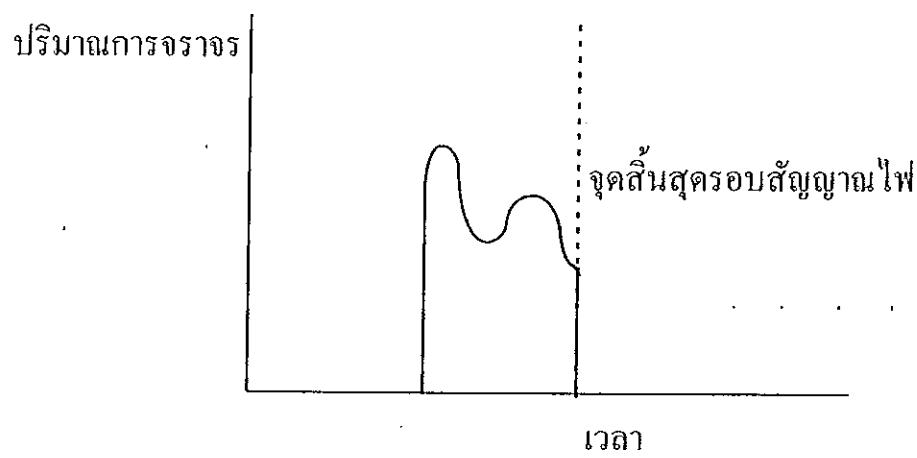
ภาพประกอบ 2.5 IN profile ของการเดี่ยวจากช่วงตอนน “i” ไปช่วงตอนน “j”
ของทางแยกเดี่ยว

ภาพประกอบ 2.6 ARRIVE profile ของการเดี่ยวจากช่วงตอนน “i” ไปช่วง-
ตอนน “j” ของทางแยกเดี่ยว

ภาพประกอบ 2.7 ACCEPT profile ของการเลี้ยวจากช่วงถนน “*i*” ไปช่วง-
ถนน “*j*” ของทางแยกเดี่ยว

ภาพประกอบ 2.8 OUT profile ของการเลี้ยวจากช่วงถนน “*i*” ไปช่วงถนน “*j*”
ของทางแยกเดี่ยว

การคำนวณหาความล่าช้าในการเดินทางแต่ละการเดินทาง จะใช้ flow-delay curve ซึ่งจะนำไปใช้ใน SATASS เพื่อจัดสรรปริมาณการจราจรลงบนเส้นทาง มีความสัมพันธ์ทางคณิตศาสตร์ ดังนี้

$$t = A \cdot V^n + t_0 \quad \text{เมื่อ } V \leq C$$

$$t = A \cdot C^n + t_c + B \cdot (V - C)/C \quad \text{เมื่อ } V > C$$

โดยที่ t คือ ความล่าช้าในการเดินทาง (วินาที)

A, n คือ ค่าการเดินทางจำเพาะ (turn specific parameter) โดยอาจใช้โปรแกรมย่อย SATSIM คำนวณให้เองได้

V คือ ปริมาณการจราจรรวมที่ถ่วงน้ำหนักแล้ว (pcu)

$$V = \sum a_i \cdot V_i$$

a_i คือ ค่าถ่วงน้ำหนัก (weight) มีค่าพกผันกับความจุของการเดินทางที่เส้นทาง

V_i คือ ปริมาณการจราจรสำหรับการเดินทาง i (pcu)

C คือ ความจุของแต่ละช่องถนน (pcu/hr/lane)

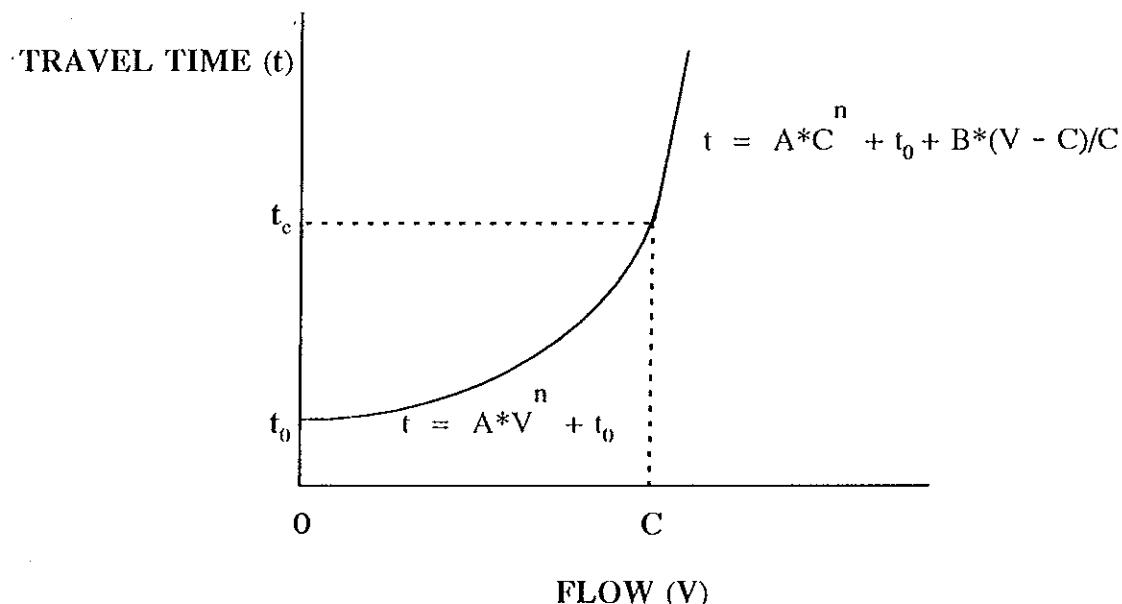
t_c คือ ความล่าช้าในการเดินทาง เมื่อ $V = C$ (วินาที)

B คือ ค่าคงที่ (วินาที)

$$B = 30 \cdot LTP$$

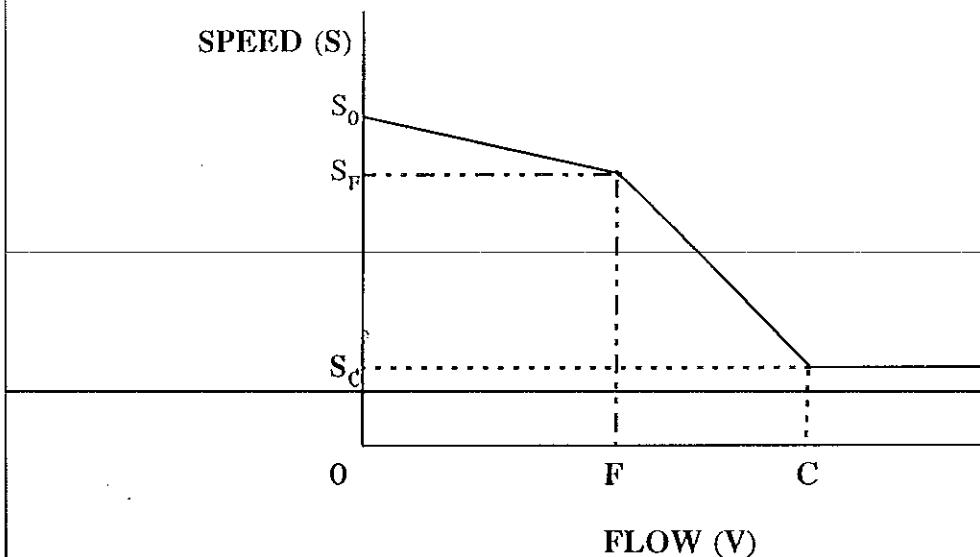
LTP คือ ช่วงเวลาที่กำหนดให้การจราจรมีรูปแบบที่คงที่ (นาที)

ความสัมพันธ์ของ flow-delay curve แสดงให้เห็นว่า ผู้ใช้เส้นทางจะต้องใช้เวลาในการเดินทางมากขึ้น เมื่อมีปริมาณการจราจรสูงขึ้น รูปร่าง typical flow-delay curve ช่วงที่ $V \leq C$ เส้นกราฟจะมีลักษณะเป็นเส้นโค้ง ส่วนช่วงที่ $V > C$ เส้นกราฟจะมีลักษณะเป็นเส้นตรง (ดูภาพประกอบ 2.9)

ภาพประกอบ 2.9 typical flow-delay curve

flow-delay curve อาจได้จากการแปลง speed-flow curve ซึ่งเป็นกราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเร็วของยานพาหนะ กับ ปริมาณการจราจร ได้ โดย speed-flow curve แสดงให้เห็นว่า ต้องใช้เวลาในการเดินทางมากขึ้น เมื่อมีปริมาณการจราจรสูงขึ้น สำหรับรูปร่าง typical speed-flow curve ดูภาพประกอบ 2.10

ภาพประกอบ 2.10 typical speed-flow curve

ความสัมพันธ์ทางคณิตศาสตร์ ของความเร็วของyanพาหนะ กับ ปริมาณการจราจร (speed-flow relationship) ที่แนะนำไว้ใน Advice Note 1A โดย British Department of Transit มีดังนี้

$$S(V) = S_0 \quad \text{เมื่อ } V \leq F$$

$$S(V) = S_0 + (S_1 - S_0)(V - F)/(C - F) \quad \text{เมื่อ } F < V \leq C$$

$$S(V) = S_1/(1 + S_1(V-C)/(8*d*C)) \quad \text{เมื่อ } V > C$$

โดยที่ $S(V)$ คือ ความเร็วนช่วงตอนนั้น ซึ่งเป็นฟังชันของปริมาณการจราจร (กม./ชม.)

S_0 คือ ความเร็วในการเดินทางแบบ free flow (กม./ชม.)

S_1 คือ ความเร็วในการเดินทาง ขณะเต็มความจุตอนนั้น (at capacity) (กม./ชม.)

V คือ ปริมาณการจราจรนช่วงตอนนั้น (pcu/hr)

C คือ ความจุของแต่ละช่วงตอนนั้น (pcu/hr/direction)

r คือ ความเร็วสูงสุดในสภาพ free flow (กม./ชม.)

d คือ ระยะทางของแต่ละช่วงถนน (กิโลเมตร)

ส่วนการคำนวณหาค่า n สำหรับใช้ในการคำนวณหาเวลาในการเดินทางตามความสัมพันธ์ของ flow-delay curves สามารถคำนวณได้จากสมการต่อไปนี้

$$n = (r - 1)/\{(1 - F/C)*[r \ln(r)/(r-1)-1]\} + 1$$

โดยที่ F คือ ความเร็วสูงสุดในสภาพ free flow (กม./ชม.)

C คือ ความจุของแต่ละช่วงถนน (pcu/hr/direction)

$$r = S_0/S_1 = t_c/t_0$$

S_0 คือ ความเร็วในการเดินทางแบบ free flow (กม./ชม.)

S_1 คือ ความเร็วในการเดินทาง ขณะเต็มความจุถนน (กม./ชม.)

t_0 คือ ความล่าช้าในการเดินทางแบบ free flow (วินาที)

t_c คือ ความล่าช้าในการเดินทาง ขณะเต็มความจุถนน (วินาที)

5.2 การจัดสรรปริมาณการจราจรโดยโปรแกรมย่อย SATASS

โปรแกรมย่อย SATASS จะรับข้อมูลโครงข่ายถนนจากโปรแกรมย่อย SATSIM และจัดสรรปริมาณการจราจรให้แก่เส้นทางต่าง ๆ โดยเริ่มต้นจากข้อมูลที่ป้อนเข้าไป (input) 2 ประเภท คือ ข้อมูล trip matrix (TRIPS.DAT) ซึ่งเปรียบเสมือนอุปสงค์ (demand) และข้อมูล network (NETWORK.DAT) ซึ่งเปรียบเสมือนอุปทาน (supply) และใช้โปรแกรมย่อย SATNET ในการสร้างแฟ้มโครงข่ายถนน แล้วจึงใช้โปรแกรม SATASS คำนวณค่าใช้จ่าย หรือเวลาในการเดินทาง เพื่อจัดสรรปริมาณการจราจรลงบนเส้นทางที่เหมาะสม โดย SATURN มีวิธีการจัดสรรปริมาณการจราจรให้เลือกใช้ 4 วิธี ได้แก่

1. Wardrop Equilibrium Assignment เป็นวิธีการสามารถนำไปใช้กับโครงข่ายถนนที่มีการจราจรหนาแน่นໄດ້ โดยโปรแกรม SATURN กำหนดเป็นวิธี

การจัดสรรการจราจรที่กำหนดไว้ตามตัว (default) เว้นแต่จะถูกกำหนดใหม่โดยผู้ใช้โปรแกรม โดยมีหลักการดังนี้

“การจราจรจะจัดตัวมันเองในโครงข่ายที่มีการจราจรหนาแน่น (congested network) จนทำให้ค่าใช้จ่ายในการเดินทางบนทุกเส้นทางระหว่างแต่ละคู่ของจุดเริ่มต้น และจุดปลาย มีค่าเท่ากับค่าต่ำสุดที่ใช้ในการเดินทาง ส่วนเส้นทางที่ไม่ได้ใช้มีค่าใช้จ่ายเท่ากับหรือสูงกว่าค่าต่ำสุดที่ใช้ในการเดินทาง” ซึ่งสามารถแสดงเป็นสมการได้ดังนี้

$$C_{pij} = C_{ij}^* \quad \text{สำหรับ } T_{pij} > 0$$

$$C_{pij} \geq C_{ij}^* \quad \text{สำหรับ } T_{pij} = 0$$

เมื่อ C_{pij} คือ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางบนเส้นทาง p จากโฉน i ไป j

C_{ij}^* คือ ค่าใช้จ่ายต่ำสุด ในการเดินทางจากโฉน i ไป j

T_{pij} คือ จำนวนเที่ยวเดินทางระหว่างโฉน $i-j$ บนเส้นทาง p

ในการจัดสรรปริมาณการจราจรลงบนเส้นทาง ทำได้โดยการหาค่าต่ำสุด สมการเป้าหมาย (objective function) ซึ่งเป็นการหาผลรวมของพื้นที่ใต้กราฟ cost-flow curve ของทุกช่วงถนนในโครงข่ายถนน :

$$\text{Minimize } Z = \sum_{a=0}^{V_a} \int C_a(V) dV$$

$$\text{subject to : } T_{ij} = \sum T_{pij}$$

$$\text{และ } T_{pij} \geq 0$$

เมื่อ T_{ij} คือ จำนวนเที่ยวเดินทางจากโฉน i ไป j

P_{ij} คือ เส้นทางจากโฉน i ไป j

T_{pij} คือ จำนวนเที่ยวเดินทางระหว่างโฉน $i-j$ บนเส้นทาง p

V_a คือ ปริมาณการจราจรรวม บนช่วงถนน “ a ”

$C_a(V)$ คือ ค่าใช้จ่าย (เวลา) ในการเดินทางบนช่วงถนน “ a ” ซึ่งเป็น
พังชันของปริมาณการจราจร (V) ทั้งหมดในโครงข่ายถนน
 pV คือ อนุพันธ์ของปริมาณการจราจร

2. All-or-Nothing Assignment เป็นวิธีการจัดสรรการจราจรที่ใช้
ได้เฉพาะ โครงข่ายถนนที่มีการจราจรเบาบาง ไม่มีการติดขัด และไม่ได้คำนึงถึงปัจจัยความ
จุของถนน สามารถเรียกใช้วิธีการจัดสรรการจราจนี้ได้โดยการกำหนด parameter
NITA ให้มีค่าเท่ากับ 1

การจัดสรรปริมาณการจราจรจะเป็นแบบ free-flow travel times ส่วน
ความเร็วในการเดินทางสามารถกำหนดให้คงที่ได้โดยกำหนด parameter AMY ให้มีค่า
เท่ากับ T หรือให้เปรียบเทียบปริมาณการจราจรกับได้โดยกำหนด AMY ให้มีค่าเท่ากับ F

3. Pure Stochastic Assignment เป็นวิธีการจัดสรรการจราจรที่
ใช้ได้เฉพาะ โครงข่ายถนนที่มีการจราจรเบาบาง ไม่มีการติดขัด และไม่ได้คำนึงถึงปัจจัย
ความจุของถนน แต่คำนึงถึงค่าใช้จ่ายในการเดินทางที่แตกต่างกัน สามารถเรียกใช้วิธี
การจัดสรรการจราจนี้ได้โดยการกำหนด parameter SUZIE ให้มีค่าเท่ากับ T

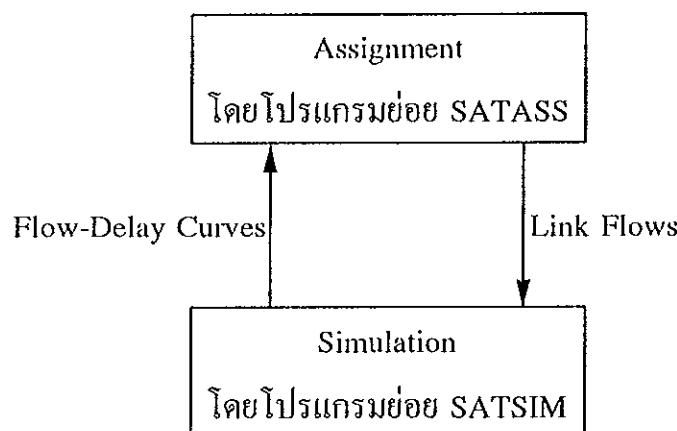
4. Stochastic User Equilibrium (SUE) Assignment เป็นวิธีการ
จัดสรรการจราจรที่ใช้ในกรณีที่ใช้สำหรับ โครงข่ายถนนที่มีการจราจรหนาแน่น มีหลัก
การดังนี้

“การจราจรจะจัดตัวมันเองในโครงข่ายที่มีการจราจรหนาแน่น (congested network) จนทำให้เส้นทางที่ผู้ขับขี่แต่ละคนเลือกใช้ มีค่าใช้จ่ายที่ต่ำสุด ส่วนเส้นทางที่
ไม่ได้ใช้ มีค่าใช้จ่ายสูงกว่าค่าต่ำสุด”

การเรียกใช้ทำได้โดยการกำหนด parameter SUZIE ให้มีค่าเท่ากับ T
พร้อมทั้งกำหนดค่าของ parameter KOB, KORN, และ SUET ตามความเหมาะสมของ
สภาพการจราจร

5.3 การคำนวณแบบ Loop ของโปรแกรมย่อย SATASS/SATSIM

การคำนวณแบบ Loop ของ SATASS/SATSIM สามารถสั่งให้ทำได้โดย การเลือกใช้โปรแกรมย่อย SATEASY หรือ SATALL โดยจำนวน Loop จะถูกควบคุม โดย parameter “ISTOP” (คุณลักษณะอธิบายการกำหนดค่า parameter ในภาคผนวก ค) หรือเมื่อค่าความแตกต่างระหว่างปริมาณการจราจรที่คำนวณได้ใน iteration นี้ กับค่าที่ คำนวณได้ใน iteration ก่อน มีค่าน้อยกว่าร้อยละ 5 สำหรับหลักการทำงานแบบ Loop ของโปรแกรมย่อย SATASS/SATSIM แสดงเป็นแผนผังได้ดังภาพประกอบ 2.4

ภาพประกอบ 2.11 การทำงานแบบ Loop ของโปรแกรมย่อย SATASS/SATSIM

5.4 ผลการประยุกต์ใช้โปรแกรม SATURN ในการคำนวณ Trip Matrices สำหรับโครงข่ายถนนในกรุงเทพมหานคร¹

โปรแกรม SATURN ได้ถูกนำมาใช้ในการคำนวณ และปรับปรุง O-D Trip Matrices ของโครงข่ายถนนบริเวณใจกลางกรุงเทพมหานคร โดยใช้ข้อมูลปริมาณการจราจรที่ได้จากการนับของปี พ.ศ. 2526, 2527 และ 2528 ทั้งในช่วง Morning Peak และ Evening Peak ผลการเปรียบเทียบ O-D Trip Matrices ทางด้านสถิติปรากฏว่า

- ไม่มีความแตกต่างระหว่าง O-D Trip Matrices ของปี พ.ศ. 2526 กับของปี 2527 ทั้งของ Morning Peak และ Evening Peak
- ไม่มีความแตกต่างระหว่าง O-D Trip Matrices ของปี พ.ศ. 2527 กับของปี 2528 ทั้งของ Morning Peak และ Evening Peak

---

¹ Sangaranathan, Vijayakumar. 1986. "An Application of SATURN Computer Model for Estimation of Trip Matrices for Bangkok's Two-way and One-way Traffic Networks", Thesis for the degree of Master of Engineering. Asian Institue of Technology. (Unpublished), pp. 24-33.

5.5 ผลการประยุกต์ใช้โปรแกรม SATURN สำหรับโครงข่ายถนนในกรุงเทพมหานคร¹

โปรแกรม SATURN ได้ถูกนำไปใช้การจำลองสภาพการจราจรในโครงข่ายถนนบริเวณใจกลางกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็น congested network เพื่อประเมินสภาพการจราจรใน alternative one-way schemes โดยใช้ข้อมูลปริมาณการจราจรที่ได้จากการนับ และ O-D Matrix ของปี พ.ศ. 2527 ทั้งในช่วง Morning Peak และ Evening Peak สำหรับปรับแก้แบบจำลอง (calibrate model) ซึ่งแบ่งเป็น 2 ขั้นตอนคือ การคำนวณหา O-D Matrix ในสภาพปัจจุบัน (พ.ศ.2533) และการหาค่า parameter ที่เหมาะสมสำหรับใช้ในการจำลองสภาพการจราจรใน congested network

ผลการคำนวณแสดงให้เห็นว่า สามารถใช้โปรแกรม SATURN ในการประเมินสภาพการจราจรในโครงข่ายถนนบริเวณใจกลางกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นโครงข่ายการจราจรหนาแน่น (congested network) ได้ แต่จะต้องรู้ที่มาของรายละเอียดในโปรแกรม และต้องมีความละเอียดรอบขอบเป็นพิเศษ ส่วนผลการวิเคราะห์-ประเมินผลสภาพการจราจรใน alternative one-way schemes พนว่า การเปลี่ยนแปลงทิศทางจากการเดินรถทางเดียวจากที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เป็นเดินรถสองทางแบบ unbalanced flow ในถนนพญาไท ถนนราชปรารภ และถนนราชดำเนิน จะทำให้สภาพการไหลของ การจราจรดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

---

¹ May, A.D., et al. 1993. "Application of SATURN in Bangkok", Traffic Engineering and Control. (January 1993), pp. 20-27.

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

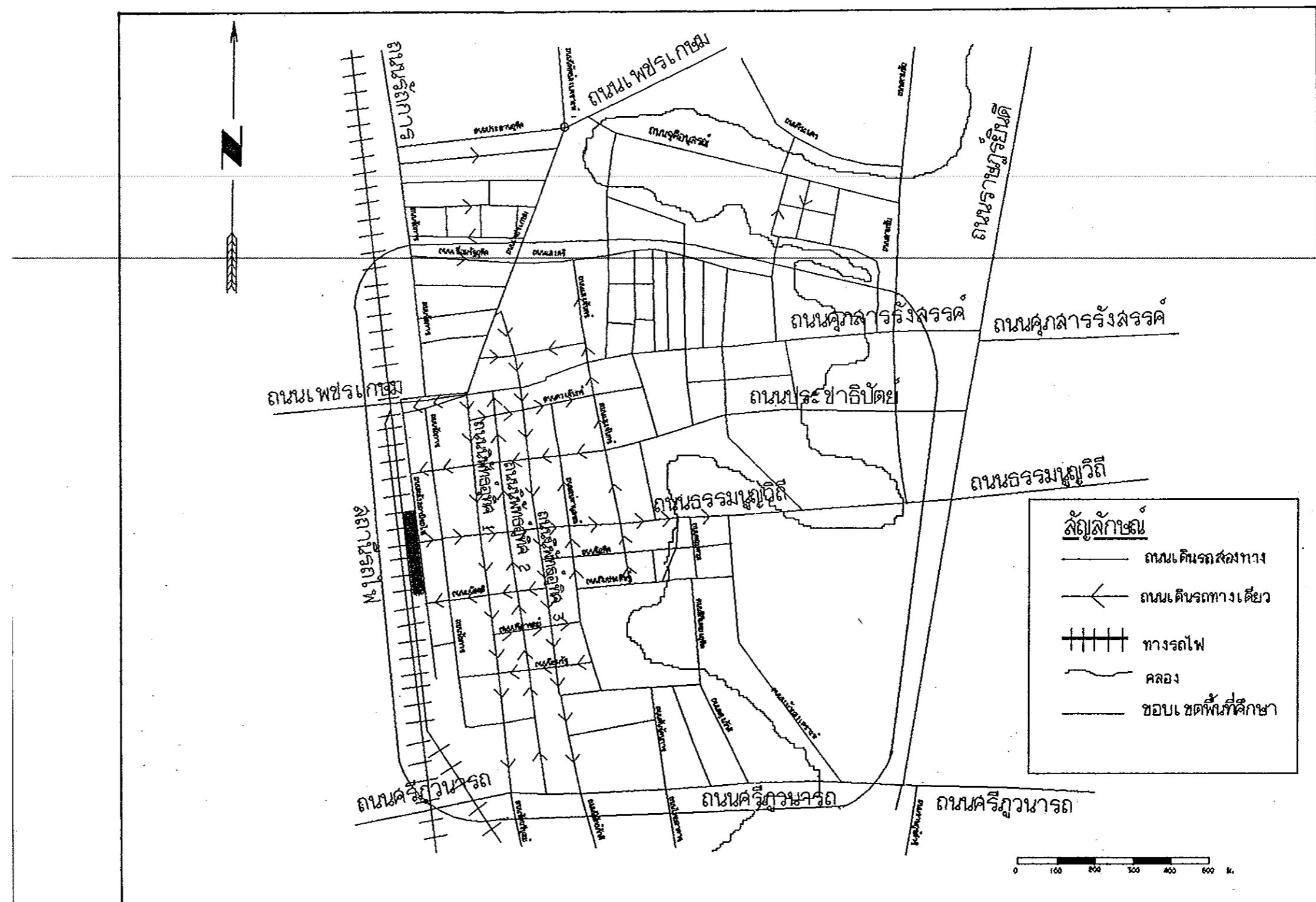
1. พื้นที่ที่ดำเนินการศึกษาวิจัย

พื้นที่ศึกษาอยู่ในเขตเทศบาลกรหาดใหญ่ บริเวณศูนย์กลางธุรกิจการค้า (CBD) ครอบคลุมระบบเดินรถทางเดียวในเขตเมืองชั้นในของเมืองหาดใหญ่ พื้นที่ศึกษามีเนื้อที่ประมาณ 2.1 ตารางกิโลเมตร (คุณภาพประกอบ 3.1)

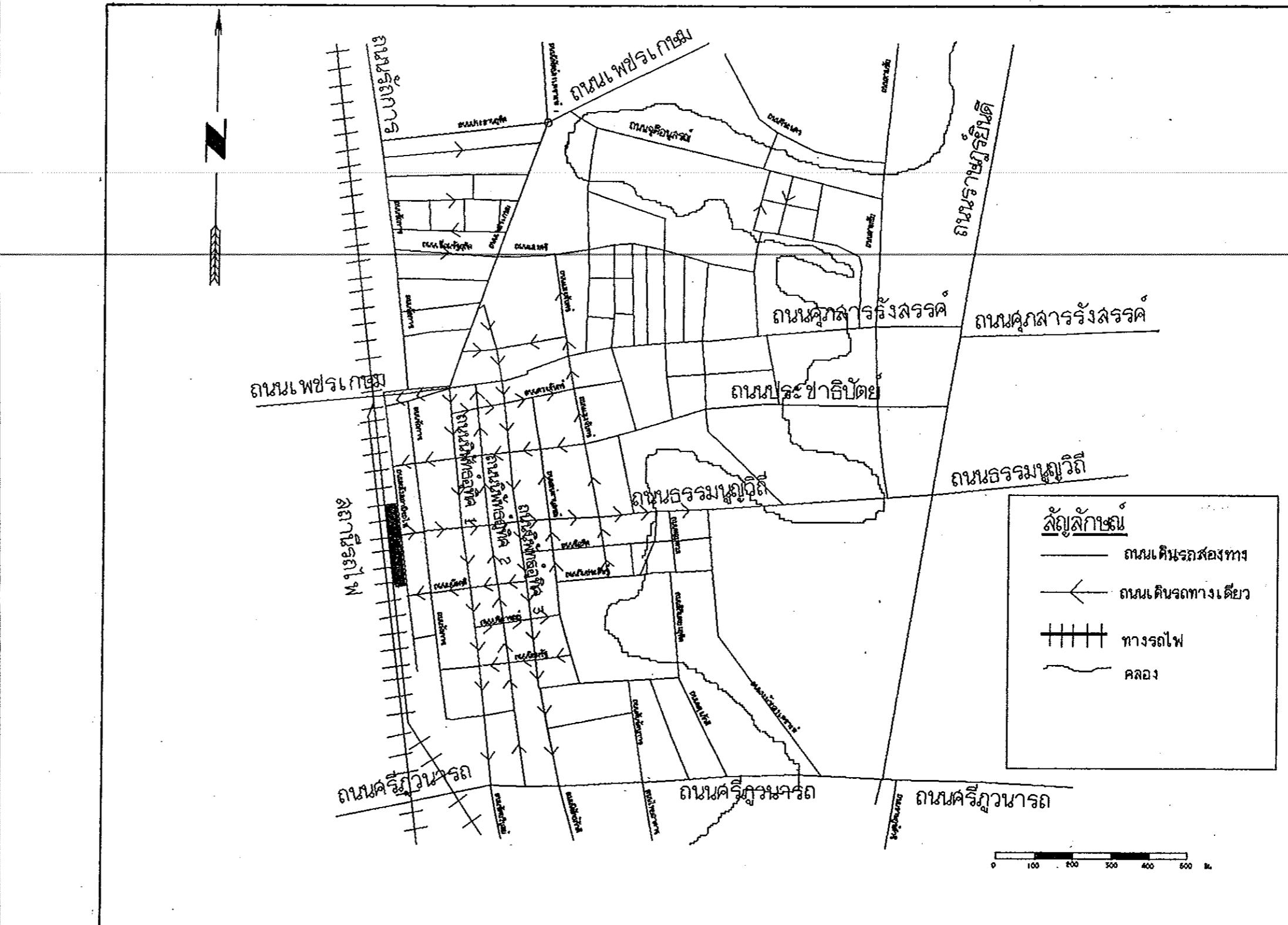
ส่วนต้นเดินรถทางเดียวที่ดำเนินการศึกษาผลการเปลี่ยนทิศทางการเดินรถจำนวน 8 เส้นทาง ได้แก่

1. ถนนดวงจันทร์ ให้เดินรถทางเดียว ทางแยกถนนแสงจันทร์ ตัด ถนนดวงจันทร์ ถึง ทางแยกถนนนิพัทธ์อุทิศ ๑ ตัด ถนนดวงจันทร์
2. ถนนปรีดีปราบ ให้เดินรถทางเดียว ทางแยกถนนแสงจันทร์ ตัด ถนนปรีดีปราบ ถึง ทางแยกถนนนิพัทธ์อุทิศ ๑ ตัด ถนนปรีดีปราบ
3. ถนนมนัสสุตดี ให้เดินรถทางเดียว ทางแยกถนนหลังสถานีรถไฟ ตัด ถนนมนัสสุตดี ถึง ทางแยกถนนนิพัทธ์อุทิศ ๓ ตัด ถนนมนัสสุตดี
4. ถนนนิยมรัฐ ให้เดินรถทางเดียว ทางแยกถนนนิพัทธ์อุทิศ ๑ ตัด ถนนนิยมรัฐ ถึง ทางแยกถนนแสงจันทร์ ตัด ถนนนิยมรัฐ
5. ถนนแสงจันทร์ ให้เดินรถทางเดียว ทางแยกถนนกิมประดิษฐ์ ตัด ถนนแสงจันทร์ ถึง ทางแยกถนนกิมประดิษฐ์ ตัด ถนนแสงจันทร์

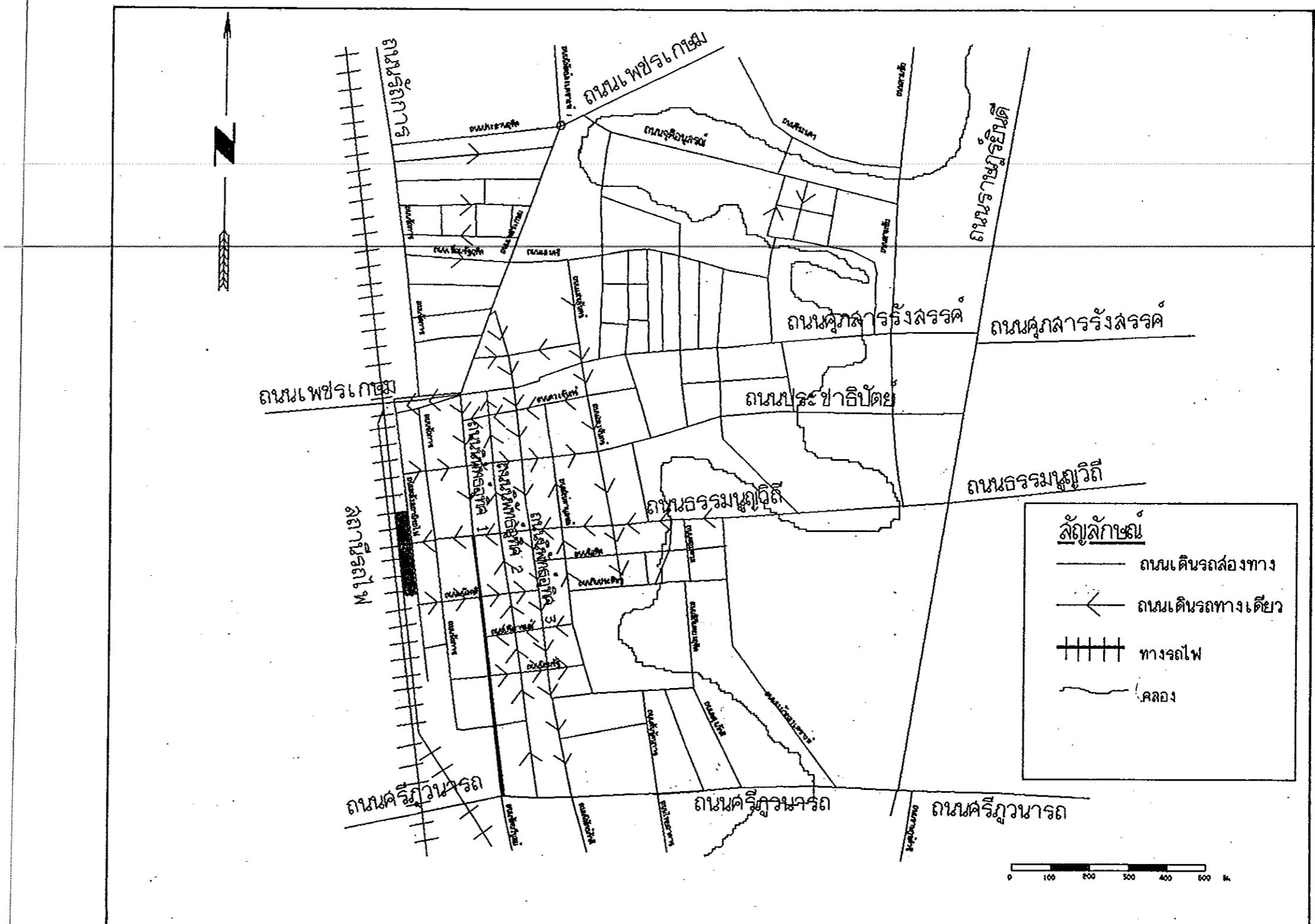
6. ช่วงถนน (links) ธรรมนูญวิถี ให้เดินรถทางเดียว จากทางแยก
ถนนละม้ายส่งเคราะห์ ตัด ถนนธรรมนูญวิถี ถึง ถนนหลัง-
สถานีรถไฟ
7. ช่วงถนนประชาธิปัตย์ ให้เดินรถทางเดียว จากทางแยกถนน
หลังสถานีรถไฟ ตัด ถนนประชาธิปัตย์ ถึง ทางแยกถนน
แสงจันทร์ ตัด ถนนประชาธิปัตย์
8. ช่วงถนนนิพัทธ์อุทิศ 1 ให้เดินรถสองทาง จากทางแยกถนน
ธรรมนูญวิถี ตัด ถนนนิพัทธ์อุทิศ 1 ถึง ทางแยกถนนศรีภูวนารถ
ตัด ถนนนิพัทธ์อุทิศ 1
(คุกภาพประกอบ 3.2 และ 3.3)

ภาพประกอบ 3.1 พื้นที่ศึกษา ครอบคลุมระบบเดินรถทางเดียวในเมืองหาดใหญ่

ภาพประกอบ 3.2 ผังถนนเดินรถทางเดียวของเมืองหาดใหญ่ ในปัจจุบัน

ภาพประกอบ 3.3 ผังถนนเดินรถทางเดียวของเมืองหาดใหญ่ที่เสนอให้ปรับปรุง

2. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

1. รวบรวมข้อมูลพิกัดโครงการข่ายถนน และข้อมูลปริมาณการจราจรที่ทางแยก จากศูนย์วิชาการจัดระบบการจราจรและบนส่างเมืองภูมิภาค : ภาคใต้ สำนักงานคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก ซึ่งได้สำรวจข้อมูลไว้แล้ว
2. สำรวจข้อมูลด้านการจราจรในโครงการข่ายถนนเพิ่มเติม ได้แก่ จำนวน จังหวะสัญญาณไฟจราจร, เวลาไฟเขียว, รอบสัญญาณไฟ, Travel Time ของแต่ละช่วง-ถนน (Link), ปริมาณการจราจรที่ External Links และสำรวจปริมาณการจราจรที่ทางแยกเดินที่มีข้อมูลอยู่ จำนวน 2 ทางแยก สำหรับการ update ข้อมูล
3. คำนวณหาความจุของช่องการจราจรที่ทางแยก แยกตามทิศทางการเคลื่อนที่ โดยใช้โปรแกรม SIDRA
4. ป้อนข้อมูลต่าง ๆ เข้าในโปรแกรม SATURN แล้ว calibrate model
5. คำนวณหา O-D Trip Matrix สภาพการจราจรปัจจุบัน โดยใช้โปรแกรมชื่อ SATME2 แล้ววิเคราะห์-ประมาณผลสภาพการจราจรของสภาพการจราจรปัจจุบัน
6. เปลี่ยนทิศทางการเดินรถในถนน/Link ตามที่ผู้วิจัยเสนอ, ใช้ O-D Trip Matrix ของสภาพการจราจรปัจจุบัน เป็น matrix เริ่มต้น แล้ววิเคราะห์-ประมาณผลสภาพการจราจรของสภาพที่มีการเปลี่ยนทิศทางการเดินรถ
7. รายงานผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการจราจรในโครงการข่ายถนน ที่เสนอให้มีการเปลี่ยนแปลงทิศทางการเดินรถ เปรียบเทียบกับสภาพปัจจุบัน

3. เครื่องมือ-อุปกรณ์ และวัสดุที่ใช้

1. เครื่องคอมพิวเตอร์ PC พร้อมเครื่องพิมพ์	1 ชุด
2. โปรแกรม SATURN และโปรแกรมฐานข้อมูล	1 ชุด
3. โปรแกรม SIDRA	1 ชุด
4. Diskette ขนาด 3.5 นิ้ว	30 แผ่น
5. ไม้บรรทัดมาตรฐาน (Scale)	2 อัน
6. เทปวัดระยะทาง ยาว 20 เมตร	2 ม้วน
7. นาฬิกาจับเวลา	2 เรือน

4. การ code ข้อมูลโครงข่ายถนนเมืองหาดใหญ่ ในสภาพปัจจุบัน

เนื่องจากโปรแกรม SATURN ฉบับที่มีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์มีอยู่เป็นฉบับเพื่อการศึกษา สามารถจำลองการจราจรที่ทางแยกโดยละเอียดได้ไม่เกิน 49 ทางแยก เนื่องจากการจำกัดของ copyright ผู้ใช้จึงได้กำหนดจำนวนทางแยกที่จะดำเนินการจำลองสภาพการจราจร โดยละเอียด เต็มขีดความสามารถของโปรแกรม SATURN ฉบับเพื่อการศึกษา ท่ากับ 49 ทางแยก ประกอบด้วยทางแยกประเภทต่าง ๆ ดังนี้

- ทางแยกที่ติดสัญญาณไฟ 11 ทางแยก
- ทางแยกที่ควบคุมด้วยป้ายหยุด 20 ทางแยก
- วงเวียน 3 ทางแยก บริเวณหลังสถานีรอดไฟ เนื่องจากผู้ใช้เดินทางบางส่วน ทำการกลับรถในช่วงถนนหลังสถานีรอดไฟ พฤติกรรมของทางแยกจึงเป็นวงเวียน ทำให้ต้อง code ข้อมูลทางแยก 3 ทางแยกนี้เป็นวงเวียนชนิดกลับรถได้ มีแม้ว่าสภาพทางกายภาพจะไม่ได้มีก่อสร้างเกาะกลางเป็นรูปวงเวียนไว้ก็ตาม โดยการพิจารณา ต้องอาศัยความรู้ และประสบการณ์ของผู้ใช้โปรแกรม
- External Nodes 15 ทางแยก

โดยมีจำนวน Simulation Link ซึ่งจะดำเนินการจำลองสภาพการจราจร โดยละเอียด 134 Links ส่วนทางแยกที่เหลือ จำนวน 129 ทางแยก จะต้อง code ข้อมูลเป็น Buffer Node โดยมี Buffer Link จำนวน 603 Links

การจัดสรรปริมาณการจราจรลงบนเส้นทาง ใช้วิธีการจัดสรรปริมาณการจราจรมตามทฤษฎีของ Wardrop Equilibrium เนื่องจากโครงข่ายถนนใน CBD ของเมืองหาดใหญ่มีสภาพหนาแน่น

สำหรับค่า parameters ต่าง ๆ ที่ผู้ใช้เปลี่ยนได้กำหนดไว้ได้คำสั่ง “&PARAM” มีดังนี้

ALEX = 5.0   ค่าความยาวเฉลี่ยของยวดยาน ท่ากับ 5.0 เมตร

DEFCAP = 800	เพื่อกำหนดค่าความจุที่ external simulation nodes ข้ออ กต่อช่องจราจร เท่ากับ 800 pcu/hr เนื่องจากสภาพถนนมีการจอดรถในช่องทางมาก
GAP = 3.00	เพื่อกำหนดค่า Gap ต่ำสุดของการจราจรที่ทางแยกให้มีค่าเท่ากับ 3 วินาที
GAPM = 2.00	เพื่อกำหนดค่า Gap สำหรับการรวมเข้า (Merging) ของช่วงยาน ให้มีค่าเท่ากับ 2 วินาที
GAPR = 4.00	เพื่อกำหนดค่า Gap สำหรับการเข้าวงเวียน ให้มีค่าเท่ากับ 4 วินาที
IFFCC = 1	เพื่อกำหนดการป้อนข้อมูลเข้า Centroid Connector ใน buffer network ให้เป็นแบบ One-way
IFRL = 1	เพื่อกำหนดการป้อนข้อมูลเข้า Centroid Connector ใน real buffer links ให้เป็นแบบ one-way
KPHMIN = 1	เพื่อกำหนดค่าความเร็วต่ำสุดบน Simulation Links ให้มีค่าเท่ากับ 1 กม./ชม.
LCY = 90	เพื่อกำหนดความยาวช่วงเวลาของรอบสัญญาณไฟจราจร ให้มีค่าเท่ากับ 90 วินาที
LRTP = 30	เพื่อกำหนดค่าช่วงเวลาของเวลาที่ใช้ในการหาความล่าช้าแบบ random ที่ทางแยกติดสัญญาณไฟจราจร ให้มีค่าเท่ากับ 30 นาที
MCCS = 1	เพื่อกำหนดจำนวนชุดข้อมูลการสำรวจปริมาณการจราจรแยกประเภท ให้มีค่าเท่ากับ 1 ชุด
MINRED = 20	เพื่อกำหนดเวลาไฟแดงที่น้อยที่สุด ให้มีค่าเท่ากับ 20 วินาที

MINSAT = 300	เพื่อกำหนดค่าปริมาณการจราจรที่ศีรษะทางเดี่ยวที่อั่มตัว ให้มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 300 pcu/hr
NUC = 10	เพื่อกำหนดจำนวนที่ใช้ในการแบ่งรอบสัญญาณไฟจราจร เพื่อการจำลองสภาพการจราจร ให้มีค่าเท่ากับ 10
PRINT = F	เพื่อกำหนดให้เครื่องคอมพิวเตอร์ไม่พิมพ์ข้อมูลโครงการข่ายถนนลงในแฟ้มข้อมูลที่มีส่วนขยาย “LPN”
SHANDY = T	เพื่อกำหนดให้มีการตรวจสอบระยะทางของช่วงถนนที่ใส่ไว้ในแฟ้มข้อมูลกับระยะที่คำนวณจาก Co-ordinates
SPEED = F	เพื่อกำหนดให้ใช้ Travel Times ในการ code ข้อมูล โดยให้โปรแกรม SATURN คำนวณความเร็วเอง โดยคำนวณระยะทางจากค่าพิกัดที่ป้อนเข้าไป
TAX = 1.00	เพื่อกำหนดจำนวนขานพาหนะที่สามารถหยุดรอในบริเวณกลางทางแยกที่ติดสัญญาณไฟ และสามารถระบายออกได้หมด เมื่อสิ้นสุดสัญญาณไฟเงียบ ให้มีค่าเท่ากับ 1 คัน
TDEL = 6.00	เพื่อกำหนดค่าความล่าช้าที่ยอมให้เกิดขึ้นในทางทิศทางแยกที่เป็นประเภท Priority หรือวงเวียนเท่ากับ 6 วินาที
ส่วน parameters ที่โปรแกรม SATURN กำหนดให้เองในส่วนที่เหลือได้แก่	
AMY = F	ไม่ fixed เวลาในการเดินทางซึ่งเป็นแบบอิสระในการจัดสรรการจราจร
AUTOX = F	ไม่ให้โปรแกรมจัดรหัสของ External Simulation Nodes แบบอัตโนมัติ

AUTOZ = F	ไม่จัดรหัสของ External Zone ตามตัวเลขที่เป็นชื่อของ External Simulation Nodes
BCRP = 5.0	กำหนดตัวเลขยกกำลังที่ใช้ในการหา speed-flow curves ใน buffer Network เท่ากับ 5.0
BEAKER = F	ให้ความจุในการระบายน้ำสำหรับ Simulation Link ไม่ถูกกำหนดโดยอัตโนมัติ ตามการเลือกว่าที่ออกจาก Link นั้น
BUSPCU = 3.0	กำหนดตัวเลขที่ใช้คุณเพื่อแปลงปริมาณของรถโดยสารเป็นปริมาณการจราจรในหน่วยรถยนต์นั่ง เท่ากับ 3.0
CAPMIN = 30.0	กำหนดค่าความจุต่ำสุด สำหรับการเตียงที่ทางแยกประเภทที่ติดตั้งป้ายให้ทาง เท่ากับ 30.0 pcu/hr
COMPAR = F	ไม่ให้โปรแกรมเปรียบเทียบปริมาณการจราจรที่ออกจากกระบวนการเวียนของ SATASS/SATSIM เปรียบเทียบกับครั้งแรก ในการกำหนด Convergence ของทั้งโมเดล
DUTCH = F	กำหนดให้ชื่อของ Buffer Network เพียง 5 ตัวอักษร
EXPERT = F	ให้พิมพ์ผลการคำนวน เพื่อให้ผู้ที่เชี่ยวชาญในโปรแกรม SATURN แล้วเป็นผู้อ่าน
EZBUS = F	กำหนดการลงรหัสข้อมูลเส้นทางรถโดยสารแบบ Fixed Column format
FOZZY = F	ไม่ให้ interpolate ตำแหน่งของ Node ที่ได้เชื่อมต่อกันในข้อมูลเส้นทางรถโดยสาร
GONZO = 1.0	กำหนดตัวเลขที่ใช้ในการคูณขยาย Trip Matrix สำหรับป้อนเข้า SATASS เท่ากับ 1.0
IROCKY = 0	ไม่ใช้การแบ่ง sector ในแต่ละโซน

ISTOP = 85	กำหนดจำนวนແປ່ອຣເຫັນຕີ່ໃຊ້ໃນກາທຄສອບ- Convergence ໃນກາວນຮອບຂອງ SATASS/SATSIM ເທົກັນ 85 %
KNOBS = 0	กำหนดจำนวนຂໍ້ມູນພິເສດຍທີ່ຈະຮັມຄື່ງຂໍ້ມູນລ buffer records ເທົກັນ 0
KPHMAX = 100	กำหนดຄ່າຄວາມເຮົ່ວສູງສຸດບນ Simulation Links ເທົກັນ 100 ກມ./ໜ.
KOB = 0	กำหนดປະເທດຂອງກາກຮາຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນກາ- ເດີນທາງແບບ Rectangular
KOMBI = 30	ໃຊ້ຄ່າເລີຍຂອງກາຈັດສຽບປົນມານກາຈາຈາກ ລັ້ງ- ຈາກໂປຣແກຣມຍ່ອຍ SATASS/SATSIM ທຳມະ ແບບວນເວີຍນ
LEFTDR = T	ໃຫ້ຮະບນກາຣເດີນຮດເປັນແບບຂັບໃຈດ້າຍ
LPT = 30	ເພື່ອກຳຫຼາຍຊ່ວງເວລາຂອງກາຈຳລອງກາຈາຈາກ ທີ່ນີ້ກາຈາຈາກທີ່ ໄກສີກາເທົກັນ 30 ນາທີ
MASL = 5	ກຳຫຼາຍຊ່ວງເວລາກຳລົງທີ່ຕ້ອງກາຣໃຫ້ໂປຣແກຣມຍ່ອຍ SATASS/SATSIM ທຳມະວນເວີຍນຈຳນວນ 5 ຮອນ
MAXZN = 500	ຈຳນວນໄອນສູງສຸດທີ່ໃຊ້ ເທົກັນ 500 ໄອນ
MODET = 1	ໃຫ້ມີກາຣາຍງານພລອອກທີ່ທາງຂອງກາພ ແລະ ເຄື່ອງ- ພິມພົມ
MTFLOW = F	ໄມ່ຕ້ອງເປົ້າມເຖິງປົນມານກາຈາຈາກທີ່ໄດ້ຮັບກາ- ຈັດສຽບ ກັບປົນມານກາຈາຈາກທີ່ໄດ້ຈາກກາສໍາວົງ
NITA = 10	ກຳຫຼາຍຄ່າສູງສຸດທີ່ຕ້ອງກາຣຄຳນວນເຫຼົ້າ (iterations) ໃນໂປຣແກຣມຍ່ອຍ SATASS ເທົກັນ 10 ຄົງ
NITS = 6	ກຳຫຼາຍຄ່າສູງສຸດທີ່ຕ້ອງກາຣຄຳນວນເຫຼົ້າ (iterations) ໃນໂປຣແກຣມຍ່ອຍ SATSIM ເທົກັນ 6 ຄົງ

NOMADS = 1	กำหนดจำนวนประเทกผู้ใช้ถนนที่ต้องการจัดแบ่ง เท่ากับ 1 ประเทก
NOPD = 0	ใช้ Platoon Dispersion ในการจำลองสภาพการ- เดี่ยวที่ทางแยก
NUCMIN = 1	จำนวนตำแหน่ง ซึ่งใช้ในการแบ่งร่องสัญญาณไฟ- จราจร เพื่อการจำลองการจราจร มีค่าเท่ากับ 1
NOTUK = 0	ใช้กฎจราจรของสหราชอาณาจักร
PRINTF = F	ไม่พิมพ์ปริมาณการจราจรในโครงข่ายถนนที่ได้ รับการจัดสรรปริมาณการจราจรโดยใช้โปรแกรม- ป้อง SATASS
PRSFD = F	ไม่พิมพ์ค่า flow-delay parameters สำหรับทุก- การเดี่ยวที่จำลอง โดย SATSIM
ROSIE = F	ไม่คำนวณ time-flow curves สำหรับการเดี่ยวใน shared lanes ตาม function ของ total shared flow
SAVEIT = F	ไม่บันทึกค่าใช้จ่ายในการเดินทางในรูปของแฟ้ม- ช้อมูล “UFA” สำหรับใช้ในการวิเคราะห์ย่ออย- ต่อไป
SUZIE = F	จัดสรรปริมาณการจราจตามทฤษฎีของ Wardrop Equilibrium
XYUNIT = 1.0	กำหนดค่าความละเอียดของตัวเลขที่บอกพิกัดของ Node/Zone เท่ากับ หลักศูนย์ 1 ตำแหน่ง
XYFORM = 2I5	กำหนดรูปแบบ (Format) ที่ใช้ในการบอกพิกัด เป็นเลขจำนวนเต็ม 5 ตัว
รายละเอียดข้อมูลโครงข่ายถนน และการ code ข้อมูล คุ้งหัวข้อที่ 1 ในภาค-	

5. การ code ข้อมูลโครงข่ายถนน ในสภาพที่เสนอให้ปรับปรุงพิศทางการเดินรถ

จากการพิจารณาสภาพโครงข่ายถนน ประกอบกับข้อความสามารถของโปรแกรม SATURN ฉบับเพื่อการศึกษา และเพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะโครงข่ายถนนที่ได้กำหนดไว้ในสภาพการจราจรปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนด simulation nodes สำหรับใช้ในการวิจัยสภาพการจราจรเพียง 46 ทางแยก ประกอบด้วยทางแยกประเภทต่าง ๆ ดังนี้

- ทางแยกที่ติดสัญญาณไฟ 11 ทางแยก
- ทางแยกที่ควบคุมด้วยป้ายหยุด 18 ทางแยก
- วงเวียน 2 ทางแยก บริเวณหลังสถานีรถไฟ เมื่อจากการจัดให้มีการเดินรถทางเดียวบนระบบกับช่วงถนนที่เดินรถสองทาง ต้องจัดให้มีสถานที่กั้นรถ พฤติกรรมของทางแยกจึงเป็น วงเวียน ทำให้ต้อง code ข้อมูลทางแยก 2 ทางแยกนี้เป็นวงเวียน ชนิดกั้นรถได้
- External Nodes 15 ทางแยก

โดยมีจำนวน Simulation Link ซึ่งจะดำเนินการจำลองสภาพการจราจร โดยละเอียด 134 Links ส่วนทางแยกที่เหลือ จำนวน 129 ทางแยก จะต้อง code ข้อมูล เป็น Buffer Node โดยมี Buffer Link จำนวน 597 links

ส่วนการจัดสรรปริมาณการจราจรลงบนเส้นทาง ก็ยังคงใช้วิธีการจัดสรรปริมาณการจราจตามทฤษฎีของ Wardrop Equilibrium เช่นเดียวกับของโครงข่ายถนนสภาพปัจจุบัน

สำหรับ parameters ต่าง ๆ ที่ใช้ในแฟ้มข้อมูลสำหรับสภาพที่เสนอให้ปรับปรุงพิศทางการเดินรถ ผู้เขียนได้กำหนดให้เหมือนกับที่ปรากฏในแฟ้มข้อมูลโครงข่ายถนนสภาพปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อผลในการเปรียบเทียบความแตกต่างเฉพาะส่วนที่เนื่องมาจากการปรับปรุงพิศทางการเดินรถ รายละเอียดข้อมูลโครงข่ายถนน และการ code ข้อมูล ดูหัวข้อที่ 2 ในภาคผนวก ก

6. การ code ข้อมูล O-D Matrix เริ่มต้น

O-D Matrix เริ่มต้น ที่ใช้ในการคำนวณหา O-D Matrix ในสภาพการจราจรปัจจุบัน ซึ่งปกติจะใช้ O-D Matrix ที่ได้จากการสำรวจ แต่เนื่องจากมีข้อจำกัดในด้านงบประมาณ ผู้วิจัยจึงใช้โปรแกรมย่ออย SATME2 ในการคำนวณหา O-D Matrix โดยอาศัยข้อมูลปริมาณการจราจรที่ได้จากการนับ โดยใช้ blank matrix เป็น O-D Matrix เริ่มต้น โดยมีขนาด 47 และ X 47 คอลัมน์ ส่วนค่า parameters ต่าง ๆ ที่ผู้เขียนได้กำหนดในคำสั่ง "&PARAM" มีดังนี้

KARDS = T เพื่อกำหนดให้โปรแกรมสร้าง Matrix จากไฟล์ข้อมูล

MODET = 1 เพื่อกำหนดให้แสดงผลสรุปของข้อมูลทาง terminal

MPNEXT = T เพื่อกำหนดให้ใช้ Matrix Parameters ตามที่จะปรากฏช่วงล่างของคำสั่งนี้

MTYPE = 3 เพื่อกำหนดให้เก็บข้อมูลไว้ในรูป Real Matrices

NCOLS = 47 เพื่อกำหนดจำนวนคอลัมน์ของ Trip Matrix ใน Parameter NCOLS เท่ากับ 47 คอลัมน์

NROWS = 47 เพื่อกำหนดจำนวนแถวของ Trip Matrix ใน Parameter NROWS เท่ากับ 47 และ

PRINT = T เพื่อกำหนดให้โปรแกรมพิมพ์ Matrix ผลลัพธ์ทีละ element

TOTALS = T เพื่อกำหนดให้โปรแกรมพิมพ์ค่ารวมในแนวตั้ง และแนวนอนของ Output Matrix

รายละเอียดอื่น ๆ ในการ code ข้อมูล ดูภาคผนวก ข

7. การ calibrate แบบจำลอง

การ calibrate แบบจำลองเป็นขั้นตอนที่สำคัญขั้นตอนแรกที่จะต้องดำเนินการ ก่อนจะนำแบบจำลองไปประยุกต์ใช้งาน ในการประเมินผลการจัดการจราจร

ขั้นตอนการ calibrate แบบจำลองที่ใช้สำหรับการวิจัยสภาพการจราจรในโครงการข่ายถนนเดินรถทางเดียวของเมืองหาดใหญ่ แสดงเป็นแผนผังได้ดังภาพประกอบ

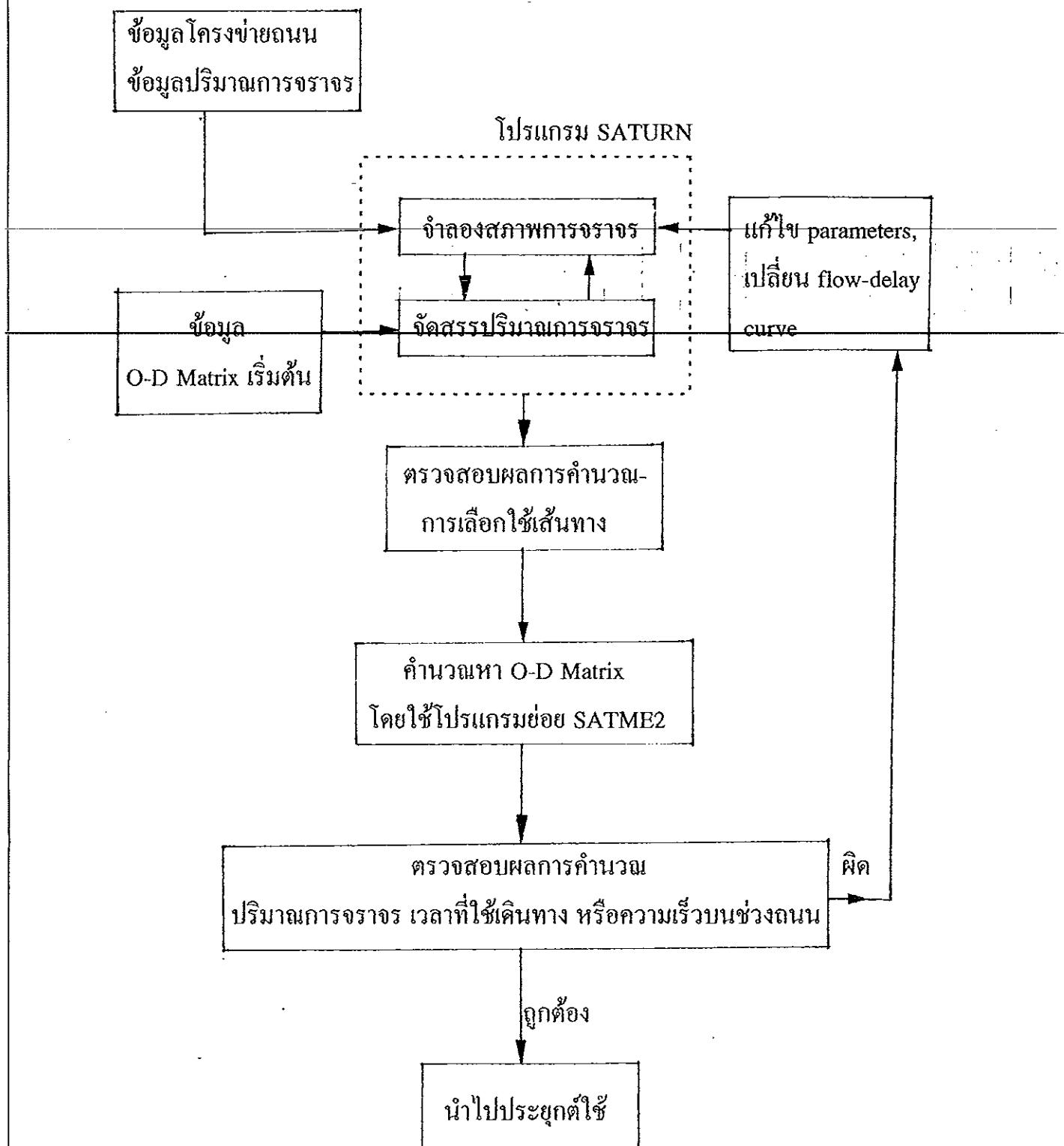
3.4 ซึ่งจะประกอบด้วยการ calibrate แบบจำลอง 2 ขั้นตอน คือ การคำนวณหา O-D

Matrix ที่เหมาะสมสำหรับสภาพการจราจรและปริมาณการจราจรปัจจุบัน และการ

กำหนดค่า parameters ที่เหมาะสม เพื่อให้ได้ผลการคำนวณถูกต้อง ตามสถานภาพการจราจรที่เกิดขึ้นจริงมากที่สุด

ในการ calibrate แบบจำลองที่ใช้สำหรับการวิจัยสภาพการจราจรปัจจุบัน ผู้เขียนใช้ข้อมูลปริมาณการจราจรที่ได้จากการสำรวจที่ทางแยก จำนวน 2 ทางแยก และ ณ จุดที่ cordon line ตัดกับช่วงถนนจำนวน 32 จุด (รายละเอียดข้อมูล และการ code ข้อมูล ดูในชุดข้อมูล 77777 หัวข้อที่ 1 ภาคผนวก ก) ผลการคำนวณตรวจสอบความสัมพันธ์ของ Observed flows กับ Simulated flows หรือ Actual flows และ Observed flows กับ Assigned flows หรือ Demand flows ปรากฏว่า ได้ค่า R^2 เท่ากับ 0.920 และ 0.913 ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (รายละเอียดคุณาระ 3.1, 3.2 และภาพประกอบ 3.5, 3.6)

ส่วนผลการ calibrate แบบจำลองที่ใช้สำหรับการวิจัยสภาพการจราจรที่เสนอให้มีการเปลี่ยนแปลงทิศทางการเดินรถ ปรากฏว่า ได้ผลการคำนวณตรวจสอบความสัมพันธ์ของ Observed flows กับ Simulated flows หรือ Actual flows และ Observed flows กับ Assigned flows หรือ Demand flows ใกล้เคียง/ถูกต้องมากกว่า โดยคำนวณค่า R^2 ได้เท่ากับ 0.977 และ 0.928 ตามลำดับ (รายละเอียดคุณาระ 3.3, 3.4 และภาพประกอบ 3.7, 3.8) เนื่องจากผู้เขียนใช้ข้อมูลปริมาณการจราจรที่ได้จากการสำรวจ สำหรับการจัดสรรปริมาณการจราจรลงบนเส้นทาง ของจุดที่ cordon line ตัดกับช่วงถนนจำนวน 32 จุด เท่านั้น โดยไม่ได้ใช้ข้อมูลปริมาณการจราจรที่ได้จากการสำรวจที่ทางแยก เพื่อให้โปรแกรม SATURN จัดสรรปริมาณการจราจรที่ทางแยกใหม่ ตามความเหมาะสม/สอดคล้องกับลักษณะโครงการข่ายถนน

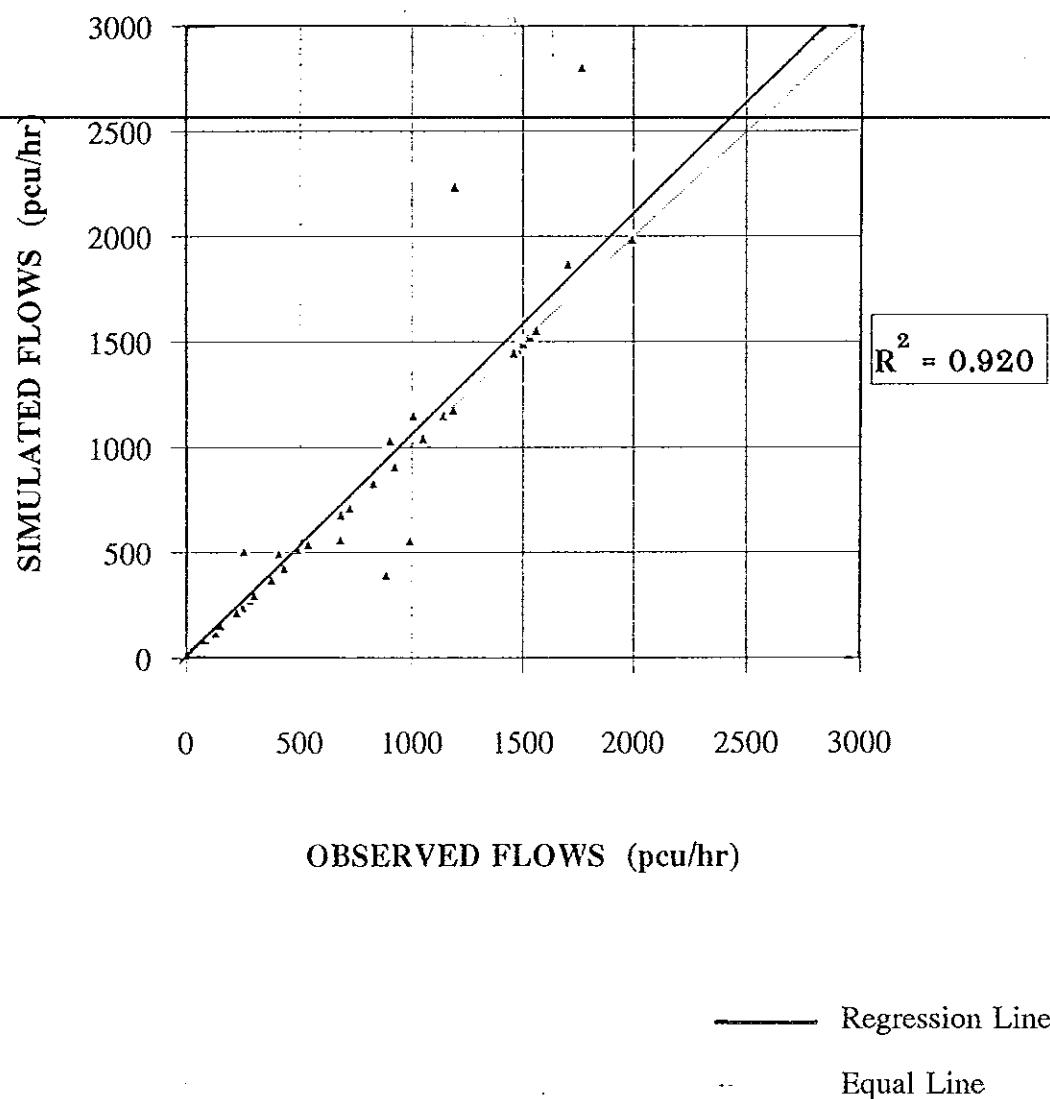
ภาพประกอบ 3.4 ขั้นตอนการ calibrate แบบจำลองที่ใช้สำหรับการวิจัยสภาพ-
การจราจรในโครงข่ายถนนเดินรถทางดีบุกของเมืองหาดใหญ่

ตาราง 3.1 เปรียบเทียบ Observed flow กับ Simulated flow สภาพปัจจุบัน

Node Number			ชื่อถนน/Link		ทิศทาง การไหล	Flow (pcu/hr)		Diff (%)
A Node	B Node	C Node	จาก	ถึง		Observed	Simulated	
101	104	114	นิพัทธ์อุทิศ 2	นิพัทธ์อุทิศ 2	ตรง	1,005	1,156	15
101	104	103	นิพัทธ์อุทิศ 2	ประชาธิปัตย์		251	510	103
105	104	103	ประชาธิปัตย์	ประชาธิปัตย์	เดี่ยวตรง	405	502	24
105	104	114	ประชาธิปัตย์	นิพัทธ์อุทิศ 2	เดี่ยวขวา	885	400	-55
101	106	117	ธรรมนูญวิถี	ธรรมนูญวิถี	ตรง	678	567	-16
101	106	107	ธรรมนูญวิถี	นิพัทธ์อุทิศ 3	เดี่ยวขวา	505	557	10
105	106	107	นิพัทธ์อุทิศ 3	นิพัทธ์อุทิศ 3	ตรง	992	562	-43
105	106	117	นิพัทธ์อุทิศ 3	ธรรมนูญวิถี	เดี่ยวซ้าย	488	520	7
77	130	-	เพชรเกษม	เพชรเกษม	ขาเข้า	1,142	1,156	1
130	77	-	เพชรเกษม	เพชรเกษม	ขาออก	1,474	1,473	0
207	78	-	รัตภาร	รัตภาร	ขาออก	437	443	1
78	207	-	รัตภาร	รัตภาร	ขาเข้า	1,993	1,990	0
206	79	-	เพชรเกษม	เพชรเกษม	ขาออก	1,765	2,807	59
79	62	-	เพชรเกษม	เพชรเกษม	ขาเข้า	1,191	2,239	88
208	168	-	ส่วนศรี	ส่วนศรี	ขาเข้า	153	147	-4
168	208	-	ส่วนศรี	ส่วนศรี	ขาออก	274	282	3
149	150	-	ช.3 ศุภสาร ๑	ช.3 ศุภสาร ๑	ขาออก	682	683	0
150	149	-	ช.3 ศุภสาร ๑	ช.3 ศุภสาร ๑	ขาเข้า	722	718	-1
175	179	-	ช.4 ศุภสาร ๑	ช.4 ศุภสาร ๑	ขาออก	82	94	15
179	175	-	ช.4 ศุภสาร ๑	ช.4 ศุภสาร ๑	ขาเข้า	113	120	6
158	159	-	สามชัย	สามชัย	ขาออก	537	544	1
159	158	-	สามชัย	สามชัย	ขาเข้า	431	424	-2

ตาราง 3.1 (ต่อ)

Node Number			ชื่อถนน/Link		ทิศทาง การไหล	Flow (pcu/hr)		Diff (%)
A Node	B Node	C Node	จาก	ถึง		Observed	Simulated	
158	160	-	สุกสารรังสรรค์	สุกสารรังสรรค์	ขาออก	1,185	1,174	-1
160	158	-	สุกสารรังสรรค์	สุกสารรังสรรค์	ขาเข้า	1,186	1,183	0
164	165	-	ม่วงชาธิปัตย์	ม่วงชาธิปัตย์	ขาออก	245	246	0
165	164	-	ประชาธิปัตย์	ประชาธิปัตย์	ขาเข้า	829	834	1
166	167	-	ธรรมนูญวิถี	ธรรมนูญวิถี	ขาออก	1,501	1,498	0
167	166	-	ธรรมนูญวิถี	ธรรมนูญวิถี	ขาเข้า	923	912	-1
181	85	-	ศรีภูวนารถ	ศรีภูวนารถ	ขาออก	1,530	1,525	0
85	181	-	ศรีภูวนารถ	ศรีภูวนารถ	ขาเข้า	1,457	1,451	0
72	86	-	ไทยอาภา	ไทยอาภา	ขาออก	127	125	-2
86	72	-	ไทยอาภา	ไทยอาภา	ขาเข้า	295	302	2
73	87	-	นิพัทธ์ภักดี	นิพัทธ์ภักดี	ขาออก	429	433	1
87	73	-	นิพัทธ์ภักดี	นิพัทธ์ภักดี	ขาเข้า	372	377	1
75	88	-	รัตนวิบูลย์	รัตนวิบูลย์	ขาออก	150	160	7
88	75	-	รัตนวิบูลย์	รัตนวิบูลย์	ขาเข้า	221	220	0
75	89	-	ศรีภูวนารถ	ศรีภูวนารถ	ขาออก	1,559	1,559	0
89	75	-	ศรีภูวนารถ	ศรีภูวนารถ	ขาเข้า	1,051	1,047	0
130	131	-	สุกสารรังสรรค์	สุกสารรังสรรค์	ขาเข้า	902	1,038	15
131	130	-	สุกสารรังสรรค์	สุกสารรังสรรค์	ขาออก	1,700	1,875	10

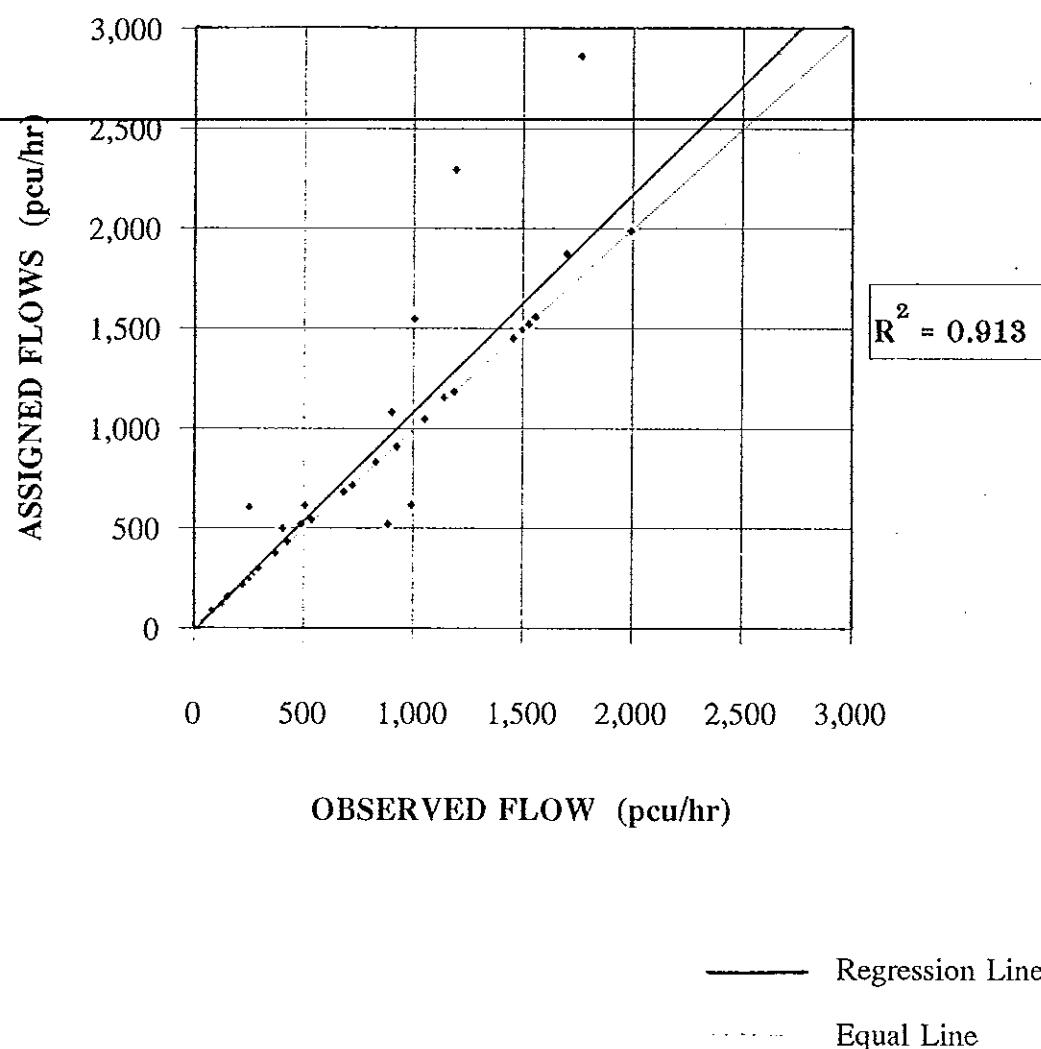
ภาพประกอบ 3.5 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง Observed flows กับ Simulated flows สภาพปัจจุบัน

ตาราง 3.2 เปรียบเทียบ Observed flow กับ Assigned flow สภาพปัจจุบัน

Node Number			ชื่อถนน/Link		ทิศทาง การไหล	Flow (pcu/hr)		Diff (%)
A Node	B Node	C Node	- จาก	ถึง		Observed	Assigned	
101	104	114	นิพัทธ์อุทิศ 2	นิพัทธ์อุทิศ 2	ตรง	1,005	1,548	54
101	104	103	นิพัทธ์อุทิศ 2	ประชาธิปัตย์	เดียวซ้าย	251	609	143
105	104	103	ประชาธิปัตย์	ประชาธิปัตย์	เดียวตรง	405	499	23
105	104	114	ประชาธิปัตย์	นิพัทธ์อุทิศ 2	เดียวขวา	885	523	-41
101	106	117	ธรรมนูญวิถี	ธรรมนูญวิถี	ตรง	678	687	1
101	106	107	ธรรมนูญวิถี	นิพัทธ์อุทิศ 3	เดียวขวา	505	616	22
105	106	107	นิพัทธ์อุทิศ 3	นิพัทธ์อุทิศ 3	ตรง	992	620	-38
105	106	117	นิพัทธ์อุทิศ 3	ธรรมนูญวิถี	เดียวซ้าย	488	497	2
77	130	-	เพชรเกษม	เพชรเกษม	ขาเข้า	1,142	1,156	1
130	77	-	เพชรเกษม	เพชรเกษม	ขาออก	1,474	1,473	0
207	78	-	รัตภาร	รัตภาร	ขาออก	437	443	1
78	207	-	รัตภาร	รัตภาร	ขาเข้า	1,993	1,990	0
206	79	-	เพชรเกษม	เพชรเกษม	ขาออก	1,765	2,864	62
79	62	-	เพชรเกษม	เพชรเกษม	ขาเข้า	1,191	2,296	93
208	168	-	สวนศิริ	สวนศิริ	ขาเข้า	153	147	-4
168	208	-	สวนศิริ	สวนศิริ	ขาออก	274	282	3
149	150	-	ช.3 ศุภสาร ฯ	ช.3 ศุภสาร ฯ	ขาออก	682	683	0
150	149	-	ช.3 ศุภสาร ฯ	ช.3 ศุภสาร ฯ	ขาเข้า	722	718	-1
175	179	-	ช.4 ศุภสาร ฯ	ช.4 ศุภสาร ฯ	ขาออก	82	94	15
179	175	-	ช.4 ศุภสาร ฯ	ช.4 ศุภสาร ฯ	ขาเข้า	113	120	6
158	159	-	สามชัย	สามชัย	ขาออก	537	544	1
159	158	-	สามชัย	สามชัย	ขาเข้า	431	424	-2

ตาราง 3.2 (ต่อ)

Node Number			ชื่อถนน/Link		ทิศทาง การไหล	Flow (pcu/hr)		Diff (%)
A Node	B Node	C Node	ขา ออก	ขา เข้า		Observed	Assigned	
158	160	-	ศุภสารรังสรรค์	ศุภสารรังสรรค์	ขาออก	1,185	1,174	-1
160	158	-	ศุภสารรังสรรค์	ศุภสารรังสรรค์	ขาเข้า	1,186	1,183	0
164	165	-	ประชาธิปัตย์	ประชาธิปัตย์	ขาออก	245	246	0
165	164	-	ประชาธิปัตย์	ประชาธิปัตย์	ขาเข้า	829	834	1
166	167	-	ธรรมนูญวิถี	ธรรมนูญวิถี	ขาออก	1,501	1,498	0
167	166	-	ธรรมนูญวิถี	ธรรมนูญวิถี	ขาเข้า	923	912	-1
181	85	-	ศรีภูวนารถ	ศรีภูวนารถ	ขาออก	1,530	1,525	0
85	181	-	ศรีภูวนารถ	ศรีภูวนารถ	ขาเข้า	1,457	1,451	0
72	86	-	ไทยอาภา	ไทยอาภา	ขาออก	127	125	-2
86	72	-	ไทยอาภา	ไทยอาภา	ขาเข้า	295	302	2
73	87	-	นิพัทธ์ภักดี	นิพัทธ์ภักดี	ขาออก	429	433	1
87	73	-	นิพัทธ์ภักดี	นิพัทธ์ภักดี	ขาเข้า	372	377	1
75	88	-	รัตนวิมูลย์	รัตนวิมูลย์	ขาออก	150	160	7
88	75	-	รัตนวิมูลย์	รัตนวิมูลย์	ขาเข้า	221	220	0
75	89	-	ศรีภูวนารถ	ศรีภูวนารถ	ขาออก	1,559	1,559	0
89	75	-	ศรีภูวนารถ	ศรีภูวนารถ	ขาเข้า	1,051	1,047	0
130	131	-	ศุภสารรังสรรค์	ศุภสารรังสรรค์	ขาเข้า	902	1,083	20
131	130	-	ศุภสารรังสรรค์	ศุภสารรังสรรค์	ขาออก	1,700	1,875	10

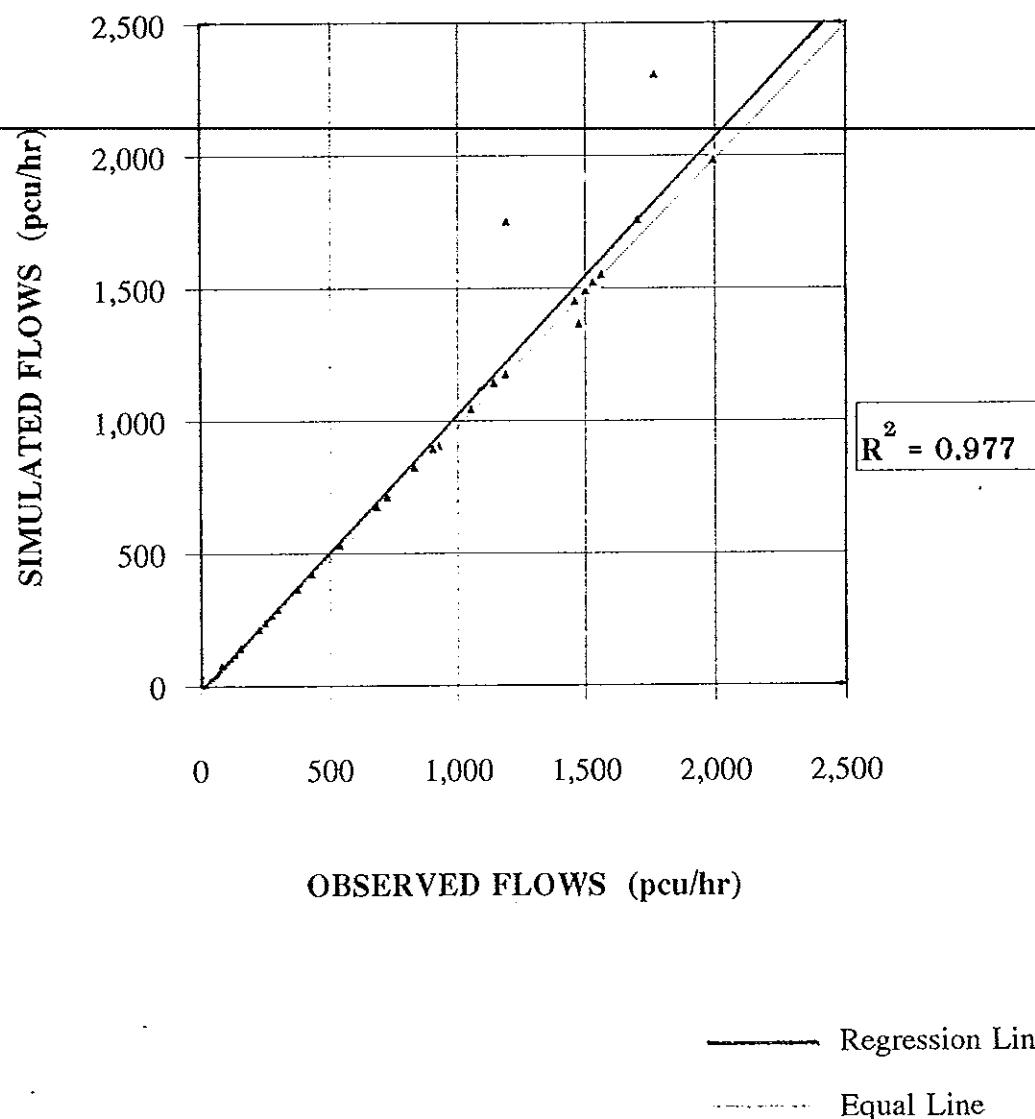
ภาพประกอบ 3.6 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง Observed flows กับ Assigned flows สภาพปัจจุบัน

ตาราง 3.3 เมริยนเทียบ Observed flow กับ Simulated flow สภาพที่เสนอให้ปรับปรุง

Node Number			ชื่อถนน/Link		ทิศทาง การไหล	Flow (pcu/hr)		Diff (%)
A Node	B Node	C Node	จาก	ถึง		Observed	Simulated	
77	130	-	เพชรเกษม	เพชรเกษม	ขาเข้า	1,142	1,149	1
130	77	-	เพชรเกษม	เพชรเกษม	ขาออก	1,474	1,372	-7
207	78	-	รัตภรา	รัตภรา	ขาออก	437	437	0
78	207	-	รัตภรา	รัตภรา	ขาเข้า	1,993	1,990	0
206	79	-	เพชรเกษม	เพชรเกษม	ขาออก	1,765	2,313	31
79	62	-	เพชรเกษม	เพชรเกษม	ขาเข้า	1,191	1,760	48
208	168	-	สวนศรี	สวนศรี	ขาเข้า	153	147	-4
168	208	-	สวนศรี	สวนศรี	ขาออก	274	274	0
149	150	-	ช.3 ศุภสาร ฯ	ช.3 ศุภสาร ฯ	ขาออก	682	683	0
150	149	-	ช.3 ศุภสาร ฯ	ช.3 ศุภสาร ฯ	ขาเข้า	722	718	-1
175	179	-	ช.4 ศุภสาร ฯ	ช.4 ศุภสาร ฯ	ขาออก	82	90	10
179	175	-	ช.4 ศุภสาร ฯ	ช.4 ศุภสาร ฯ	ขาเข้า	113	113	0
158	159	-	สามชัย	สามชัย	ขาออก	537	537	0
159	158	-	สามชัย	สามชัย	ขาเข้า	431	429	0
158	160	-	ศุภสารรังสรรค์	ศุภสารรังสรรค์	ขาออก	1,185	1,184	0
160	158	-	ศุภสารรังสรรค์	ศุภสารรังสรรค์	ขาเข้า	1,186	1,183	0
164	165	-	ประชาธิปัตย์	ประชาธิปัตย์	ขาออก	245	245	0
165	164	-	ประชาธิปัตย์	ประชาธิปัตย์	ขาเข้า	829	829	0
166	167	-	ธรรมนูญวิถี	ธรรมนูญวิถี	ขาออก	1,501	1,498	0
167	166	-	ธรรมนูญวิถี	ธรรมนูญวิถี	ขาเข้า	923	912	-1
181	85	-	ศรีภูวนารถ	ศรีภูวนารถ	ขาออก	1,530	1,530	0
85	181	-	ศรีภูวนารถ	ศรีภูวนารถ	ขาเข้า	1,457	1,457	0

ตาราง 3.3 (ต่อ)

Node Number			ชื่อถนน/Link		ทิศทาง การไหล	Flow (pcu/hr)		Diff (%)
A Node	B Node	C Node	ขา ก	ขา ล		Observed	Simulated	
72	86	-	ไทยอาคาร	ไทยอาคาร	ขาออก	127	127	0
86	72	-	ไทยอาคาร	ไทยอาคาร	ขาเข้า	295	295	0
73	87	-	นิพัทธ์ภักดี	นิพัทธ์ภักดี	ขาออก	429	429	0
87	73	-	นิพัทธ์ภักดี	นิพัทธ์ภักดี	ขาเข้า	372	372	0
75	88	-	รัตนวิญญา	รัตนวิญญา	ขาออก	150	150	0
88	75	-	รัตนวิญญา	รัตนวิญญา	ขาเข้า	221	221	0
75	89	-	ศรีภูวนารถ	ศรีภูวนารถ	ขาออก	1,559	1,559	0
89	75	-	ศรีภูวนารถ	ศรีภูวนารถ	ขาเข้า	1,051	1,051	0
130	131	-	ศุภสารรังสรรค์	ศุภสารรังสรรค์	ขาเข้า	902	901	0
131	130	-	ศุภสารรังสรรค์	ศุภสารรังสรรค์	ขาออก	1,700	1,766	4

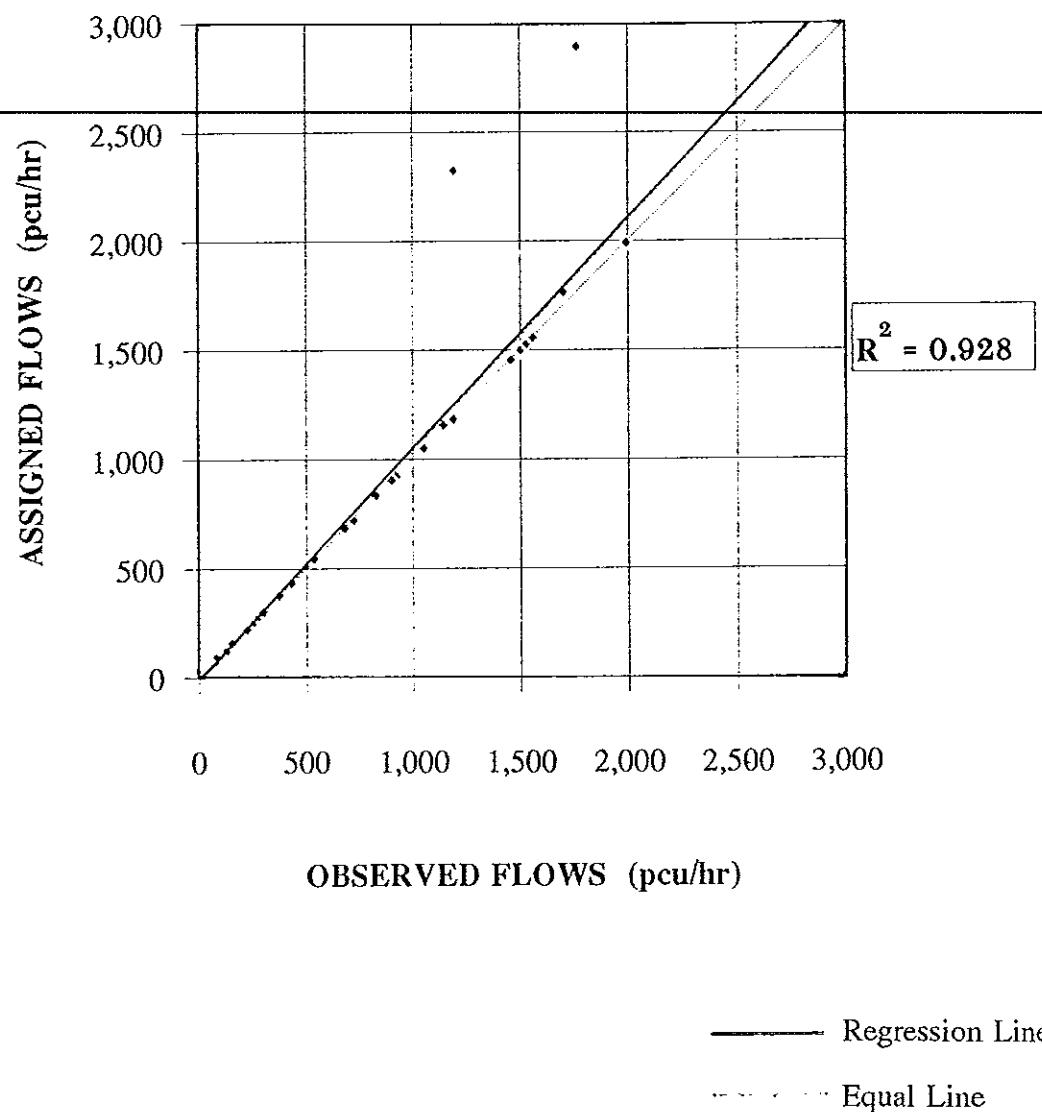
ภาพประกอบ 3.7 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง Observed flows กับ Simulated flows สภาพที่เสนอให้ปรับปรุงทิศทางการเดินรถ

ตาราง 3.4 เปรียบเทียบ Observed flow กับ Assigned flow สภาพที่เสนอให้ปรับปรุง

Node Number			ชื่อถนน/Link		ทิศทาง การไหล	Flow (pcu/hr)		Diff (%)
A Node	B Node	C Node	จาก	ถึง		Observed	Assigned	
77	130	-	เพชรเกษม	เพชรเกษม	ขาเข้า	1,142	1,156	1
130	77	-	เพชรเกษม	เพชรเกษม	ขาออก	1,474	1,473	0
207	78	-	รัตภาร	รัตภาร	ขาออก	437	443	1
78	207	-	รัตภาร	รัตภาร	ขาเข้า	1,993	1,990	0
206	79	-	เพชรเกษม	เพชรเกษม	ขาออก	1,765	2,894	64
79	62	-	เพชรเกษม	เพชรเกษม	ขาเข้า	1,191	2,326	95
208	168	-	สวนศรี	สวนศรี	ขาเข้า	153	153	0
168	208	-	สวนศรี	สวนศรี	ขาออก	274	282	3
149	150	-	ช.3 สุกสาร ฯ	ช.3 สุกสาร ฯ	ขาออก	682	683	0
150	149	-	ช.3 สุกสาร ฯ	ช.3 สุกสาร ฯ	ขาเข้า	722	722	0
175	179	-	ช.4 สุกสาร ฯ	ช.4 สุกสาร ฯ	ขาออก	82	94	15
179	175	-	ช.4 สุกสาร ฯ	ช.4 สุกสาร ฯ	ขาเข้า	113	120	6
158	159	-	สามชัย	สามชัย	ขาออก	537	544	1
159	158	-	สามชัย	สามชัย	ขาเข้า	431	431	0
158	160	-	สุกสารรังสรรค์	สุกสารรังสรรค์	ขาออก	1,185	1,185	0
160	158	-	สุกสารรังสรรค์	สุกสารรังสรรค์	ขาเข้า	1,186	1,183	0
164	165	-	ประชาธิปัตย์	ประชาธิปัตย์	ขาออก	245	246	0
165	164	-	ประชาธิปัตย์	ประชาธิปัตย์	ขาเข้า	829	834	1
166	167	-	ธรรมนูญวิถี	ธรรมนูญวิถี	ขาออก	1,501	1,501	0
167	166	-	ธรรมนูญวิถี	ธรรมนูญวิถี	ขาเข้า	923	923	0
181	85	-	ศรีภูวนารถ	ศรีภูวนารถ	ขาออก	1,530	1,530	0
85	181	-	ศรีภูวนารถ	ศรีภูวนารถ	ขาเข้า	1,457	1,457	0

ตาราง 3.4 (ต่อ)

Node Number			ชื่อถนน/Link		ทิศทาง	Flow (pcu/hr)		Diff (%)
A Node	B Node	C Node	จาก	ถึง		การไหล	Observed	
72	86	-	ไทรโยค	ไทรโยค	ขาออก	127	127	0
86	72	-	ไทรโยค	ไทรโยค	ขาเข้า	295	302	2
73	87	-	นิพัทธ์ภักดี	นิพัทธ์ภักดี	ขาออก	429	433	1
87	73	-	นิพัทธ์ภักดี	นิพัทธ์ภักดี	ขาเข้า	372	377	1
75	88	-	รัตนวิบูลย์	รัตนวิบูลย์	ขาออก	150	160	7
88	75	-	รัตนวิบูลย์	รัตนวิบูลย์	ขาเข้า	221	221	0
75	89	-	ศรีภูวนารถ	ศรีภูวนารถ	ขาออก	1,559	1,559	0
89	75	-	ศรีภูวนารถ	ศรีภูวนารถ	ขาเข้า	1,051	1,051	0
130	131	-	ศุภสารรังสรรค์	ศุภสารรังสรรค์	ขาเข้า	902	902	0
131	130	-	ศุภสารรังสรรค์	ศุภสารรังสรรค์	ขาออก	1,700	1,766	4

ภาพประกอบ 3.8 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง Observed flows กับ Assigned flows สภาพที่เสนอให้ปรับปรุงทิศทางการเดินรถ

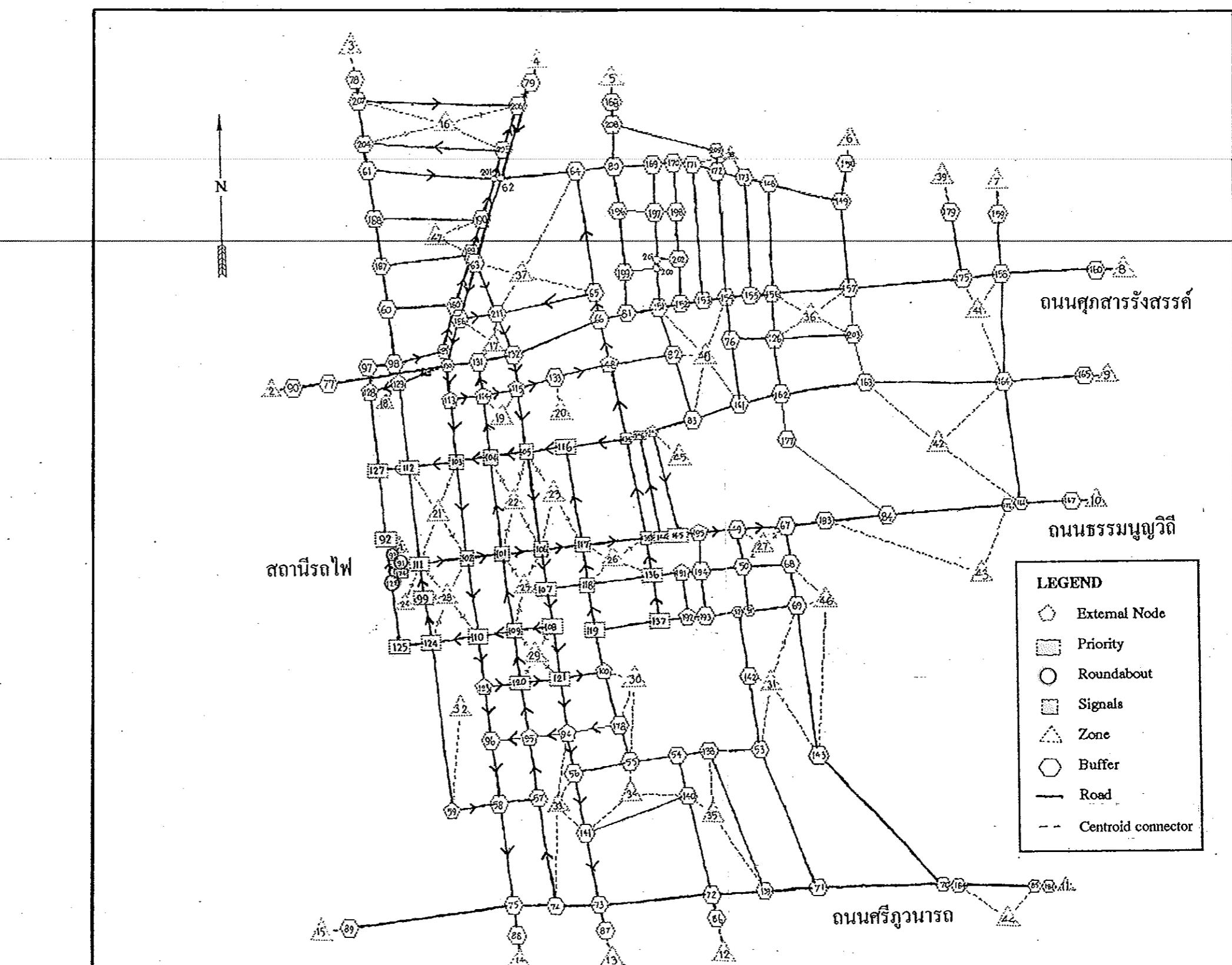
บทที่ 4

ผลการวิจัย

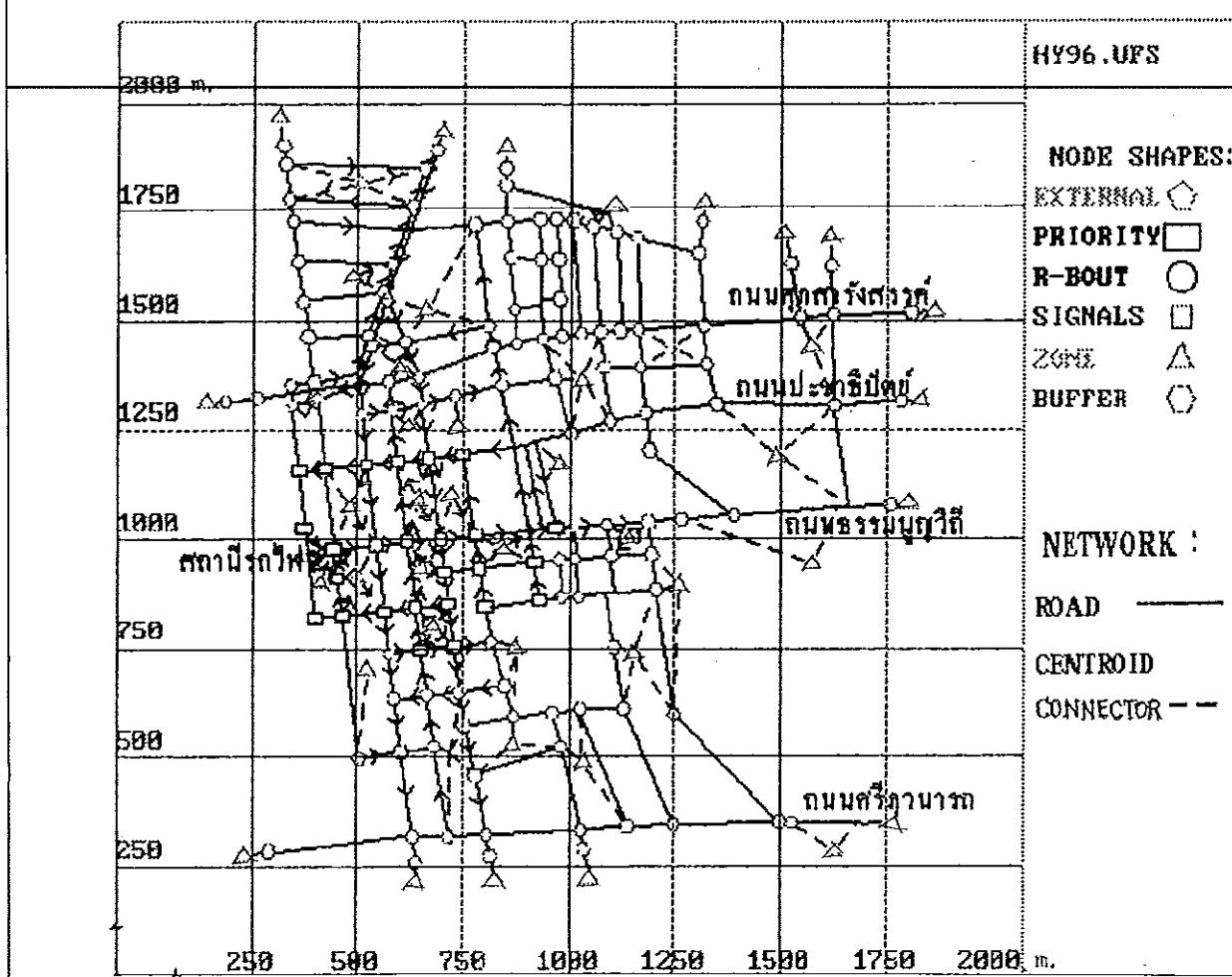
1. โครงข่ายถนน และสภาพการจราจรที่ได้จากการคำนวณ

เมื่อใช้โปรแกรมย่ออย SATNET ประมวลผลจากข้อมูลค่าพิกัดของ โครงข่ายถนน, ข้อมูลการควบคุมการจราจรที่ทางแยก และข้อมูลปริมาณการจราจรที่ได้จากการสำรวจ แล้วใช้โปรแกรมย่ออย P1X ใน การสั่งให้แสดงผล จะได้แผนผังแสดงรายละเอียด โครงข่ายถนน และภาพแสดงปริมาณการจราจรบนช่วงถนนต่าง ๆ (Links) ในสภาพปัจจุบัน ดังแสดงในภาพประกอบ 4.1 ถึง 4.4

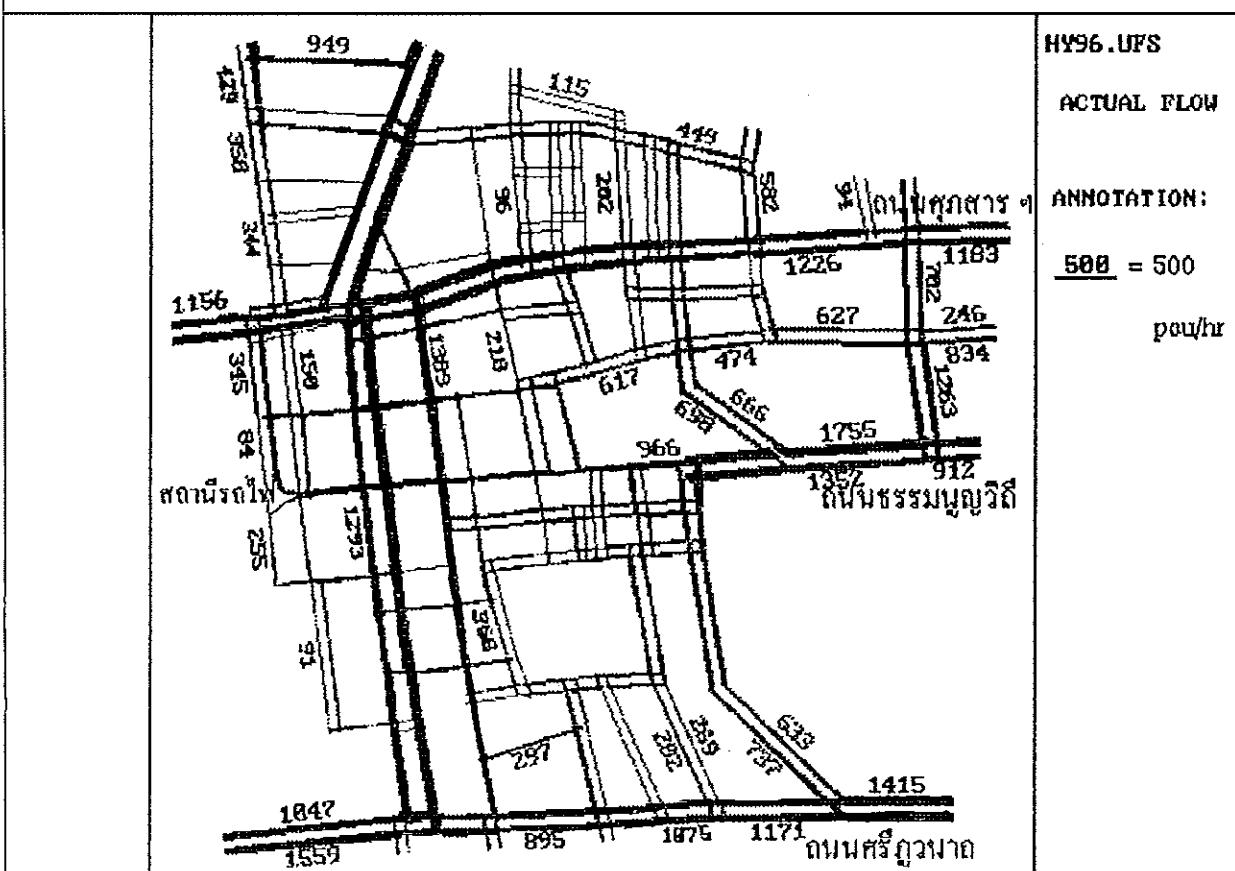
ส่วนแผนผังแสดงรายละเอียด โครงข่ายถนน และภาพแสดงปริมาณการจราจรบนช่วงถนนต่าง ๆ ในสภาพที่เสนอให้ปรับปรุงทิศทางการเดินรถ ดังแสดงในภาพประกอบ 4.5 ถึง 4.8

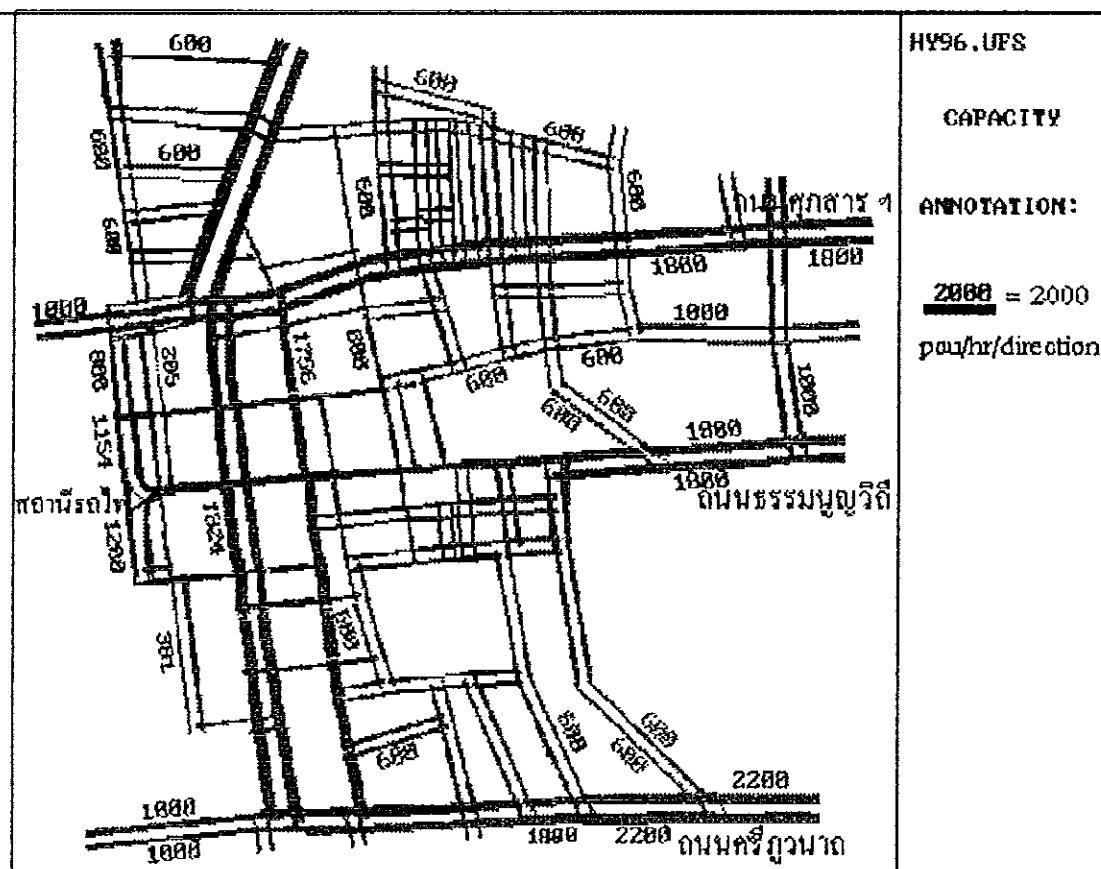
ภาพประกอบ 4.1 โครงข่ายถนนเดินรถทางเดียว, Zone Connector, Node Shape และ Node Number ของเมืองหาดใหญ่ ในสภาพปัจจุบัน

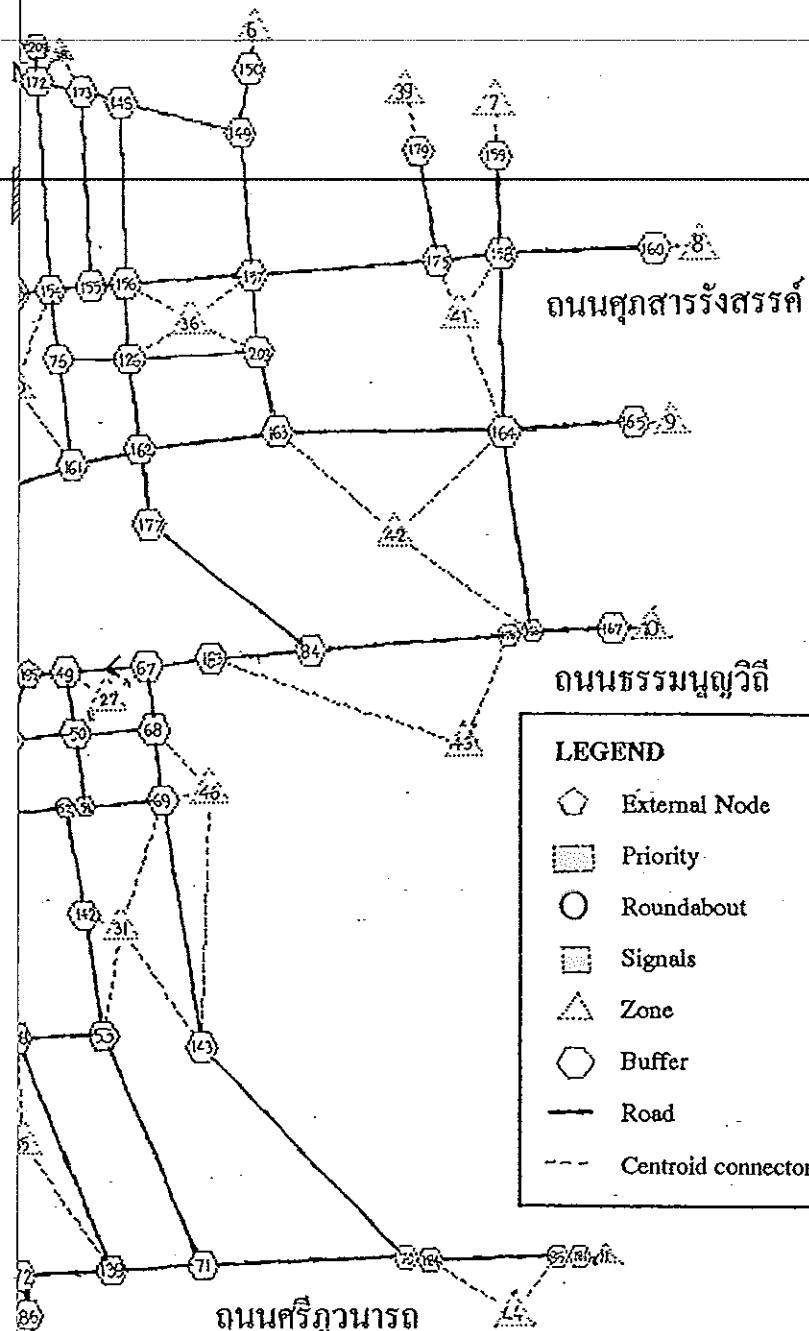
ภาพประกอบ 4.2 พิกัดของโครงข่ายถนนเดินรถทางเดียว และ Zone Connector
ของเมืองหาดใหญ่ ในสภาพปัจจุบัน

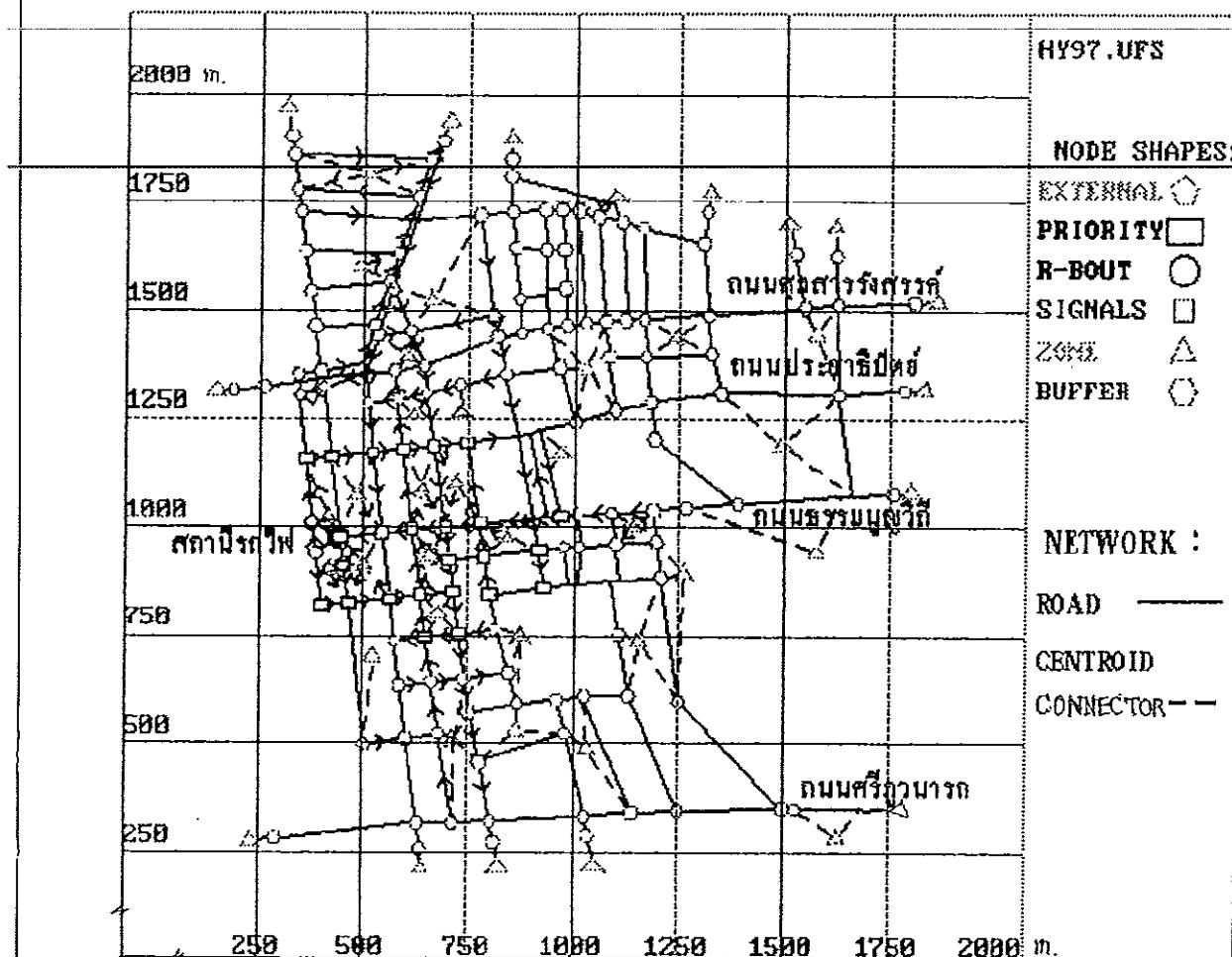
ภาพประกอบ 4.3 ปริมาณการระบายน้ำช่วงถนนต่าง ๆ ในโครงการข่ายถนนเดินรถทางดีไซด์ของเมืองหาดใหญ่ ในสภาพปัจจุบัน

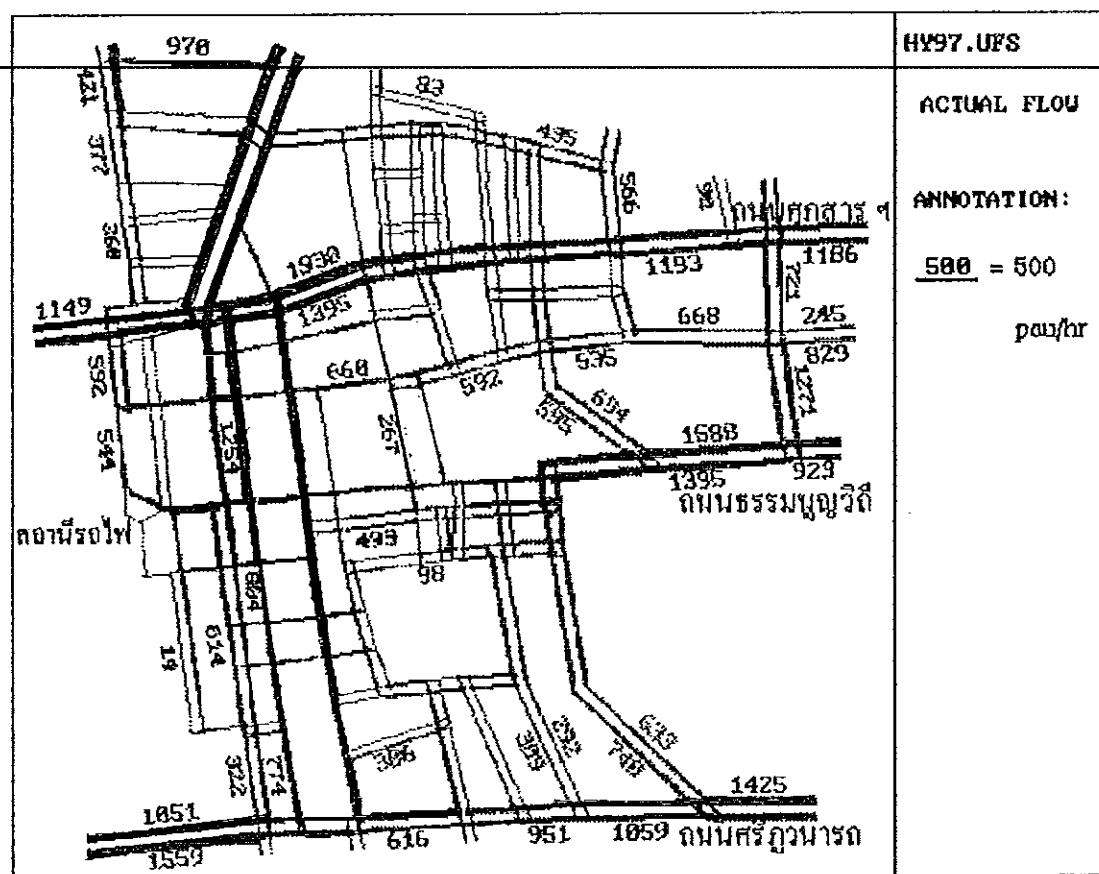
ภาพประกอบ 4.4 ความจุของถนน บนช่วงถนนต่าง ๆ ในโครงข่ายถนนเดินรถ-ทางเดียวของเมืองหาดใหญ่ ในสภาพปัจจุบัน

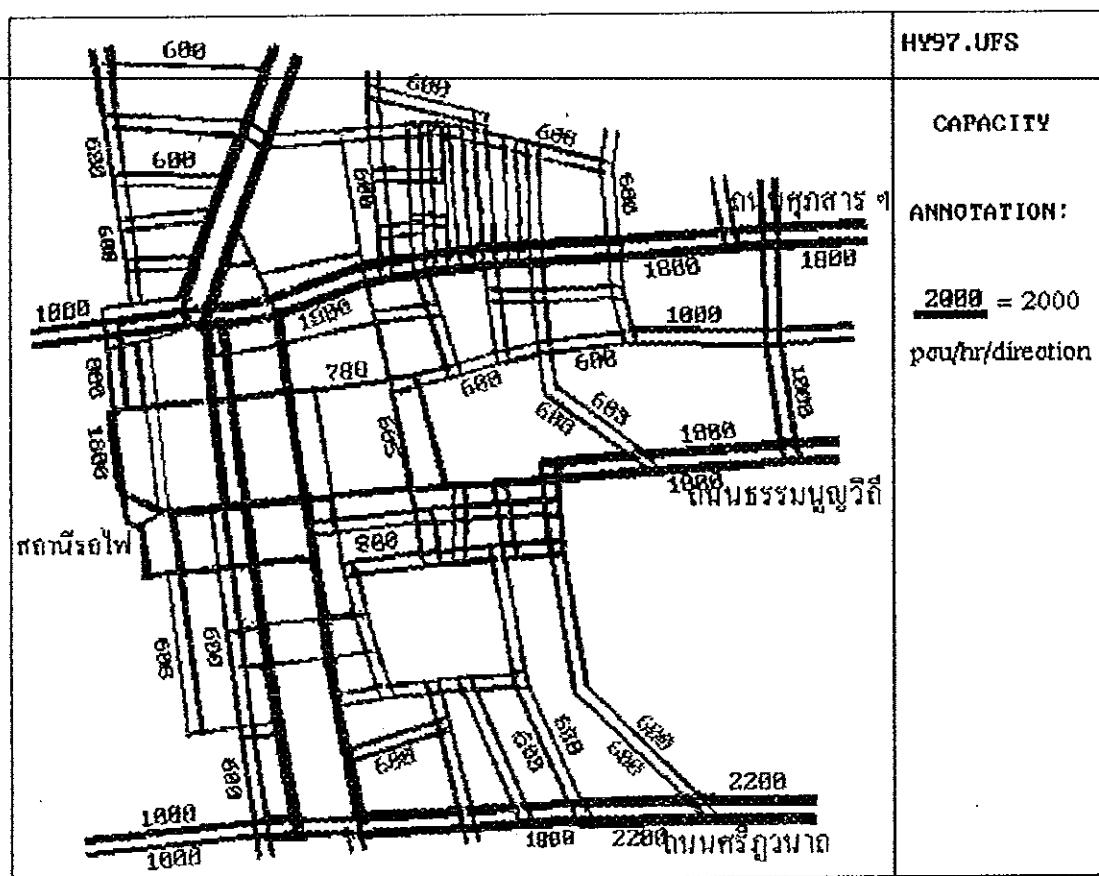
ภาพประกอบ และ Node Number ในสภาพที่เสนอให้ปรับปรุงทิศทางการเดินรถ

ภาพประกอบ 4.6 พิกัดโครงข่ายถนนเดินรถทางเดียว และ Zone Connector
ของเมืองหาดใหญ่ ในสภาพที่เสนอให้ปรับปรุงทิศทางการเดินรถ

ภาพประกอบ 4.7 ปริมาณการระบายน้ำช่วงถนนต่าง ๆ ในโครงข่ายถนนเดินรถ
ทางเดียวของเมืองหาดใหญ่ ในสภาพที่เสนอให้ปรับปรุง
ทิศทางการเดินรถ

ภาพประกอบ 4.8 ความจุของถนน บนช่วงถนนต่าง ๆ ในโครงข่ายถนนเดินรถทางเดียวของเมืองหาดใหญ่ ในสภาพที่เสนอให้ปรับปรุง
ทิศทางการเดินรถ

2. O-D Matrix ในสภาพการจราจรปัจจุบัน ที่ได้จากการคำนวณ

O-D Matrix สภาพการจราจรปัจจุบัน ที่ได้จากการคำนวณ เป็น O-D Matrix โดยประมาณ ซึ่งได้จากการใช้โปรแกรมย่อ SATME2 ในการคำนวณ โดยอาศัยข้อมูลปริมาณการจราจรที่ได้จากการสำรวจในสภาพการจราจรปัจจุบัน และใช้ blank O-D Matrix เป็น matrix เริ่มต้น

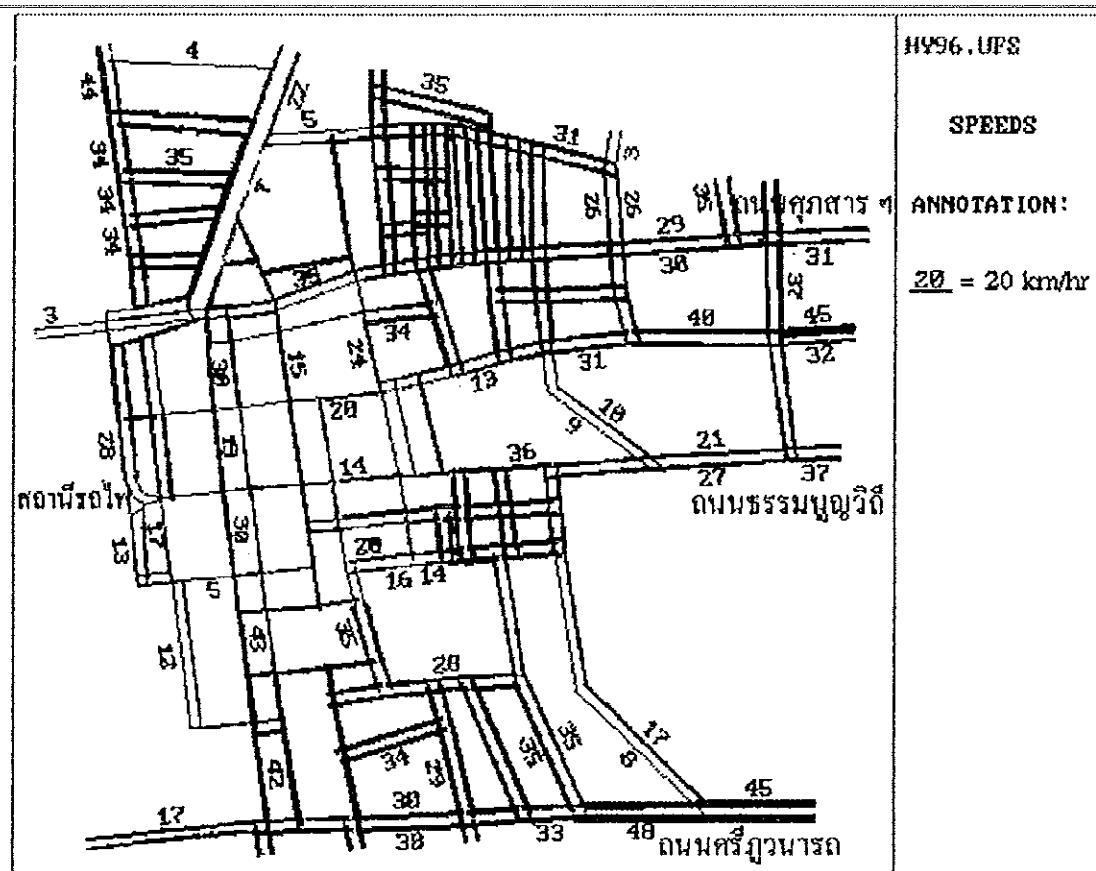
O-D Matrix ของเมืองหาดใหญ่ ในสภาพการจราจรปัจจุบัน มีผลรวมของทุก element เท่ากับ 22,328 pcu/hr รายละเอียดแต่ละ element ดูตาราง 4.1

3. ความเร็วเฉลี่ยในสภาพการจราจรปัจจุบัน

Overall average speed ใน Simulation Network ในสภาพการจราจรปัจจุบัน
มีค่าเท่ากับ 8.0 กม./ชม.

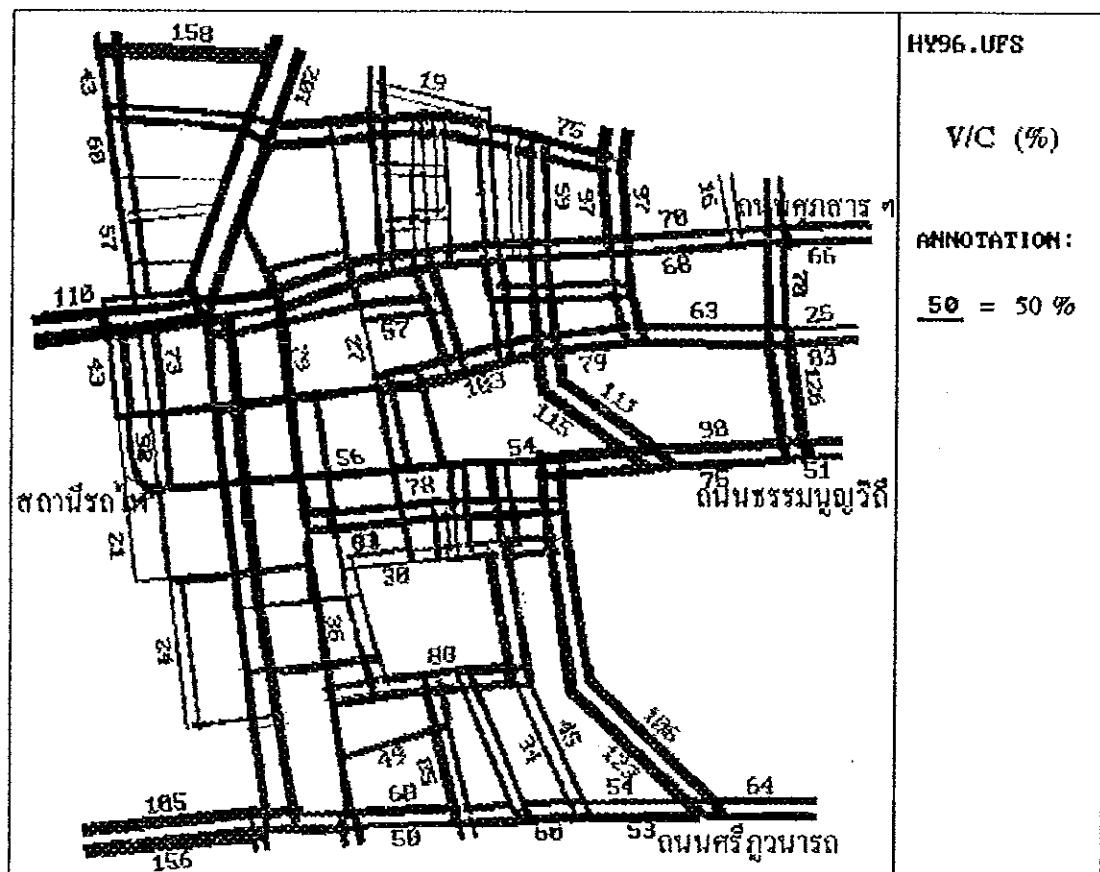
ความเร็วของยานพาหนะแต่ละช่วงถนนของทั้งโครงข่ายถนน แสดงเป็น²
แผนภาพได้ดังภาพประกอบ 4.9

ภาพประกอบ 4.9 ความเร็วของยวดยานในแต่ละช่วงถนนในโครงข่ายถนนของเมืองหาดใหญ่ ในสภาพปัจจุบัน

4. V/C ในสภาพการจราจรปัจจุบัน

V/C ของแต่ละช่วงถนนของโครงข่ายถนนเดินรถทางเดียวของเมืองหาดใหญ่ ในสภาพการจราจรปัจจุบัน แสดงเป็นแผนภาพได้ดังภาพประกอบ 4.10

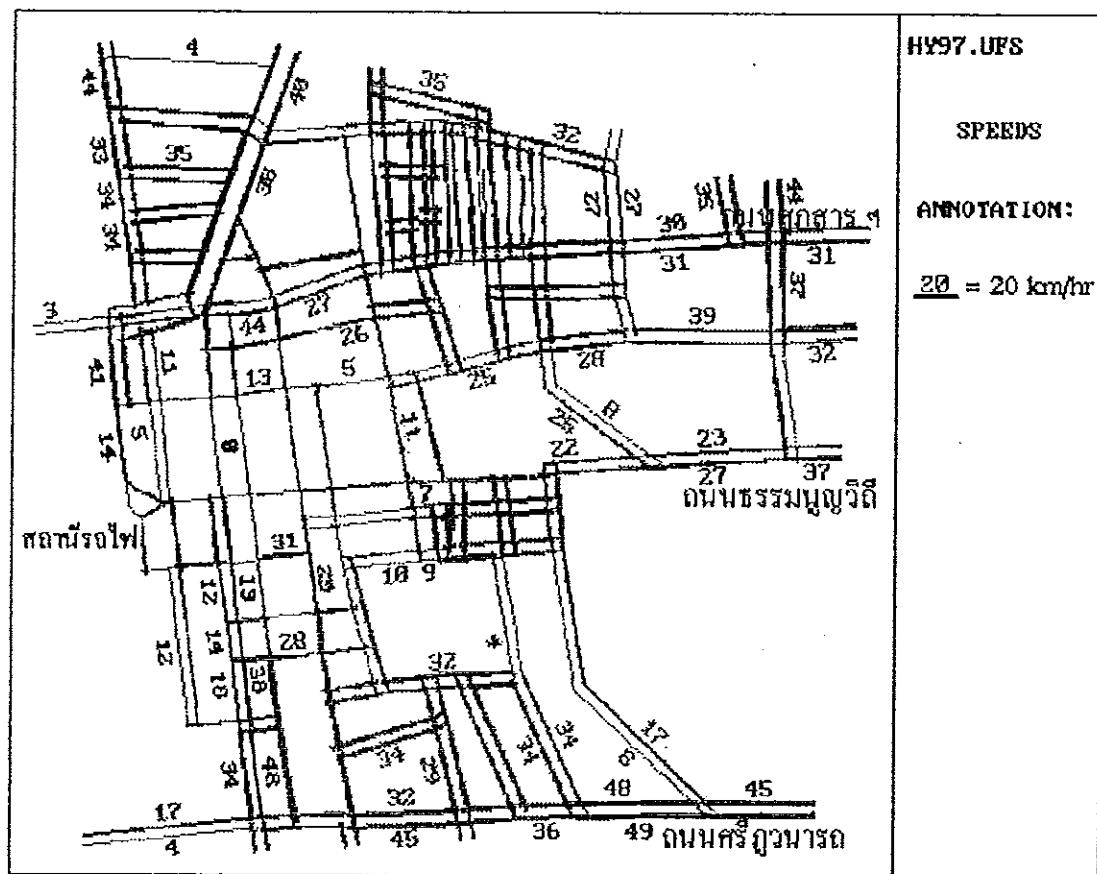

ภาพประกอบ 4.10 V/C ของโครงข่ายถนนเมืองหาดใหญ่ ในสภาพปัจจุบัน

5. ความเร็วเฉลี่ยในสภาพการจราจรที่เสนอให้ปรับปรุงทิศทางการเดินรถ

Overall average speed ใน Simulation Network ในสภาพที่เสนอให้ปรับปรุงทิศทางการเดินรถ มีค่าเท่ากับ 9.6 กม./ชม.

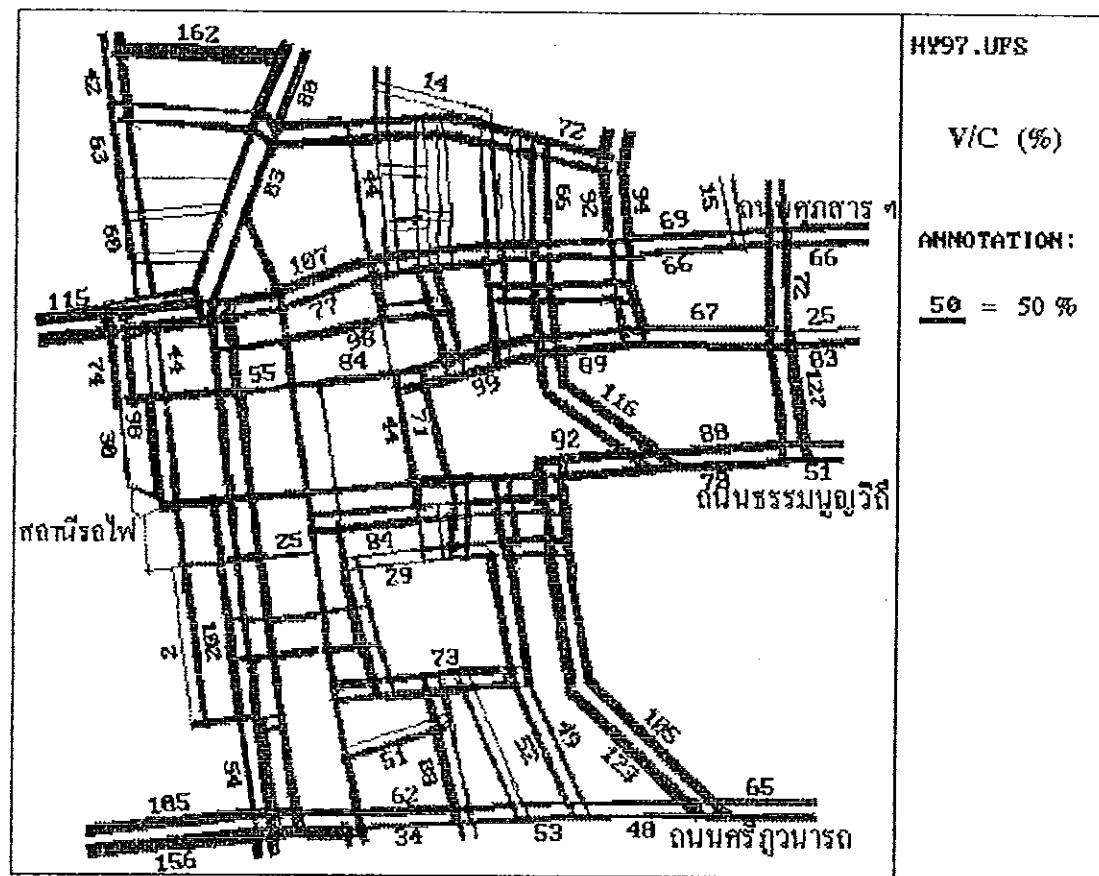
ความเร็วของยวดยานในแต่ละช่วงถนน โครงข่ายถนนทั้งหมด แสดงเป็น
แผนภาพได้ดังภาพประกอบ 4.11

ภาพประกอบ 4.11 ความเร็วของยวดยานในแต่ละช่วงถนนในโครงข่ายถนนของเมืองหาดใหญ่ ในสภาพที่เสนอให้ปรับปรุงทิศทางการเดินรถ

6. V/C ในสภาพที่เสนอให้ปรับปรุงทิศทางการเดินรถ

V/C ของแต่ละช่วงถนนของโครงข่ายถนนเดินรถทางเดียวของเมืองหาดใหญ่ ในสภาพที่เสนอให้ปรับปรุงทิศทางการเดินรถ แสดงเป็นแผนภาพได้ดังภาพ-ประกอบ 4.12

ภาพประกอบ 4.12 V/C ของโครงข่ายถนนเมืองหาดใหญ่ ในสภาพที่เสนอให้ปรับปรุงทิศทางการเดินรถ

7. สภาพการจราจรเปลี่ยนเที่ยบ

การปรับปรุงทิศทางการเดินรถทางเดียว ตามที่เสนอ จะทำให้สภาพการจราจรในโครงข่ายถนนที่จำลองสภาพการจราจรโดยละเอียด (Simulation Network) เปลี่ยนแปลงไปจากสภาพปัจจุบัน ดังนี้

- ระยะทางในการเดินทางรวม (Total travel distance) ลดลง
ร้อยละ 0.5
- เวลาการเดินทางรวม (Total travel time) ลดลงร้อยละ 17.3
- ความเร็วเฉลี่ยโดยรวม (Overall average speed) เพิ่มขึ้นร้อยละ 20.0
- ความยาวรถติดที่เกินความจุถนน (Over-capacity queue) ลดลง
ร้อยละ 46.8 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการลด over-capacity queue ที่เกิดขึ้นบนถนน/Link และทางแยกที่ตัดกับถนนชั้นนำ เช่น ถนนสุขุมวิท,
มนัสสุก และประชาธิปัตย์

(รายละเอียดดูตาราง 4.2)

จากผลการวิจัย จะเห็นว่า ระยะทางในการเดินทางรวม ลดลงเพียงเล็กน้อย
เนื่องจากในการวิจัยนี้ ไม่ได้ตัดถนน/ขยายถนนเพิ่มเติม เพียงแต่ทำการเปลี่ยนแปลง
ทิศทางการเดินรถ ซึ่งใช้พื้นที่ผู้จราจรเท่าเดิม มีช่องจราจรสำหรับการจอดรถเท่าเดิม
แต่จะทำให้มีการเดินทางในโครงข่ายถนนน้อยลง เวลาการเดินทางรวมในโครงข่ายถนน
น้อยลง ความยาวรถติดที่เกินความจุถนนน้อยลง ซึ่งส่งผลให้ความเร็วในการเดินทาง
สูงขึ้น

จึงกล่าวได้ว่า การเปลี่ยนแปลงทิศทางการเดินทางการเดินรถในถนน 8 สาย
ตามที่เสนอ จะทำให้สภาพการจราจรดีขึ้น

ตาราง 4.2 สภาพการจราจรโดยรวม ใน Simulation Network คำนวณโดยโปรแกรม SATURN

รายละเอียดสภาพการจราจร	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่เสนอ-ให้ปรับปรุง	ค่าแตกต่าง (%)
Total travel distance (pcu-kms/hr)	5,144.8	5,119.3	-0.5
Total travel time (pcu-hrs/hr)	646.7	534.5	-17.3
Overall average speed (km/hr)	8.0	9.6	+20.0
Over-capacity Queue (pcu-hrs/hr)	193.2	102.8	-46.8

หมายเหตุ คำนวณโดยใช้ข้อมูลปริมาณการจราจरแยกประเภทยานพาหนะที่ได้จาก การสำรวจในช่วงโงงเร่งด่วนตอนเย็น (17:00-18:00 น.) เฉพาะวันที่มีสภาพการจราจรปกติ คือวันอังคาร พุธ และพฤหัสบดี ในระหว่างวันที่ 9 ธันวาคม 2538 และ 6 ธันวาคม 2539

บทที่ 5

บทวิจารณ์

1. ข้อจำกัดของโปรแกรม SATURN ฉบับเพื่อการศึกษา

โปรแกรม SATURN ฉบับที่มหा�วิทยาลัยสหสานศรีนทร์ มีอยู่ เป็นฉบับเพื่อการศึกษา มีราคาที่ถูกกว่าฉบับสมบูรณ์ แต่มีข้อจำกัดในความสามารถที่จะจำลองสภาพทางแยกโดยละเอียดได้ไม่เกิน 49 ทางแยก ดังนั้นในการศึกษาวิจัย โครงข่ายถนนเดินรถทางเดียวในเมืองหาดใหญ่ ผู้เขียนจึงจำลองสภาพทางแยกโดยละเอียดเพียง 49 ทางแยก ซึ่งเต็มความสามารถของโปรแกรมแล้ว ส่วนทางแยกที่เหลืออีก 129 ทางแยก ต้องจำลองสภาพทางแยกเป็นแบบ Buffer Nodes ซึ่งทำให้ไม่สามารถจำลองสภาพการจราจรอย่างละเอียดได้ทุกทางแยกในพื้นที่ศึกษา นอกจากนี้ยังทำให้ไม่สามารถประเมินประสิทธิภาพการจัดระบบสัญญาณไฟจราจรแบบประสานสำหรับทางแยกทั้งหมดที่ติดสัญญาณไฟในพื้นที่ศึกษาได้

อย่างไรก็ตาม ผลการปรับแก้แบบจำลอง (calibrate model) ของเมือง-หาดใหญ่ สภาพปัจจุบัน และสภาพที่เสนอให้ปรับปรุง แสดงให้เห็นว่า การจำลอง-สภาพการจราจร ได้ผลอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ กล่าวคือ ในการจำลองสภาพการจราจร ในสภาพปัจจุบัน สามารถคำนวณ simulated flows ได้ใกล้เคียง/ถูกต้องกับ observed flows มาก (ค่า $R^2 = 0.920$) ถึงแม้ว่าจะคำนวณค่า assigned flows ได้ใกล้เคียง/ถูกต้องน้อยกว่า (ค่า $R^2 = 0.913$)

ส่วนผลการปรับแก้แบบจำลองที่ใช้สำหรับการวิจัยสภาพการจราจรที่เสนอให้มีการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ทางการเดินรถ ปรากฏว่า ได้ผลการคำนวณตรวจสอบความสัมพันธ์ของ Observed flows กับ Simulated flows หรือ Actual flows และ Observed flows กับ Assigned flows หรือ Demand flows ใกล้เคียง/ถูกต้องมากกว่า โดยคำนวณค่า R^2 ได้เท่ากับ 0.977 และ 0.928 ตามลำดับ (รายละเอียดตาราง 3.3, 3.4 และภาพประกอบ 3.7, 3.8) เนื่องจากผู้เขียนใช้ข้อมูลปริมาณการจราจรที่ได้จากการสำรวจ

สำหรับการจัดสรรงรีมานิการจราจรลงบนเส้นทาง ของจุดที่ cordon line ตัดกับช่วงถนน เท่านั้น โดยไม่ได้ใช้ข้อมูลปริมาณการจราจรที่ได้จากการสำรวจที่ทางแยก เพื่อให้โปรแกรม SATURN จัดสรรงรีมานิการจราจรที่ทางแยกให้ใหม่ ตามความเหมาะสม และสอดคล้องกับลักษณะโครงข่ายถนน

2. ข้อจำกัดในการสำรวจข้อมูล O-D Trip Matrix

เนื่องจาก การสำรวจทาง O-D Trip Matrix โดยการสำรวจตามบ้าน (Home Interview) ต้องใช้บประมาณการสำรวจข้อมูลสูงมาก ซึ่งเกินความสามารถของผู้เป็นเจ้าของบ้าน ที่จะออกค่าใช้จ่ายเอง ได้ทั้งหมด ผู้เป็นเจ้าของบ้าน จึงต้องใช้วิธีประยุกต์ จากข้อมูลที่นักสำรวจไว้แล้ว ในระยะแรกของการวิจัย ผู้เป็นเจ้าของบ้าน ได้เลือกใช้วิธีประยุกต์จาก Home Interview ของโครงการศึกษาและจัดทำตัวแบบการจัดระบบการจราจร และขนส่งสำหรับเมืองหาดใหญ่ จากศูนย์วิชาการจัดระบบการจราจรและขนส่งเมืองภูมิภาค : ภาคใต้ แต่ข้อมูลส่วนใหญ่ จดบันทึกที่อยู่ของผู้ที่ถูกสำรวจไว้ไม่ละเอียด เพียงพอที่จะแยกแยก/จัดแบ่งให้อยู่ตามโซนที่ต้องแบ่งใหม่ เพื่อผลการจำลองสภาพการจราจรในระดับ micro ซึ่งต้องพิจารณาและอีกดึงการเลี้ยวที่ทางแยก ในขณะที่ข้อมูลเดิม ที่นำมาประยุกต์ใช้ ถูกจัดแบ่งโซนเพื่อการจำลองสภาพการจราจรในระดับ macro ซึ่งใช้พิจารณาหาเหลาแบบการเดินทางโดยรวม จึงไม่สามารถใช้ข้อมูล Home Interview ที่มีอยู่ในการหา O-D Trip Matrix ได้ ในที่สุด ผู้เป็นเจ้าของบ้าน จึงคำนวณ O-D Trip Matrix โดยประมาณ ที่ได้จากการคำนวณ โดยใช้โปรแกรมย่อย SATME2 โดยอาศัยข้อมูลปริมาณการจราจรที่ได้จากการสำรวจ แล้วใช้ blank matrix เป็น matrix เริ่มต้น แล้วทำการปรับแก้แบบจำลอง ซึ่งผลการปรับแบบจำลองแสดงให้เห็นว่า O-D Trip Matrix ที่คำนวณได้ มีความถูกต้องอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ โดยพิจารณาจากค่า R^2 ของ simulated flows กับ observed flows และ assigned flows กับ observed flows ของแบบจำลองสภาพการจราจรในสภาพปัจจุบัน ซึ่งสามารถคำนวณ ค่า R^2 ได้เท่ากับ 0.920 และ 0.913 ตามลำดับ

3. ข้อจำกัดในการสำรวจข้อมูลปริมาณการจราจร

ข้อมูลปริมาณการจราจรที่ใช้ทั้งหมด ควรได้จากการสำรวจในวันเดียวกัน แต่เนื่องจากผู้เขียน ไม่สามารถออกค่าใช้จ่ายในการสำรวจข้อมูลเองทั้งหมดได้ จึงทำให้ต้องใช้ข้อมูลที่สำรวจต่างวันกัน ประกอบด้วยข้อมูล 2 กลุ่ม ได้แก่

- ปริมาณการจราจรที่ทางแยก สำรวจวันที่ 9 ถึง 23 พฤษภาคม 2538 (สำรวจเฉพาะวันอังคาร พุธ และพฤหัสบดี) ได้จากการคัดลอกข้อมูลของศูนย์-วิภาการจัดระบบการจราจรและแนวส่งเนื่องภูมิภาค : ภาคใต้

• ปริมาณการจราจรที่ External Links, เวลาที่ใช้ในการเดินทางในแต่ละช่วงถนน (Links) และได้สำรวจข้อมูลปริมาณการจราจรที่ทางแยกที่ได้สำรวจไว้เดิม จำนวน 2 ทางแยก สำหรับใช้คำนวณหาอัตราการเพิ่มของปริมาณการจราจร เพื่อการปรับแก้ข้อมูลชุดแรกให้เป็นปัจจุบัน ข้อมูลชุดคนี้สำรวจวันที่ 6 ถึง 20 กุมภาพันธ์ 2539 (สำรวจเฉพาะวันอังคาร พุธ และพฤหัสบดี) โดยผู้เขียนเป็นผู้ดำเนินการสำรวจเอง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปริมาณการจราจรที่ทางแยกที่ได้สำรวจไว้เดิม เปรียบเทียบกับข้อมูลที่สำรวจใหม่ 2 ทางแยก ปรากฏว่า ปริมาณการจราจรไม่มีความแตกต่างกัน ผู้เขียนจึงนิ่งนิ่งได้ปรับเวลา (update) ข้อมูลชุดเก่า และอนุมานว่า ข้อมูลทั้งหมด เป็นข้อมูลที่ได้จากการสำรวจในวัน เวลาเดียวกัน

อย่างไรก็ตาม ผลการจำลองสภาพการจราจรในสภาพปัจจุบัน แสดงให้เห็นว่า มีความถูกต้องของปริมาณการจราจรอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (ค่า R^2 ของ simulated flows กับ observed flows มีค่าเท่ากับ 0.912 ส่วนค่า R^2 ของ assigned flows กับ observed flows มีค่าเท่ากับ 0.745) และมีเส้นทางที่สั้นที่สุดระหว่างจุดเริ่มต้น และจุดปลายทางถูกต้องตามความเป็นจริงทุกเส้นทาง

4. ข้อพึงระวังในการกำหนด O-D Matrix เริ่มต้น

ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิภาพของการจัดระบบเส้นทาง ผู้ใช้โปรแกรมจะต้องตรึง O-D Matrix ซึ่งเป็น demand ในการเดินทางไว้ ในขณะที่ทำการแบ่ง network ซึ่งเป็น supply ของการเดินทาง

สำหรับการวิจัยนี้ ผู้เขียนใช้วิธีคำนวน O-D Matrix โดยประมาณ โดยใช้โปรแกรมย่อ SATME2 โดยอาศัยข้อมูลปริมาณการจราจรที่ได้จากการสำรวจ แล้วทำการปรับแก้แบบจำลอง เมื่อจากข้อจำกัดในด้านงบประมาณ ดังนั้นในขั้นตอนแรก ผู้เขียนจึงใช้ blank matrix เป็น matrix เริ่มต้น สำหรับคำนวนหา O-D Matrix สภาพปัจจุบัน แล้วใช้ O-D Matrix สภาพปัจจุบันที่ได้จากการคำนวน เป็น matrix เริ่มต้น ให้กับโครงข่ายถนนทั้งสภาพปัจจุบัน และสภาพที่เปลี่ยนแปลงโครงข่ายถนน เพื่อการเปรียบเทียบสภาพการจราจรในโครงข่ายถนน ซึ่งในกรณีนี้ อาจเกิดความผิดพลาดได้ ง่ายและรุนแรง หากเลือกใช้ blank matrix มาใช้เป็น matrix เริ่มต้น ให้กับโครงข่ายถนน ทั้งสองกรณี ซึ่งจะให้ผลลัพธ์ O-D Matrix ของโครงข่ายถนนทั้งสองกรณี มีความแตกต่างของข้อมูลทางด้านสถิติอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น ผู้ใช้โปรแกรมจึงควรระมัดระวังเป็นพิเศษในการกำหนด matrix ที่จะนำไปใช้เป็น matrix เริ่มต้น ให้กับโครงข่ายถนน

5. ข้อพึงปฏิบัติในการประยุกต์ใช้โปรแกรม SATURN ฉบับเพื่อการศึกษา

ในการประยุกต์ใช้โปรแกรม SATURN ฉบับที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีอยู่ ซึ่งเป็นฉบับเพื่อการศึกษา มีขีดจำกัดในความสามารถที่จะจำลองสภาพทางแยก โดยละเอียด ได้ไม่เกิน 49 ทางแยก ภายใต้สภาวะที่มีทรัพยากรถจำกัดคงกล่าว ผู้ใช้โปรแกรมจึงต้องใช้วิจารณญาณ และประสบการณ์ในการจัดวางโครงข่ายถนนจำลอง อย่างรอบคอบ เพื่อให้สามารถคุณส่วนที่เป็นสาระสำคัญให้ได้มากที่สุด เพื่อให้ได้ผล การคำนวนที่มีความถูกต้องมากที่สุด ตลอดจนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยสิ่งสำคัญที่สุดคือ จะต้องไม่ลืมทำการปรับแก้แบบจำลอง (calibrate model) ก่อนการนำไปประยุกต์ใช้เสมอ

นอกจากนี้ ผู้ใช้โปรแกรมจะต้องมีวิจารณญาณในการพิจารณาพฤติกรรม ของทางแยก เช่น ทางแยกที่มีพฤติกรรมเป็นวงเวียน มีการกลับรถในบริเวณไก่ทางแยก แม้ว่าสภาพทางกายภาพจะมิได้มีก่อสร้างเกาะกลางเป็นรูปวงเวียนไว้ก็ตาม ซึ่งจะต้อง code ข้อมูลลงในโครงข่ายถนนให้เป็นวงเวียนตามพฤติกรรมที่เป็นจริง เพื่อผลการจำลองที่ใกล้เคียง/ถูกต้องมากที่สุด โดยการพิจารณา/การตัดสินใจ ต้องอาศัยความรู้ และประสบการณ์ของผู้ใช้โปรแกรมเอง

บทที่ ๖

บทสรุป

๑. การใช้แบบจำลองด้านการจราจร/uhnส่ง

ก่อนการดำเนินการใด ๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อสภาพการจราจร โดยรวม ของเมือง ควรจะมีการประเมินแผนงาน/โครงการให้มั่นใจก่อนว่าแผนงาน/โครงการนั้น ก่อให้เกิดผลดีแก่ส่วนรวม

ในปัจจุบันได้มีการพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์มาใช้สร้างแบบจำลองด้าน การจราจร/uhnส่ง เพื่อการประเมินแผนงาน/โครงการ เนื่องจากสามารถทำให้ผู้บริหารมี ความมั่นใจ และสามารถนำออกแสดง หรือเผยแพร่ให้ประชาชน และผู้ที่เกี่ยวข้องมี ความเข้าใจในสถานะการณ์ ตลอดจนการให้ความร่วมมือในการดำเนินการตาม- แผนงาน/โครงการนั้น

อย่างไรก็ตาม แบบจำลองด้านการจราจร/uhnส่งโดยลำพัง จะไม่สามารถ แก้ไขปัญหาการจราจรได้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องนำกระบวนการตัดสินใจมาประยุกต์ใช้ โดยสิ่งสำคัญในการวางแผนการจราจร/uhnส่งอย่างต่อเนื่องประการหนึ่ง คือ การจัดให้มี การติดตามผลอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะทำให้แบบจำลองไม่ถูกทอดทิ้งกระทั่งไม่สามารถ นำแบบจำลองนั้นมาปรับปรุง หรือใช้ประโยชน์ได้อีกต่อไป

๒. สรุปผลการศึกษา การปรับปรุงระบบเดินรถทางเดียว

ผู้เขียนขอเสนอแนวทางการปรับปรุงระบบการเดินรถทางเดียวของเมือง- หาดใหญ่จากที่เป็นอยู่ เพื่อให้การไฟล์ของการจราจรดีขึ้น โดยการเปลี่ยนแปลงทิศทาง- การเดินรถทางเดียวใหม่ในเขตเมืองชั้นใน จำนวน 8 เส้นทาง ได้แก่

1. ถนนคงจันทร์ ให้เดินรถทางเดียว จากทางแยกถนนแสงจันทร์ ตัด ถนนคงจันทร์ ถึง ทางแยกถนนนิพัทธ์อุทิศ ๑ ตัด ถนน คงจันทร์

2. ถนนปรีดิarmy ให้เดินรถทางเดียว จากทางแยกถนนเสน่หานุสรณ์ ตัด ถนนปรีดิarmy ถึง ทางแยกถนนนิพัทธ์อุทิศ 1 ตัด ถนนปรีดิarmy
3. ถนนมั่นสุกตี ให้เดินรถทางเดียว จากทางแยกถนนหลังสถานีรถไฟ ตัด ถนนมั่นสุกตี ถึง ทางแยกถนนนิพัทธ์อุทิศ 3 ตัด ถนน มั่นสุกตี
4. ถนนนิยมรัฐ ให้เดินรถทางเดียว จากทางแยกถนนนิพัทธ์อุทิศ 1 ตัด ถนนนิยมรัฐ ถึง ทางแยกถนนเสน่หานุสรณ์ ตัด ถนนนิยมรัฐ
5. ถนนแสงจันทร์ ให้เดินรถทางเดียว จากทางแยกถนนแสงจันทร์ ตัด ถนนแสงจันทร์ ถึง ทางแยกถนนกิมประดิษฐ์ ตัด ถนน แสงจันทร์
6. ช่วงถนนธรรมนูญวิถี ให้เดินรถทางเดียว จากทางแยกถนน ละม้ายสองแคระห์ ตัด ถนนธรรมนูญวิถี ถึง ถนนหลังสถานี- รถไฟ
7. ช่วงถนนประชาธิปัตย์ ให้เดินรถทางเดียว จากทางแยกถนน หลังสถานีรถไฟ ตัด ถนนประชาธิปัตย์ ถึง ทางแยกถนนแสง- จันทร์ ตัด ถนนประชาธิปัตย์
8. ช่วงถนน นิพัทธ์อุทิศ 1 ให้เดินรถสองทาง จากทางแยกถนน- ธรรมนูญวิถี ตัด ถนนนิพัทธ์อุทิศ 1 ถึง ทางแยกถนนศรีภูวนารถ ตัด ถนนนิพัทธ์อุทิศ 1

ผลการจำลองสภาพการจราจร โดยใช้โปรแกรม SATURN และการ- วิเคราะห์สภาพการจราจรใน Simulation Network แบรี่บเที่ยบสภาพปัจจุบัน กับสภาพ ที่เสนอให้ปรับปรุง พบว่า

- ระยะทางในการเดินทางรวม ลดลงร้อยละ 0.5 (จากเดิม 5,144.8 pcu-kms/hr ลดลงเหลือ 5,119.3 pcu-kms/hr)

- เวลาการเดินทางรวม ลดลงร้อยละ 17.3 (จากเดิม 646.7 pcu-hrs/hr ลดลงเหลือ 534.5 pcu-hrs/hr)
- ความเร็วเฉลี่ยโดยรวม เพิ่มขึ้นร้อยละ 20.0 (จากเดิม 8.0 km/hr เพิ่มขึ้นเป็น 9.6 km/hr)
- ความยาวรถติดที่เกินความจุถนน ลดลงร้อยละ 46.8 (จากเดิม 193.2 pcu-hrs/hr ลดลงเหลือ 102.8 pcu-hrs/hr) ซึ่งส่วนใหญ่ เป็นการลดความยาวรถติดที่เกินความจุถนนที่เกิดขึ้นบนทางแยก ของถนนที่ตัดกับถนนธรรมนูญวิถี ถนนน้ำสุกี้ และถนน ประชาธิปัตย์

กล่าวโดยสรุปคือ การเปลี่ยนแปลงทิศทางการเดินทางการเดินรถในถนน 8 สาย ตามที่เสนอ จะทำให้สภาพการไฟลของ การจราจรดีขึ้น ประชาชนสามารถเดินทาง ถึงจุดหมายปลายทางได้ตรงเวลาตามที่คาดหมาย ได้ดีกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน อันจะส่งผล ให้ประชาชนมีความมั่นใจในโครงข่ายถนนที่สามารถให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ มากขึ้น

3. เทคนิคการดำเนินการปรับปรุง

ก่อนการดำเนินการปรับปรุงระบบเดินรถทางเดียวในเมืองหาดใหญ่โดยการ-เปลี่ยนทิศทางการเดินรถทางเดียวในถนน 8 สายนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการ- ประชาสัมพันธ์โครงการให้ประชาชนได้รับทราบ และควรเปิดรับฟังความคิดเห็นจาก ประชาชนที่เกี่ยวข้อง หากประชาชนส่วนใหญ่เห็นด้วย จึงจะเริ่มดำเนินการเปลี่ยนแปลง ระบบสัญญาณไฟจราจรที่ทางแยก เครื่องหมายจราจรบนพื้นที่ทาง ป้ายจราจร นอกจากนี้ จะต้องเตรียมมาตรการป้องกันการเกิดอุบัติภัยจราจรที่มักจะเกิดในช่วงแรกของการ- ดำเนินการ เนื่องจากผู้ขับขี่ยังไม่ชินเส้นทาง และมักจะไม่ได้วางแผนการใช้เส้นทาง ล่วงหน้าก่อนออกเดินทาง

4. ข้อเสนอแนะ

- การปรับปรุงแบบจำลอง โครงข่ายถนนเดินรถทางเดียวของเมือง-หาดใหญ่ที่สร้างขึ้นจากการใช้โปรแกรม SATURN ฉบับที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มือญ เพื่อให้มีความถูกต้องยิ่งขึ้น สามารถทำได้โดยการสำรวจหาความสัมพันธ์ของ speed กับ flows ของแต่ละช่วงถนนในพื้นที่ศึกษา
- การใช้มาตรการปรับปรุงสภาพการจราจรในโครงข่ายถนน เดินรถทางเดียวของเมืองหาดใหญ่ ด้วยการเปลี่ยนแปลงทิศทางการเดินรถทางเดียวใน ถนน 8 สาย โดยคำพังเพียงมาตรการเดียว จะให้ผลดีขึ้น ไม่น่าพอใจรองรับการขยาย-ตัวของปัญหาการจราจรได้ทัน จึงควรใช้เทคนิคการจัดการจราจรอย่างอื่นร่วมด้วย ซึ่งรวมถึง การติดตั้งสัญญาณไฟจราจรแบบประสาน และการเพิ่มความจุของถนนด้วย การจัดระเบียบการจอดรถริมขอบทาง

บรรณานุกรม

ล้ำตวน ศรีศักดา. 2527. วิศวกรรมทางหลวง. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สำนักงานคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก และสถานีน้ำทุกในโลหิตแห่งชาติ.

2537. การจัดระบบการจราจรและขนส่ง (Traffic and Transportation Management). กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์.

Johnstone, L.C. and Pretty, R.L.. 1988. "From Traffic Counts to a Trip Table", In Australian Road Research Board Conference 14th. Volume 14 Part 3, p. 54-62. Australia : ARRB.

May, A.D., et al. 1993. "Application of SATURN in Bangkok", Traffic Engineering and Control. (January 1993), pp. 20-27.

Ortuzar, Juan de Dios and Wilumsen, Luis G.. 1990. Modelling Transport. Great Britain : John Wiley & Sons.

Sangaranathan, Vijayakumar. 1986. "An Application of SATURN Computer Model for Estimation of Trip Matrices for Bangkok's Two-way and One-way Traffic Networks", Thesis for the degree of Master of Engineering Asian Institute of Technology. (Unpublished)

The Institution of Highways and Transportation and The Department of Transport. 1987. Roads and Traffic in Urban Area. United Kingdom : s.n.

Van Vliet, D. and Hall, Mike. 1994. SATURN Version 9.1 : A User's Manual - Universal Version. s.l. : s.n.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายละเอียดเพิ่มข้อมูลโครงข่ายถนน ของเมืองหาดใหญ่

1. รายละเอียดเพิ่มข้อมูลโครงข่ายถนน ในสภาพปัจจุบัน

ในการลงทะเบียนข้อมูลโครงข่ายถนนเดินรถทางเดียวของเมืองหาดใหญ่

ในสภาพปัจจุบัน (พ.ศ.2539) ซึ่งใช้ข้อมูลปริมาณการจราจรที่ได้จากการสำรวจในช่วง
โหนกร่องค่าวันตอนเย็น (17:00-18:00) เนพะวันที่มีการจราจรปกติ ได้แก่ วันอังคาร พุธ^ๆ
และพฤหัสบดี ในวันที่ 9-23 พฤษภาคม พ.ศ. 2538 และ 6-20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2539
เพื่อใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับการจำลองสภาพการจราจร มีรายละเอียดดังนี้

```

&OPTION
&END
EXISTING HAT YAI ONE-WAY NETWORK
&PARAM
ALEX = 5.0
DEFCAP = 800
KPHMIN = 1
IFCC = 1, IFRL = 1
LCY = 90, LRTP = 30
MCCS = 1, MINRED = 20, MINSAT = 300
NUC = 10, PRINT = F
GAP = 3.00, GAPM = 2.00, GAPP = 4.00
SHANDY =
SPEED = F
TAX = 1.00, TDEL = 6.00
&END
* SIMULATION NETWORK DATA
11111
    48   1   0
        134   1   22  145
      59   1   0
        124   1   94  332
      91   2   5   5 1600   80   10   10
        111   41
        93   1   6   18  600   1 1 1200   1 1
      92   3   1
            300
        93   1   6   33
            1200   1 1
      122   2   100   82  300G 1 1 300G 2 2
        127   1   13  131 1200   1 1
      93   2   5   15 1600   80   10   10
        91   1   6   18 1200   1 1
      92   1   6   33 1200   1 1

```

94	1	0									
	121	3	10	105							
95	1	0									
	120			101							
99	2	1									
	124	1	14	89	900	1 1					
	111	0		65							
100	2	0									
	121	1	14	89	1200	1 1					
	119	1	84	81	700	1 1					
101	4	3	2	0	85	5 10					
	106			78							
	109	3	31	151	0	0 0 2600	1 2	600	3 3		
	102	3	9	69	600	1 1 2600	2 3	0	0 0		
	104			185							
		40	5	6	109	104 109	106	102	104		
		35	5	6	102	104 102	106	109	106		
102	4	3	2	0	85	5 10					
	101			69							
	110			155							
	111	3	18	103	0	0 0 2600	1 2	600	3 3		
	103	3	25	186	600	1 1 2600	2 3	0	0 0		
		35	5	6	103	101 103	110	111	110		
		40	5	6	111	101 111	110	103	101		
103	4	3	2	0	90	10 10					
	104	2	13	72	600	1 1 1800	1 2	0	0 0		
	102			186							
	112			99							
	113	3	10	121	0	0 0 2600	1 2	600	3 3		
		40	5	6	113	102 113	112	104	102		
		40	5	6	104	102 104	112	113	112		
104	4	3	2	0	90	10 10					
	105	2	10	74	0	0 0 1600	1 1	400	2 2		
	101	3	39	185	600	1 1 2600	2 3	0	0 0		
	103			72							
	114			118							
		40	5	6	105	103 105	114	101	103		
		40	5	6	101	103 101	114	105	114		
105	4	3	2	0	90	10 10					
	116	2	8	79	600	1 1 900	2 2	0	0 0		
	106			185							
	104			75							
	115	3	11	122	0	0 0 2600	1 2	600	3 3		
		40	5	6	115	106 115	104	116	106		
		40	5	6	116	106 116	104	115	104		
106	4	3	2	0	90	10 10					
	117			83							
	107			76							
	101	3	8	78	0	0 0 2600	1 2	600	3 3		
	105	3	40	188	600	1 1 2600	2 3	0	0 0		
		40	5	6	101	117 101	107	105	117		
		40	5	6	105	117 105	107	101	107		
107	3	1									
	118	1	11	82	700	1 1					
	108			74							
	106	3	9	76	1400	1 2 400	3 3				

144	3	1							
	145		36						
	135	2	6	31	400	1 1	500	2 2	
	146		196						
145	3	1							
	195		42						
	144	2	6	36		900	1 2		
	147	1	40	196	600G	1 1			
146	3	1							
	147	1	6	25		700	1 1		
	144	2	70	196	400G	1 1	400G	2 2	
	134	1	8	28	700	1 1			
147	2	0							
	145		196						
	146	1	6	25					
174	2	1							
	111		42						
	122	1	9	20	1200	1 1			
191	1	0							
	136	1	5	59					
192	1	0							
	137	1	21	57					
195	1	0							
	145	1	11	42					
99999									
*	SIMULATION CENTROID CONNECTOR DATA								
22222									
	1	91	93	93	91				
	21	103	102	103	112	112	111	111	112
	22	101	104	105	104	105	106		
	23	105	106	106	117				
	24	99	111						
	25	109	101	106	107				
	26	136	118	118	136	118	117	117	135
	28	102	110	124	99	111	102	136	135
	29	120	121	120	109	108	121		
99999									
*	BUFFER NETWORK DATA								
33333									
D		50	30	2200	S	4.2	1		
D		56	20	1800	S	1.9	2		
D		45	25	1000	S	3.9	3		
D		35	25	600	S	4.4	4		
D		25	15	500	S	3.8	5		
D		28	15	450	S	4.1	6		
*	E-W FOR NORTHERN BUFFER								
207	206			1S	341		6		
205	204			1S	299		6		
208	209			2S	222		6		
61	210			1S	272		3		
210	62			2S	10		5		
62	64			2S	156		4		
64	80			2S	81		4		
80	169			2S	70		5		
169	170			2S	42		6		
170	171			2S	40		6		
171	172			2S	46		6		
172	173			2S	57		6		
173	148			2S	49		6		

148	149	2S	147	5
188	190	2S	222	6
187	189	2S	189	6
180	60	2S	146	6
186	211	1S	79	6
65	211	1S	201	6
98	185	1S	113	6
97	98	2S	64	6
90	77	2S	72	3
77	130	2S	246	3
130	129	1S	105	4
129	128	1S	63	6
130	131	2S	66	2
131	132	2S	73	2
132	66	2S	187	2
66	81	2S	60	2
81	151	2S	64	2
151	152	2S	50	2
152	153	2S	44	2
153	154	2S	50	2
154	155	2S	50	2
155	156	2S	50	2
156	157	2S	150	2
157	175	2S	228	2
175	158	2S	77	2
158	160	2S	183	2
196	197	2S	69	6
197	198	2S	40	6
201	202	2S	40	6
199	200	2S	65	6
113	114	1S	70	5
114	115	1S	71	5
115	133	1S	81	5
133	48	1S	111	5
48	82	2S	129	6
147	83	2S	85	4
83	161	2S	100	4
161	162	2S	86	4
162	163	2S	168	4
163	164	2S	289	3
165	164	1S	155	3
164	165	1S	155	4
*	E-W FOR	EASTERN	BUFFER	
76	126	2S	88	6
126	203	2S	155	6
195	49	1S	79	3
49	67	1S	97	3
67	183	1S	77	2
183	67	1S	77	2
183	84	2S	122	2
84	176	2S	243	2
176	166	2S	27	2
166	167	2S	97	2
191	194	2S	42	2
194	50	2S	83	2
50	68	2S	97	2
192	193	2S	37	3
193	52	2S	70	3
52	51	2S	18	3

51	69		2S	96	3
* E-W FOR SOUTHERN BUFFER					
178	94		1S	100	3
94	95		1S	78	3
95	96		1S	77	3
59	58		1S	99	6
58	57		2S	79	6
56	55		2S	119	6
55	54		2S	94	6
54	138		2S	63	6
138	53		2S	106	6
141	140		2S	212	5
89	75		2S	340	3
75	74		1S	86	2
74	75		1S	86	3
74	73		2S	89	2
73	72		2S	225	2
72	139		2S	111	2
139	71		2S	110	2
71	70		2S	248	1
70	184		2S	30	1
184	85		2S	154	1
85	181		2S	19	1
* N-S FOR NORTHERN BUFFER					
128	97		2S	44	6
98	60		2S	105	6
60	187		2S	81	5
187	188		2S	88	5
188	61		2S	93	5
61	204		2S	52	3
204	207		2S	76	2
207	78		1S	41	3
78	207		1S	41	2
114	131		1S	66	3
130	185		1S	27	2
185	180		1S	80	1
180	189		1S	105	1
79	62		1S	193	1
62	63		1S	163	1
63	186		1S	120	1
186	130		1S	91	1
189	190		1S	75	1
190	210		1S	81	1
210	205		1S	56	2
205	206		1S	87	2
206	79		1S	46	1
63	211		1S	113	6
211	132		1S	86	6
132	115		1S	64	3
48	66		1S	88	5
66	65		1S	58	6
65	64		1S	234	5
168	208		2S	40	6
208	80		2S	81	6
80	196		2S	85	6
196	199		2S	115	4
199	81		2S	78	6
169	197		2S	84	6
197	201		2S	91	6

201	200	2S	10	6
200	151	2S	76	6
151	82	2S	93	6
82	83	2S	130	6
170	198	2S	91	6
198	202	2S	90	6
202	152	2S	86	6
171	153	2S	255	6
209	172	2S	40	6
172	154	2S	237	5
154	76	2S	81	6
76	161	2S	123	6
173	155	2S	221	6
148	156	2S	201	6
156	126	2S	87	6
126	162	2S	100	6
162	177	2S	86	5
177	84	2S	245	5
150	149	2S	73	5
149	157	2S	170	5
157	203	2S	89	6
203	163	2S	100	6
179	175	2S	129	5
159	158	2S	115	3
158	164	2S	206	3
164	166	2S	234	3
* N-S FOR SOUTHERN BUFFER				
130	113	1S	61	1
123	96	1S	102	1
96	58	1S	132	1
58	75	1S	197	1
75	88	2S	58	4
74	57	1S	213	2
57	95	1S	113	2
94	56	1S	77	2
56	141	1S	125	2
141	73	1S	137	2
73	87	2S	51	5
100	178	2S	106	5
178	55	2S	80	6
54	140	2S	80	6
140	72	2S	196	6
72	86	2S	45	4
138	139	2S	290	5
* N-S FOR ESTERN BUFFER				
191	192	2S	85	5
193	194	2S	85	5
194	195	2S	73	5
49	50	2S	69	5
50	51	2S	82	5
52	142	2S	134	5
142	53	2S	140	5
53	71	2S	292	5
67	68	1S	77	2
68	67	1S	77	3
68	69	1S	83	3
69	68	1S	83	3
69	143	2S	289	3
143	70	2S	350	2

C	2	90	40	40	2S	42
C	3	78	30	30	2S	60.
C	4	79	35	35	2S	45
C	5	168	11	11	2S	49
C	6	150	25	25	2S	47
C	7	159	25	25	2S	63
C	8	160	25	25	2S	54
C	9	165	25	25	2S	45
C	10	167	40	40	2S	41
C	11	181	40	40	2S	33
C	12	86	25	25	2S	68
C	13	87	25	25	2S	56
C	14	88	25	25	2S	47
C	15	89	40	40	2S	58
C	16	204	11	11	1S	172
C	16	205	11	11	2S	132
C	16	206	11	11	1S	154
C	16	207	11	11	2S	184
C	17	211	11	11	1S	49
C	17	186	11	11	2S	87
C	17	131	11	11	2S	52
C	17	132	11	11	2S	45
C	18	128	11	11	2S	35
C	18	129	11	11	2S	50
C	19	114	11	11	2S	48
C	19	115	11	11	2S	62
C	20	133	11	11	2S	66
C	27	49	11	11	2S	57
C	27	67	11	11	1S	53
C	27	50	11	11	1S	53
C	30	100	11	11	2S	60
C	30	178	11	11	2S	95
C	30	55	11	11	2S	163
C	31	143	11	11	2S	169
C	31	142	11	11	2S	53
C	31	69	11	11	2S	153
C	31	53	11	11	2S	136
C	32	59	11	11	2S	199
C	33	57	11	11	2S	48
C	33	74	11	11	2S	192
C	33	56	11	11	2S	68
C	33	94	11	11	2S	137
C	33	141	11	11	2S	77
C	34	141	11	11	2S	121
C	34	140	11	11	2S	106
C	34	55	11	11	2S	58
C	35	138	11	11	2S	118
C	35	139	11	11	2S	181
C	35	140	11	11	2S	60
C	36	156	11	11	2S	89
C	36	157	11	11	2S	91
C	36	126	11	11	2S	85
C	36	203	11	11	2S	89
C	37	65	11	11	2S	144
C	37	64	11	11	2S	225
C	37	63	11	11	2S	98
C	37	211	11	11	2S	90
C	38	209	11	11	2S	29
C	38	171	11	11	2S	77

C	38	172	11	11	2S	43
C	38	173	11	11	2S	53
C	39	179	11	11	2S	71
C	40	82	11	11	2S	64
C	40	83	11	11	2S	123
C	40	161	11	11	2S	116
C	40	151	11	11	2S	132
C	40	154	11	11	2S	116
C	41	175	11	11	2S	68
C	41	158	11	11	2S	85
C	41	164	11	11	2S	145
C	42	163	11	11	2S	194
C	42	164	11	11	2S	177
C	42	166	11	11	2S	200
C	43	176	11	11	2S	141
C	43	183	11	11	2S	327
C	44	85	11	11	2S	92
C	44	184	11	11	2S	122
C	45	147	11	11	2S	80
C	46	69	11	11	2S	58
C	46	68	11	11	2S	97
C	46	143	11	11	2S	297
C	47	189	11	11	2S	81
C	47	190	11	11	1S	101

99999

* NODES AND ZONES CO-ORDINATE DATA

55555

C	1	403	1004	
C	2	146	1311	0
C	3	312	1966	0
C	4	699	1935	0
C	5	846	1899	0
C	6	1322	1775	0
C	7	1616	1690	0
C	8	1860	1520	0
C	9	1827	1317	0
C	10	1802	1079	0
C	11	1739	348	0
C	12	1052	220	0
C	13	826	216	0
C	14	640	212	0
C	15	233	272	0
C	16	506	1817	0
C	17	603	1394	0
C	18	373	1284	0
C	19	618	1254	0
C	20	736	1262	0
C	21	482	1073	
C	22	641	1092	
C	23	720	1106	
C	24	411	901	
C	25	659	931	
C	26	839	980	
C	27	1142	1001	0
C	28	499	913	
C	29	679	798	
C	30	877	749	
C	31	1156	738	0
C	32	523	698	0

C	33	718	510	0
C	34	867	531	0
C	35	1033	488	0
C	36	1243	1438	
C	37	661	1526	0
C	38	1085	1749	0
C	39	1507	1702	0
C	40	1029	1364	0
C	41	1574	1443	0
C	42	1494	1189	0
C	43	1577	941	0
C	44	1628	283	0
C	45	975	1172	
C	46	1263	894	0
C	47	484	1601	0

48	836	1352	
49	1091	1032	
50	1101	961	
51	1112	877	
52	1088	875	
53	1132	612	
54	963	601	
55	867	592	
56	753	571	
57	681	523	
58	602	512	
59	503	500	
60	382	1464	
61	345	1729	
62	621	1710	
63	566	1550	
64	773	1721	
65	808	1489	
66	818	1438	
67	1190	1038	
68	1197	965	
69	1206	883	
70	1497	349	
71	1249	344	
72	1028	332	
73	803	321	
74	715	318	
75	629	317	
76	1082	1394	
77	260	1323	
78	321	1903	
79	684	1892	
80	850	1729	
81	872	1449	
82	965	1368	
83	1003	1243	
84	1389	1055	
85	1681	348	
86	1037	287	
87	814	271	
88	636	259	
89	291	281	
90	188	1315	
91	405	980	

92	374	1024
93	386	993
94	741	648
95	664	640
96	587	634
97	341	1353
98	395	1359
99	451	912
100	816	765
101	616	994
102	542	985
103	522	1171
104	593	1178
105	667	1187
106	694	1000
107	704	925
108	714	852
109	636	844
110	562	834
111	443	977
112	423	1161
113	510	1288
114	580	1295
115	649	1308
116	747	1196
117	777	1008
118	786	932
119	799	844
120	648	745
121	728	752
122	385	940
123	573	737
124	464	824
125	398	817
126	1170	1394
127	360	1156
128	345	1306
129	403	1322
130	506	1355
131	571	1360
132	643	1372
133	727	1328
134	867	1210
135	904	1019
136	917	947
137	929	860
138	1026	609
139	1139	341
140	982	523
141	776	457
142	1110	752
143	1250	597
144	935	1021
145	970	1024
146	895	1216
147	920	1222
148	1161	1691
149	1304	1655
150	1315	1728

151	936	1458
152	981	1465
153	1027	1470
154	1073	1475
155	1123	1478
156	1165	1481
157	1318	1490
158	1623	1513
159	1618	1628
160	1806	1519
161	1099	1272
162	1182	1289
163	1349	1309
164	1627	1307
165	1782	1317
166	1659	1075
167	1756	1078
168	847	1852
169	927	1732
170	969	1734
171	1008	1730
172	1057	1716
173	1113	1704
174	404	960
175	1546	1506
176	1632	1071
177	1193	1203
178	846	663
179	1523	1633
180	524	1467
181	1708	347
183	1267	1046
184	1527	347
185	498	1382
186	532	1443
187	371	1546
188	358	1636
189	558	1567
190	580	1632
191	976	952
192	986	866
193	1023	868
194	1015	954
195	1012	1027
196	857	1644
197	930	1641
198	974	1641
199	868	1527
200	933	1534
201	933	1550
202	978	1551
203	1325	1401
204	338	1780
205	627	1764
206	657	1849
207	327	1861
208	847	1810

209	1056	1756
210	607	1709
211	610	1452
99999		
77777		
*	NODE 101	2-TUM. RD.
102	101	106 734
102	101	104 482
109	101	104 837
109	101	106 277
*	NODE 104	2-PRA. RD.
101	104	114 1005
101	104	103 251
105	104	103 405
105	104	114 885
*	NODE 106	3-TUM. RD.
101	106	117 678
101	106	107 505
105	106	107 992
105	106	117 488
*	32 LINKS	
77	130	1142
130	77	1474
207	78	437
78	207	1993
206	79	1765
79	62	1191
208	168	153
168	208	274
149	150	682
150	149	722
175	179	82
179	175	113
158	159	537
159	158	431
158	160	1185
160	158	1186
164	165	245
165	164	829
166	167	1501
167	166	923
181	85	1530
85	181	1457
72	86	127
86	72	295
73	87	429
87	73	372
75	88	150
88	75	221
75	89	1559
89	75	1051
130	131	902
131	130	1700
99999		
99999		
99999		

หมายเหตุ รายละเอียดคำແໜ່ງຂອງ Node, Node Type และ Node Number ບຸນ-
ໂຄຮ່າຍດນເດີນຮາທາງເດືອນຫາດໃໝ່ ໃນສະພປັບຈຸບັນ
ດູກາພປະກອບ 4.1

2. รายละเอียดແພິມຂໍ້ມູນໂຄຮ່າຍດນ ໃນສະພທີເສນອໃຫ້ປັບປຸງທີ່ການຮາທາງເດີນຮາທ

ໃນກາລົງຮ້າສ້າງຂໍ້ມູນໂຄຮ່າຍດນເດີນຮາທາງເດືອນຫາດໃໝ່

ໃນສະພທີເສນອໃຫ້ປັບປຸງ ທີ່ໃຊ້ຂໍ້ມູນປົມາພກຮາຈາກທີ່ໄດ້ຈາກການສໍາຮວາໃໝ່ວິເນ
 ເຮັດວຽກຕົວຕະວິບສະດີ (17:00 - 18:00) ແລະ ວັນທີມີການຈ່າຍປະດິບ ໄດ້ແກ່ ວັນອັງການ ພູນ ແລະ
 ພຸຖ້າສບຕີ ໃນວັນທີ 9-23 ພຸດສະພາກຍັນ ພ.ສ. 2538 ແລະ 6-20 ຖຸມກາພັນທີ ພ.ສ. 2539
 ເພື່ອໃຊ້ເປັນຂໍ້ມູນເນື້ອດັບຕົ້ນສໍາຮັບຄໍານວນ/ຈໍາລອງສະພາກຮາຈາກທີ່ມີການເປີຍແປລັງ
 ທີ່ການຮາທາງເດີນຮາທ ມີรายละเอียດດັ່ງນີ້

```

&OPTION
&END
PROPOSED ONE-WAY NETWORK (for improving one-way system)
&PARAM
ALEX = 5.0
DEFCAP = 800
KPHMIN = 1
IFCC = 1,      IFRL = 1
LCY = 90,      LRTP = 30
MCCS = 1,      MINRED = 20,   MINSAT = 300
NUC = 10,      PRINT = F
GAP = 3.00,    GAPM = 2.00,   GAPR = 4.00
SHANDY =
SPEED = F
TAX = 1.00,    TDEL = 6.00
&END
*   SIMULATION PROPOSED NETWORK DATA
11111
 48   1   0
      134   0       145
 59   1   0
      124   1   94   332 1200   1 1
 92   3   2   5 1600   80   10   10
      111   1   12   75           1200   1 1
      122   1   200   71 1200   1 1
      127           146
 94   1   0
      121   3   10   105
 95   1   0
      120   0       101

```

99	2	1									
	124		89								
	111	2	7	65	1200	1 2					
100	2	0									
	121		89								
	119	1	84	81	600	1 1	600	1 1			
101	4	3	2	0	85	5	10				
	106	3	3	78		2600	1 2	600	3 3		
	109	3	31	151	600	1 1	2600	2 3			
	102		69								
	104		185								
		35	5	6	109	104	109	102	106	104	
		40	5	6	106	102	106	104	109	102	
102	4	3	2	0	85	5	10				
	101	3	4	69	600	1 1	2600	2 3			
	110	2	15	155	1200	1 2					
	111		103								
	103	3	19	186		2600	1 2	600	3 3		
		40	5	6	101	111	101	110	110	111	
		35	5	6	103	110	103	111	110	111	
103	4	3	2	0	90	10	10				
	104		72								
	102		186								
	112	2	10	99		1200	1 1	600	2 2		
	113	3	10	121	600	1 1	2600	2 3			
		40	5	6	113	102	113	104	112	102	
		40	5	6	112	104	112	102	113	104	
104	4	3	2	0	90	10	10				
	105		74								
	101	3	39	185		2600	1 2	600	3 3		
	103	2	8	72	600	1 1	1200	2 2			
	114		118								
		40	5	6	103	105	103	114	101	105	
		40	5	6	101	114	101	105	103	114	
105	4	3	2	0	90	10	10				
	116		79								
	106		185								
	104	2	8	75		1200	1 1	600	2 2		
	115	3	11	122	600	1 1	2600	2 3			
		40	5	6	115	106	115	116	104	106	
		40	5	6	104	116	104	106	115	116	
106	4	3	2	0	85	5	10				
	117	3	8	83	600	1 1	2600	2 3			
	107		76								
	101		78								
	105	3	41	188		2600	1 2	600	3 3		
		40	5	6	117	101	117	107	105	101	
		35	5	6	105	101	105	107	117	107	
107	3	1			90						
	118	1	12	82	700	1 1					
	108			74							
	106	3	7	76	1800	1 2	400	3 3			
108	3	1			50						
	121		101								
	109	2	7	78		1200	1 2				
	107	3	7	74	2200	1 3					

145	3	1						10			
	195	1	5	42	1400	1	1				
	144			36							
	147	1	20	196			900	1	1		
146	3	1									
	147	1	6	25			1000	1	1		
	144	2	20	196	400G	1	1	400G	2	2	
	134	1	8	28	900	1	1				
147	2	0									
	145		196								
	146	1	6	25							
191	1	0									
	136	1	6	59							
192	1	0									
	137	1	21	57							
195	1	0									
	145		42								
99999											
*	SIMULATION CENTROID CONNECTOR DATA										
22222											
	1	111	92	92	127						
	21	112	103	103	102	112	111	111	112		
	22	101	104	104	105	105	106				
	23	105	106	117	106						
	24	99	124								
	25	109	101	106	101	106	107				
	26	136	118	118	136	118	117	135	117	135	136
	28	99	124	102	111	110	102				
	29	121	120	120	109	109	108	108	121		
99999											
*	BUFFER NETWORK DATA										
33333											
D		50	30	2200	S		4.2	1			
D		56	20	1800	S		1.9	2			
D		45	25	1000	S		3.9	3			
D		35	25	600	S		4.4	4			
*	E-W FOR NORTHERN BUFFER										
	207	206			1S	341		4			
	205	204			1S	299		4			
	208	209			2S	222		4			
	61	210			1S	272		3			
	210	62			2S	10		4			
	62	64			2S	156		4			
	64	80			2S	81		4			
	80	169			2S	70		4			
	169	170			2S	42		4			
	170	171			2S	40		4			
	171	172			2S	46		4			
	172	173			2S	57		4			
	173	148			2S	49		4			
	148	149			2S	147		4			
	188	190			2S	222		4			
	187	189			2S	189		4			
	180	60			2S	146		4			
	186	211			1S	79		4			
	65	211			1S	201		4			
	98	185			1S	113		4			
	97	98			2S	64		4			
	90	77			2S	72		3			

77	130	2S	246	3
130	129	1S	105	4
129	128	1S	63	4
130	131	2S	66	2
131	132	2S	73	2
132	66	2S	187	2
66	81	2S	60	2
81	151	2S	64	2
151	152	2S	50	2
152	153	2S	44	2
153	154	2S	50	2
154	155	2S	50	2
155	156	2S	50	2
156	157	2S	150	2
157	175	2S	228	2
175	158	2S	77	2
158	160	2S	183	2
196	197	2S	69	4
197	198	2S	40	4
201	202	2S	40	4
199	200	2S	65	4
114	113	1S	70	4
115	114	1S	71	4
133	115	1S	81	4
48	133	1S	111	4
48	82	2S	129	4
147	83	2S	85	4
83	161	2S	100	4
161	162	2S	86	4
162	163	2S	168	4
163	164	2S	289	3
165	164	1S	155	3
164	165	1S	155	3
* E-W	FOR EASTERN BUFFER			
76	126	2S	88	4
126	203	2S	155	4
49	195	1S	79	2
195	145	1S	42	3
67	49	1S	97	2
67	183	1S	77	2
183	67	1S	77	2
183	84	2S	122	2
84	176	2S	243	2
176	166	2S	27	2
166	167	2S	97	2
191	194	2S	42	3
194	50	2S	83	3
50	68	2S	97	3
192	193	2S	27	3
193	52	2S	70	3
52	51	2S	18	3
51	69	2S	96	3
* E-W	FOR SOUTHERN BUFFER			
94	178	1S	100	4
95	94	1S	78	4
96	95	1S	77	4
59	58	1S	99	4
58	57	2S	79	4
56	55	2S	119	4

55	54		2S	94	4
54	138		2S	63	4
138	53		2S	106	4
141	140		2S	212	4
89	75		2S	340	3
75	74		2S	86	2
74	73		2S	89	3
73	72		2S	225	2
72	139		2S	111	2
139	71		2S	110	2
71	70		2S	248	1
70	184		2S	30	1
184	85		2S	154	1
85	181		2S	19	1
*	N-S	FOR	NORTHERN	BUFFER	
128	97		2S	44	4
98	60		2S	105	4
60	187		2S	81	4
187	188		2S	88	4
188	61		2S	93	4
61	204		2S	52	4
204	207		2S	76	3
207	78		1S	41	3
78	207		1S	41	2
114	131		1S	66	2
130	185		1S	27	2
185	180		1S	80	1
180	189		1S	105	1
79	62		1S	193	1
62	63		1S	163	1
63	186		1S	120	1
186	130		1S	91	1
189	190		1S	75	1
190	210		1S	81	1
210	205		1S	56	2
205	206		1S	87	2
206	79		1S	46	1
63	211		1S	113	4
211	132		1S	86	4
132	115		1S	64	2
66	48		1S	88	4
65	66		1S	58	4
64	65		1S	234	4
168	208		2S	40	4
208	80		2S	81	4
80	196		2S	85	4
196	199		2S	115	4
199	81		2S	78	4
169	197		2S	84	4
197	201		2S	91	4
201	200		2S	10	4
200	151		2S	76	4
151	82		2S	93	4
82	83		2S	130	4
170	198		2S	91	4
198	202		2S	90	4
202	152		2S	86	4
171	153		2S	255	4
209	172		2S	40	4

172	154		2S	237	4	
154	76		2S	81	4	
76	161		2S	123	4	
173	155		2S	221	4	
148	156		2S	201	4	
156	126		2S	87	4	
126	162		2S	100	4	
162	177		2S	86	4	
177	84		2S	245	4	
150	149		2S	73	4	
149	157		2S	170	4	
157	203		2S	89	4	
203	163		2S	100	4	
179	175		2S	129	4	
159	158		2S	115	3	
158	164		2S	206	3	
164	166		2S	234	3	
*	N-S FOR SOUTHERN BUFFER					
130	113		1S	61	1	
123	96		2S	102	4	
96	58		2S	132	4	
58	75		2S	197	4	
75	88		2S	58	4	
74	57		1S	213	1	
57	95		1S	113	1	
94	56		1S	77	1	
56	141		1S	125	1	
141	73		1S	137	1	
73	87		2S	51	4	
100	178		2S	106	4	
178	55		2S	80	4	
54	140		2S	80	4	
140	72		2S	196	4	
72	86		2S	45	4	
138	139		2S	290	4	
*	N-S FOR ESTERN BUFFER					
191	192		2S	85	4	
193	194		2S	85	4	
194	195		2S	73	4	
49	50		2S	69	4	
50	51		2S	82	4	
52	142		2S	134	4	
142	53		2S	140	4	
53	71		2S	292	4	
67	68		1S	77	2	
68	67		1S	77	3	
68	69		1S	83	3	
69	68		1S	83	3	
69	143		2S	289	4	
143	70		2S	350	4	
C	2	90	45	45	2S	42
C	3	78	30	30	2S	60
C	4	79	45	45	2S	45
C	5	168	11	11	2S	49
C	6	150	25	25	2S	47
C	7	159	25	25	2S	63
C	8	160	25	25	2S	54
C	9	165	25	25	2S	45
C	10	167	45	45	2S	41

C	11	181	45	45	2S	33
C	12	86	25	25	2S	68
C	13	87	25	25	2S	56
C	14	88	25	25	2S	47
C	15	89	45	45	2S	58
C	16	204	11	11	1S	172
C	16	205	11	11	2S	132
C	16	206	11	11	1S	154
C	16	207	11	11	2S	184
C	17	211	11	11	1S	49
C	17	186	11	11	2S	87
C	17	131	11	11	2S	52
C	17	132	11	11	2S	45
C	18	128	11	11	2S	35
C	18	129	11	11	2S	50
C	19	114	11	11	2S	48
C	19	115	11	11	2S	62
C	20	133	11	11	2S	66
C	27	49	11	11	2S	57
C	27	67	11	11	1S	53
C	27	50	11	11	1S	53
C	30	100	11	11	2S	60
C	30	178	11	11	2S	95
C	30	55	11	11	2S	163
C	31	143	11	11	2S	169
C	31	142	11	11	2S	53
C	31	69	11	11	2S	153
C	31	53	11	11	2S	136
C	32	59	11	11	2S	199
C	33	57	11	11	2S	48
C	33	74	11	11	2S	192
C	33	56	11	11	2S	68
C	33	94	11	11	2S	137
C	33	141	11	11	2S	77
C	34	141	11	11	2S	121
C	34	140	11	11	2S	106
C	34	55	11	11	2S	58
C	35	138	11	11	2S	118
C	35	139	11	11	2S	181
C	35	140	11	11	2S	60
C	36	156	11	11	2S	89
C	36	157	11	11	2S	91
C	36	126	11	11	2S	85
C	36	203	11	11	2S	89
C	37	65	11	11	2S	144
C	37	64	11	11	2S	225
C	37	63	11	11	2S	98
C	37	211	11	11	2S	90
C	38	209	11	11	2S	29
C	38	171	11	11	2S	77
C	38	172	11	11	2S	43
C	38	173	11	11	2S	53
C	39	179	11	11	2S	71
C	40	82	11	11	2S	64
C	40	83	11	11	2S	123
C	40	161	11	11	2S	116
C	40	151	11	11	2S	132
C	40	154	11	11	2S	116
C	41	175	11	11	2S	68

C	41	158	11	11	2S	85
C	41	164	11	11	2S	145
C	42	163	11	11	2S	194
C	42	164	11	11	2S	177
C	42	166	11	11	2S	200
C	43	176	11	11	2S	141
C	43	183	11	11	2S	327
C	44	85	11	11	2S	92
C	44	184	11	11	2S	122
C	45	147	11	11	2S	80
C	46	69	11	11	2S	58
C	46	68	11	11	2S	97
C	46	143	11	11	2S	297
C	47	189	11	11	2S	81
C	47	190	11	11	1S	101

99999

* NODES AND ZONES CO-ORDINATE DATA

55555

C	1	416	1020	
C	2	146	1311	0
C	3	312	1966	0
C	4	699	1935	0
C	5	846	1899	0
C	6	1322	1775	0
C	7	1616	1690	0
C	8	1860	1520	0
C	9	1827	1317	0
C	10	1802	1079	0
C	11	1739	348	0
C	12	1052	220	0
C	13	826	216	0
C	14	640	212	0
C	15	233	272	0
C	16	506	1817	0
C	17	603	1394	0
C	18	373	1284	0
C	19	618	1254	0
C	20	736	1262	0
C	21	482	1073	
C	22	641	1092	
C	23	720	1106	
C	24	411	901	
C	25	659	931	
C	26	839	980	
C	27	1142	1001	0
C	28	499	913	
C	29	679	798	
C	30	877	749	
C	31	1156	738	0
C	32	523	698	0
C	33	718	510	0
C	34	867	531	0
C	35	1033	488	0
C	36	1243	1438	
C	37	661	1526	0
C	38	1085	1749	0
C	39	1507	1702	0
C	40	1029	1364	0
C	41	1574	1443	0

C	42	1494	1189	0
C	43	1577	941	0
C	44	1628	283	0
C	45	975	1172	
C	46	1263	894	0
C	47	484	1601	0
	48	836	1352	
	49	1091	1032	
	50	1101	961	
	51	1112	877	
	52	1088	875	
	53	1132	612	
	54	963	601	
	55	867	592	
	<u>56</u>	<u>753</u>	<u>571</u>	
	57	681	523	
	58	602	512	
	59	503	500	
	60	382	1464	
	61	345	1729	
	62	621	1710	
	63	566	1550	
	64	773	1721	
	65	808	1489	
	66	818	1438	
	67	1190	1038	
	68	1197	965	
	69	1206	883	
	70	1497	349	
	71	1249	344	
	72	1028	332	
	73	803	321	
	74	715	318	
	75	629	317	
	76	1082	1394	
	77	260	1323	
	78	321	1903	
	79	684	1892	
	80	850	1729	
	81	872	1449	
	82	965	1368	
	83	1003	1243	
	84	1389	1055	
	85	1681	348	
	86	1037	287	
	87	814	271	
	88	636	259	
	89	291	281	
	90	188	1315	
	92	375	1010	
	94	741	648	
	95	664	640	
	96	587	634	
	97	341	1353	
	98	395	1359	
	99	451	912	
	100	816	765	
	101	616	994	
	102	542	985	

103	522	1171
104	593	1178
105	667	1187
106	694	1000
107	704	925
108	714	852
109	636	844
110	562	834
111	443	977
112	423	1161
113	510	1288
114	580	1295
115	649	1308
116	747	1196
117	777	1008
118	786	932
119	799	844
120	648	745
121	728	752
122	385	940
123	573	737
124	464	824
125	398	817
126	1170	1394
127	360	1156
128	345	1306
129	403	1322
130	506	1355
131	571	1360
132	643	1372
133	727	1328
134	867	1210
135	904	1019
136	917	947
137	929	860
138	1026	609
139	1139	341
140	982	523
141	776	457
142	1110	752
143	1250	597
144	935	1021
145	970	1024
146	895	1216
147	920	1222
148	1161	1691
149	1304	1655
150	1315	1728
151	936	1458
152	981	1465
153	1027	1470
154	1073	1475
155	1123	1478
156	1165	1481
157	1318	1490
158	1623	1513
159	1618	1628
160	1806	1519
161	1099	1272

162	1182	1289
163	1349	1309
164	1627	1307
165	1782	1317
166	1659	1075
167	1756	1078
168	847	1852
169	927	1732
170	969	1734
171	1008	1730
172	1057	1716
173	1113	1704
175	1546	1506
176	1632	1071
177	1193	1203
178	846	663
179	1523	1633
180	524	1467
181	1708	347
183	1267	1046
184	1527	347
185	498	1382
186	532	1443
187	371	1546
188	358	1636
189	558	1567
190	580	1632
191	976	952
192	986	866
193	1013	868
194	1015	954
195	1012	1027
196	857	1644
197	930	1641
198	974	1641
199	868	1527
200	933	1534
201	933	1550
202	978	1551
203	1325	1401
204	338	1780
205	627	1764
206	657	1849
207	327	1861
208	847	1810
209	1056	1756
210	607	1709
211	610	1452
99999		
77777		
*	32 LINKS	
77	130	1142
130	77	1474
207	78	437
78	207	1993
206	79	1765
79	62	1191
208	168	153
168	208	274

149	150	682
150	149	722
175	179	82
179	175	113
158	159	537
159	158	431
158	160	1185
160	158	1186
164	165	245
165	164	829
166	167	1501
167	166	923
181	85	1530
85	181	1457
72	86	127
86	72	295
73	87	429
87	73	372
75	88	150
88	75	221
75	89	1559
89	75	1051
130	131	902
131	130	1700
99999		
99999		
99999		

หมายเหตุ รายละเอียดตำแหน่งของ Node, Node Type และ Node Number ของโครงสร้างถนนเดินรถทางเดียวของเมืองหาดใหญ่ ในสภาพที่เสนอให้ปรับปรุงพิศทางการเดินรถ ดูภาพประกอบ 4.5

ภาคผนวก ข

รายละเอียดแฟ้มข้อมูล O-D Matrices เริ่มต้น ของเมืองหาดใหญ่

1. รายละเอียดแฟ้มข้อมูล O-D Matrix เริ่มต้น สำหรับคำนวณหา O-D Matrix สภาพการจราจรปัจจุบัน

O-D Matrix เริ่มต้น ที่ใช้ในการคำนวณหา O-D Matrix ในสภาพการจราจรปัจจุบัน โดยใช้โปรแกรมย่อ SATME2 เป็น blank matrix มีรายละเอียดการลงรหัส parameters ดังนี้

```
RUN BUILD EXISTING TRIP MATRIX OF HAT YAI
&PARAM
KARDS = T
MODET = 1
MPNEXT = T
MTYPE = 3
NCOLS = 47
NROWS = 47
PRINT = T
TOTALS = T
&END
TRIPS PCUH
BLANK O-D TRIP METRIX
```

2. รายละเอียดแฟ้มข้อมูล O-D Matrix เริ่มต้น สำหรับการเปรียบเทียบสภาพการจราจร O-D Matrix เริ่มต้น ที่ใช้ในการเปรียบเทียบสภาพการจราจร ทั้งในสภาพปัจจุบัน และในสภาพที่เสนอให้ปรับปรุงพื้นที่ทางการเดินรถ ใช้ matrix เป็นผลลัพธ์ของ การคำนวณจากข้อ 1 ซึ่งได้จากการคำนวณโดยใช้โปรแกรมย่อ SATME2 มีรายละเอียด การลงรหัสข้อมูลทั้งหมด ดังนี้

RUN BUILD PROPOSED TRIP MATRIX OF HAT YAI

&PARAM

KARDS = T
 MODET = 1
 MPNEXT = T
 MTYPE = 3
 NCOLS = 47
 NROWS = 47
 PRINT = T
 TOTALS = T

&END

TRIPS PCUH

O-D TRIP METRIX FROM [HY96]

1	0	12	14	27	3	14	6	13	3	16	36	3	11	4
38	0	8	0	8	8	0	0	24	0	8	8	8	0	0
0	8	0	0	0	0	8	0	0	1	8	8	8	8	0
24	8	0												
2	12	0	11	22	3	39	31	69	14	88	15	1	4	3
30	12	42	12	12	42	12	42	42	12	6	71	42	12	6
6	6	12	12	6	6	42	42	42	5	42	42	42	42	6
42	42	12												
3	43	228	0	80	10	41	32	72	15	91	46	4	14	10
111	43	43	43	43	43	43	43	43	43	18	73	43	43	18
18	43	43	18	18	18	43	43	43	5	43	43	43	43	18
43	43	43												
4	10	52	9	0	2	9	7	16	3	21	10	1	3	2
26	10	10	10	10	10	10	10	10	10	4	17	10	10	4
4	10	10	4	4	4	10	10	10	1	10	10	10	10	4
10	10	10												
5	6	30	5	10	0	5	4	9	2	12	14	1	2	1
14	6	6	6	6	6	6	6	6	6	2	10	6	6	2
2	6	6	2	2	2	6	6	6	1	6	6	6	6	6
6	6	6												
6	5	29	18	35	4	0	14	32	6	40	47	4	6	1
14	19	19	5	19	19	5	19	19	5	8	19	19	5	8
8	19	5	8	19	19	19	19	19	2	19	19	19	19	19
19	19	5												
7	3	16	3	19	2	10	0	17	4	22	26	2	8	2
27	10	10	3	10	10	3	10	10	3	4	10	10	3	10
10	10	3	10	10	10	10	10	10	1	10	10	10	10	10
10	10	3												
8	8	44	8	54	7	27	21	0	10	62	72	6	22	7
75	29	29	8	29	29	8	29	29	8	12	29	29	8	29
29	29	8	29	29	29	29	29	29	4	29	29	29	29	29
29	29	8												
9	5	29	5	35	4	18	14	31	0	40	47	4	14	5
48	19	19	5	19	19	5	19	19	19	19	19	19	5	19
19	19	19	19	19	19	19	19	19	2	19	19	19	19	19
19	19	5												
10	6	33	6	40	5	20	16	36	7	0	53	5	16	5
55	21	21	6	21	21	6	21	21	21	21	21	21	21	21
21	21	21	21	21	21	21	21	21	3	21	21	21	21	21
21	21	6												
11	33	50	31	62	7	31	24	55	11	70	0	7	25	8
86	33	33	33	33	33	33	33	54	33	33	33	33	33	33
33	33	33	33	33	33	33	33	33	4	33	33	33	33	33
33	33	10												
12	7	5	6	2	2	6	5	11	2	14	17	0	5	2
17	1	4	7	4	4	7	7	11	7	7	7	7	7	7
7	7	7	7	7	7	7	7	7	1	7	7	7	7	7
7	7	1												
13	9	7	8	2	1	8	6	14	3	18	21	2	0	2
22	1	4	9	4	4	9	9	14	9	9	9	9	9	9

ภาคผนวก ค

การสร้างแฟ้มข้อมูลสำหรับใช้ในโปรแกรม SATURN¹

1. การสร้างแฟ้มข้อมูลโครงข่ายถนน

การบรรจุข้อมูลโครงข่ายถนนลงในแฟ้มข้อมูลของ SATURN จะต้องใส่เป็นรหัส (code) ตามกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นแบบ fixed column การบรรจุข้อมูล จึงต้องลงทะเบียนให้ตรงตำแหน่งที่กำหนด และต้องเว้นช่องว่าง (space) ตามที่โปรแกรมกำหนดไว้ทุกประการ

ข้อมูลสำหรับใช้ใน SATNET แบ่งได้ 11 ส่วน โดยห้าส่วนแรก เป็นส่วนบังคับ อีกหกส่วนที่เหลือ ให้ผู้ใช้เลือกใช้ตามต้องการ ได้แก่

1. บันทึกเกี่ยวกับข้อกำหนดของ Option
2. หัวเรื่องโครงข่ายถนน
3. บันทึกข้อกำหนดของ Parameter
4. ข้อมูลการจำลองโครงข่ายถนน
5. ข้อมูลการเชื่อมจุดศูนย์กลางของโซน
6. ข้อมูล โครงข่ายถนน/ช่วงถนน รอบนอก
7. ข้อมูลการเลี้ยว และช่วงถนนที่ถูกจำกัด
8. พิกัดของ Node และ/หรือ Zone
9. เส้นทางการเดินรถโดยสารประจำทาง
10. ปริมาณการจราจรบนช่วงถนน/ทางแยก
11. ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง

---

¹ Van Vliet, D. and Hall, Mike. 1994. SATURN Version 9.1:

A User's Manual - Universal Version. (University of Leeds : s.n.), pp. 4-1 - 6-41

ในการลงทะเบียนข้อมูลในไฟล์ข้อมูลโครงการฯยตอนน เพื่อจําแนกประเภท
ข้อมูล จะต้องบรรบุตัวเลข 1 ถึง 9 ในคอลัมน์ที่ 1 ของไฟล์ข้อมูล โดยทั่วไปนิยม
ใช้เลขห้าหลัก ใส่ไว้ในคอลัมน์ที่ 1 ถึง 5 ซึ่งมีข้อกำหนดดังนี้

11111 หมายถึง ข้อมูลการจำลองโครงการฯยตอนน

22222 หมายถึง ข้อมูลการเชื่อมต่อ กับชุดคูณท่องของโฉน

33333 หมายถึง ข้อมูลโครงการฯยตอนนรอบนอก

44444 หมายถึง ข้อมูลสถานะ และทิศทางการทํางานเต็ยว

55555 หมายถึง ข้อมูลพิกัดของ Node และโฉน

66666 หมายถึง ข้อมูลเส้นทางการเดินรถประจำทาง

77777 หมายถึง ข้อมูลปริมาณการจราจรที่สำรวจจากสนาม

88888 หมายถึง ข้อมูลค่าใช้จ่ายในการเดินทาง

99999 หมายถึง จบข้อมูล หรือสิ้นสุดโปรแกรม

1.1 การกรอกข้อมูลเกี่ยวกับคำสั่ง OPTION

เริ่มต้นในคอลัมน์ที่ 2 ด้วยคำสั่ง “&OPTION” แล้วตามด้วย Parameters ใน
บรรทัดถัดไป และจบลงด้วยคำสั่ง “&END”

ส่วน Parameters ที่ใช้ในคำสั่ง &OPTION มีดังนี้

UPDATE = T : ถ้าเป็นการปรับปรุงโครงการฯยตอนนที่มีอยู่ในไฟล์-
ข้อมูลเก่า ค่าที่กำหนดไว้ (Default) คือ F

PASSQ = T : ถ้ายอด่านที่จอดรอคิวที่ทางแยกสามารถขับผ่าน
ทางแยกได้หมด ในเวลาที่ผ่านไป (previous time period) ค่าที่กำหนดไว้ คือ F

PLOD = T : ถ้าต้องการจัดสรรปริมาณการจราจรสิ่งที่
ป้อนเข้าไปให้ตรงอยู่บนโครงการฯยตอนน ค่าที่กำหนดไว้ คือ F

UPFILE = ชื่อไฟล์ : ระบุชื่อไฟล์ข้อมูลที่ใช้ในการปรับปรุง
ให้ในกรณีที่ UPDATE = T ค่าที่กำหนดไว้ คือ ว่างเปล่า (Blank)

1.2 หัวเรื่องของโครงข่ายถนน (Network Title)

ให้พิมพ์ชื่อ/หัวเรื่องที่จะบันทึก เป็นภาษาอังกฤษ มีความยาวไม่เกิน 80 ตัวอักษร โดยให้เริ่มพิมพ์ได้ตั้งแต่คอลัมน์ที่ 2

1.3 การกรอกข้อมูล parameter (Parameter Specification Records)

เริ่มต้น ในคอลัมน์ที่ 2 ด้วยคำสั่ง “&PARAM” และจบลงด้วยคำสั่ง “&END” ส่วน Parameters ที่ใช้ภาษาไทยสำหรับ &PARAM ในไฟล์ข้อมูลโครงข่ายถนน แบ่งได้ 4 ประเภท คือ Logical Parameter, Integer Parameter, Real Parameter และ Character Parameter

a. Logical Parameter

AMY = T : ถ้าต้องการให้จัดสรรการจราจร โดย fixed เวลาใน การเดินทางซึ่งเป็นแบบอิสระ ค่าที่กำหนดไว้ (Default) คือ F

AUTOX = T : ถ้าต้องการให้โปรแกรมจัดรหัสของ External Simulation Nodes โดยอัตโนมัติ ค่าที่กำหนดไว้ คือ F

AUTOZ = T : ถ้าต้องการให้โปรแกรมจัดรหัสของ External Zone ตามตัวเลขที่เป็นชื่อของ External Simulation Nodes ค่าที่กำหนดไว้ คือ F

BEAKER = T : ถ้าต้องการให้ค่าความจุในการระบายน้ำสำหรับ Simulation Link ถูกกำหนดโดยอัตโนมัติ ตามการเลี้ยวที่ออกจาก Link นั้น ค่าที่กำหนดไว้ คือ F

COMPAR = T : ถ้าต้องการให้เปรียบเทียบปริมาณการจราจรที่ ออกจากการวนเวียนของ SATASS/SATSIM เปรียบเทียบกับครั้งแรก เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนด Convergence ของทั้งโน้มถ่วง ค่าที่กำหนดไว้ คือ F

DIDDLE = T : ถ้าต้องการให้แต่ละการจัดสรรปริมาณการจราจร เริ่มต้นจากปริมาณการจราจรที่ได้รับการจัดสรรคราวก่อน

DIDDLE = F : ถ้าต้องการให้เริ่มด้วยการจัดสรรแบบ All-or-nothing ค่าที่กำหนดไว้ คือ F

DUTCH = T : ถ้าต้องการให้ชื่อของ Buffer Network บรรจุได้
ถึง 8 ตัวอักษร

DUTCH = F : ถ้าต้องการให้ชื่อของ Buffer Network เพียง 5
ตัวอักษร ค่าที่กำหนดไว้ คือ F

EXPERT = T : ถ้าต้องการให้พิมพ์ผลการคำนวณ เพื่อให้ผู้ที่
เขียนช่วยในโปรแกรม SATURN แล้วเป็นผู้อ่าน ค่าที่กำหนดไว้ คือ F

EZBUS = T : ถ้าต้องการลงรหัสข้อมูลเส้นทางรถโดยสารแบบ

Free format

EZBUS = F : ถ้าต้องการลงรหัสข้อมูลเส้นทางรถโดยสารแบบ
Fixed Column format ค่าที่กำหนดไว้ คือ F

FOZZY = T : ถ้าต้องการให้โปรแกรม interpolate ตำแหน่งของ
Node ที่ได้เชื่อมต่อกันในข้อมูลเส้นทางรถโดยสาร ค่าที่กำหนดไว้ คือ F

LEFTDR = T : ถ้าระบบการเดินรถเป็นแบบขับซิดซ้าย ค่าที่-
กำหนดไว้ คือ T

MTFLOW = T : ถ้าต้องการให้เปรียบเทียบปริมาณการจราจรที่
ได้รับการจัดสรร กับปริมาณการจราจรที่ได้จากการสำรวจ ค่าที่กำหนดไว้ คือ F

PRINT = T : ถ้าต้องการให้พิมพ์ข้อมูลโครงข่ายถนนลงในแฟ้ม-
ข้อมูลที่มีส่วนขยาย “LPN” ค่าที่กำหนดไว้ คือ F

PRINTF = T : ถ้าต้องการพิมพ์ปริมาณการจราจรในโครงข่าย-
ถนนที่ได้รับการจัดสรรปริมาณการจราจรโดยใช้โปรแกรมย่อย SATASS ค่าที่กำหนด-
ไว้ คือ F

PRSFD = T : ถ้าต้องการให้พิมพ์ค่า flow-delay parameters
สำหรับทุกการเดินทางโดย SATSIM ค่าที่กำหนดไว้ คือ F

ROSIE = T : ถ้าต้องการให้คำนวณ time-flow curves สำหรับ
การเดินทางใน shared lanes ตาม function ของ total shared flow ค่าที่กำหนดไว้ คือ F

SAVEIT = T : ถ้าต้องการให้บันทึกค่าใช้จ่ายในการเดินทางในรูปของแฟ้มข้อมูล “UFA” สำหรับใช้ในการวิเคราะห์อย่างต่อไป ค่าที่กำหนดไว้ คือ F

SHANDY = T : ถ้าต้องการให้ตรวจสอบระยะทางของช่วงถนนที่ໄສไว้ในแฟ้มข้อมูลกับระยะที่คำนวณจาก Co-ordinates ค่าที่กำหนดไว้ คือ F

SPEEDS = T : ถ้าต้องการใช้ Travel speed ในการ code ข้อมูล (กม./ชม.)

SPEEDS = F : ถ้าต้องการใช้ Travel Times ในการ code ข้อมูล (วินาที) ค่าที่กำหนดไว้ คือ F

หมายเหตุ อิทธิพลของ SPEEDS จะไม่ครอบคลุมถึง Buffer records

SUZIE = T : ถ้าต้องการให้การจัดสรรปริมาณการจราจรตามทฤษฎีของ Stochastic User Equilibrium (SUE)

SUZIE = F : ถ้าต้องการให้การจัดสรรปริมาณการจราจรตามทฤษฎีของ Wardrop Equilibrium ค่าที่กำหนดไว้ คือ F

SUZIEQ = T : ใช้ในกรณีที่ได้กำหนดให้ SUZIE = T โดยต้องการให้พิมพ์ตัวเลขของความแตกต่างของค่าใช้จ่ายในเส้นทาง กับค่าต่ำสุดของการเดินทางที่สั้นที่สุด ค่าที่กำหนดไว้ คือ T

๗. Integer Parameter

IFCC = 1 : สำหรับการป้อนข้อมูลเข้า Centroid Connector ใน buffer network เพื่อระบุว่าเป็นแบบ One-way

IFCC = 2 : สำหรับการป้อนข้อมูลเข้า Centroid Connector ใน buffer network เพื่อระบุว่าเป็นแบบ two-way ค่าที่กำหนดไว้คือ 1

IFRL = 1 : สำหรับการป้อนข้อมูลเข้า Centroid Connector ใน real buffer links เพื่อระบุว่าเป็นแบบ one-way

IFRL = 2 : สำหรับการป้อนข้อมูลเข้า Centroid Connector ใน Real buffer links เพื่อระบุว่าเป็นแบบ two-way ค่าที่กำหนดไว้คือ 2

IROCKY = จำนวน sector ในหนึ่งโซน

IROCKY = 0 : ถ้าไม่ต้องการใช้ ค่าที่กำหนดไว้คือ 0

ISTOP = จำนวนคิดเป็นปอร์เซ็นต์ : ใช้ในการทดสอบ Convergence ในการวนรอบของ SATASS/SATSIM ค่าที่กำหนดไว้คือ 85

KNOBS = จำนวนข้อมูลพิเศษซึ่งรวมถึงข้อมูล buffer records

ค่าที่กำหนดไว้คือ 0

KPHMIN = ค่าความเร็วต่ำสุดบน Simulation Links ค่าที่กำหนดไว้คือ 10 กม./ชม.

KPHMAX = ค่าความเร็วสูงสุดบน Simulation Links ค่าที่กำหนดไว้คือ 100 กม./ชม.

KOB = 0 : กำหนดประเภทของการกระจายค่าใช้จ่ายในการเดินทางแบบ Rectangular

KOB = 1 : กำหนดประเภทของการกระจายค่าใช้จ่ายในการเดินทางแบบ Normal

KOB = 2 : กำหนดประเภทของการกระจายค่าใช้จ่ายในการเดินทางแบบ Modified Normal ค่าที่กำหนดไว้คือ 0

KOMBI = ตัวเลขแสดงจำนวนครั้งเพื่อระบุให้หาค่าเฉลี่ยของการจัดสรรปริมาณการจราจร หลังจากโปรแกรมย่อ SATASS/SATSIM ทำงานแบบวนเวียน

KOMBI = 0 : ถ้าไม่ต้องการใช้ค่าเฉลี่ย ค่าที่กำหนดไว้คือ 0

KORN = ค่าควบคุมที่ใช้ในการสุ่มตัวเลขเพื่อใช้ใน Stochastic User Equilibrium ค่าที่กำหนดไว้คือ 0

LCY = ความยาวช่วงเวลาของรอบสัญญาณไฟจราจร (วินาที) ค่าที่กำหนดไว้คือ 75

LRTP = ค่าช่วงเวลาของเวลาที่ใช้ในการหาความถ้วนแบบ random ที่ทางแยกติดสัญญาณไฟจราจร ค่าที่กำหนดให้คือ 0

LTP = ช่วงเวลาของการจำลองการบรรจุ (นาที) ค่าที่กำหนดไว้คือ 30

MASL = ระบุจำนวนครั้งที่ต้องการวนเวียนการทำงานของ-SATASS/SATSIM ค่าที่กำหนดไว้คือ 5

MAXZN = ตัวเลขแสดงจำนวนใช้สูงสุดที่ใช้ ค่าที่กำหนดไว้คือ 500

MCCS = จำนวนชุดข้อมูลการสำรวจปริมาณการบรรจุแยกประเภท มีค่า 1 ถึง 6 ค่าที่กำหนดไว้คือ 1

MODET = 0 : ถ้าต้องการให้พิมพ์ข้อมูลออกทางเครื่องพิมพ์

MODET = ค่าที่ไม่เป็นศูนย์ : ถ้าต้องการให้มีรายงานความก้าวหน้า ในระหว่างการประมวลผลโปรแกรม

MODET = ค่าติดลบ : ถ้าต้องการให้รายงานผลออกทางจอภาพเท่านั้น

MODET = ค่าวก : ถ้าต้องการให้รายงานผลออกทั้งทางจอภาพ และเครื่องพิมพ์ ค่าที่กำหนดไว้คือ 1

MINRED = เวลาไฟแดงที่น้อยที่สุด : ใช้เพื่อเป็นตัวตรวจสอบกับ SATNET (วินาที) ค่าที่กำหนดไว้คือ 10

MINSAT = ปริมาณการบรรจุที่ศักดิ์เสื่อมตัว (pcu/hr)
ค่าที่กำหนดไว้คือ 500

NITA = ค่าสูงสุดที่ต้องการคำนวณซ้ำ (iterations) ในโปรแกรมย่อ SATASS ค่าที่กำหนดไว้คือ 10

NITS = ค่าสูงสุดที่ต้องการคำนวณซ้ำ (iterations) ในโปรแกรมย่อ SATSIM ค่าที่กำหนดไว้คือ 6

NOMADS = จำนวนประเภทผู้ใช้งานที่ต้องการจัดแบ่ง ค่าที่กำหนดไว้คือ 1

NOPD = ค่าที่ไม่เป็นศูนย์ เพื่อระงับ Platoon Dispersion ทั้งหมด
ระหว่างทางแยกที่พิจารณา ค่าที่กำหนดไว้คือ 0

NUC = จำนวนหนึ่งหน่วยเวลา ซึ่งใช้ในการแบ่งรอบสัญญาณในการจำลองการจราจร (ค่าสูงสุด มีค่าเท่ากับ 25) ค่าที่กำหนดไว้คือ 15

NUCMIN = จำนวนหนึ่งหน่วยเวลาต่ำสุด ซึ่งใช้ในการแบ่งรอบ-สัญญาณในการจำลองการจราจร (มีค่าสูงสุดค่าเท่ากับ 25) ค่าที่กำหนดไว้คือ 15

NOTUK = 1 : สำหรับกรณีใช้กฎจราจรของประเทศอื่นที่ไม่ใช่สหราชอาณาจักร
ค่าที่กำหนดไว้คือ 0

NOTUK = 0 : สำหรับกรณีใช้กฎจราจรของสหราชอาณาจักร
ค่าที่กำหนดไว้คือ 0

c. Real Parameter

ALEX = ค่าความยาวเฉลี่ยของยวดยาน (pcu/hr) ค่าที่กำหนดไว้คือ 5.75

BCRP = ตัวเลขยกกำลังที่ใช้ในการหา speed-flow curves ใน buffer Network ค่าที่กำหนดไว้คือ 5.0

BUSPCU = เลขที่ใช้คุณเพื่อแปลงปริมาณจราจรของรถโดยสารเป็นปริมาณการจราจรในหน่วยรถบันตันตั้ง ค่าที่กำหนดไว้คือ 3.0

CAPMIN = ค่าความชุต่ำสุด สำหรับการเลี้ยงที่ทางแยกประเภทที่ติดตั้งป้ายให้ทาง (pcu/hr) ค่าที่กำหนดไว้คือ 30.0

DEFCAP = ค่าความชุที่ external simulation nodes ขาดออกต่อ-ช่องจราจร (pcu/hr) ค่าที่กำหนดไว้คือ 1250

GAP = ค่า Gap ต่ำสุดของการจราจรที่ทางแยก (วินาที) ค่าที่กำหนดไว้คือ 50

GAPM = ค่า Gap สำหรับการรวมเข้า (Merging) ของยวดยาน (วินาที) ค่าที่กำหนดไว้คือ 3.0

GAPR = ค่า Gap สำหรับการเข้าทางเวียน (วินาที) ค่าที่กำหนดไว้คือ 4.0

GONZO = ตัวเลขที่ใช้ในการคูณขยาย Trip Matrix สำหรับป้อนเข้า SATASS ค่าที่กำหนดไว้คือ 1.0

PPK = ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง โดยแบ่งจากระยะทางที่ใช้ (บาท/กม.) ค่าที่กำหนดไว้คือ 0.0

PPM = ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยแบ่งเวลาที่ใช้เดินทาง (บาท/นาที) ค่าที่กำหนดไว้คือ 1.0

SUET = ค่าที่ใช้ในการบวกความผันแปรของค่าใช้จ่ายในการเดินทางในการจัดสรรงรเดินทางแบบ Stochastic User Equilibrium ค่าที่กำหนดไว้คือ 0.2

TAX = จำนวนยานพาหนะที่สามารถหยุดรอในบริเวณกลางทางแยกที่ติดสัญญาณไฟ และสามารถรายอุดได้หมด เมื่อสิ้นสุดสัญญาณไฟเขียว (pcu) ค่าที่กำหนดไว้คือ 2.0

TDEL = ค่าความล่าช้าที่ยอมให้เกิดขึ้นในทางโถงทางแยกที่เป็นประเภท Priority หรือวงเวียน (วินาที) ค่าที่กำหนดไว้คือ 3

XYUNIT = ค่าความละเอียดของตัวเลขที่บอกพิกัดของ Node/Zone ค่าที่กำหนดไว้คือ 1.0

4. Character Parameter

FILGIS = ชื่อแฟ้มข้อมูลที่ต้องการใช้ใน GIS ค่าที่กำหนดไว้คือ ช่องว่าง (Blank) สำหรับกรอกข้อความ

FILTIJ = ชื่อแฟ้มข้อมูลที่ UFM Trip Matrix จะใช้ในการจัดสรรงรีมานาณการจราจร ค่าที่กำหนดไว้คือ ช่องว่าง (Blank) สำหรับกรอกข้อความ

XYFORM = รูปแบบ (Format) ที่ใช้ในการบอกพิกัด (x,y) ค่าที่กำหนดไว้คือ 215

1.4 ข้อมูลการจำลองโครงข่ายถนน (Simulation Network Data)

เริ่มต้นในคอลัมน์ที่ 1 ด้วยหมายเลข Record “1” หรือ “11111” ในคอลัมน์ที่ 1 ถึง 5 ข้อมูลของ Internal Nodes มีส่วนประกอบ 3 ส่วน คือ

ก. RECORD TYPE 1 (NODE DATA) มีกฎเกณฑ์ดังนี้

column ที่ 1-5 ใส่หมายเลข Node

column ที่ 6-10 จำนวน Links ที่เข้าสู่ Node ที่กำลังพิจารณา

column ที่ 11-15 ใส่รหัสบอกระยะของ Node ซึ่งมี 6 ประเภท
คือ

- External Nodes รหัสที่ใช้ คือ 0
- Priority Junctions รหัสที่ใช้ คือ 1
- Roundabouts (ban U-turns) รหัสที่ใช้ คือ 2
- Traffic Signals รหัสที่ใช้ คือ 3
- Dummy nodes รหัสที่ใช้ คือ 4
- Roundabouts with U-turns รหัสที่ใช้ คือ 5

column ที่ 16-20 เวลาในการเดินทางรอบวงเวียน (วินาที)

หรือ จำนวนจังหวะสัญญาณไฟ

column ที่ 21-25 Relative offset (วินาที) หรือ max. roundabout capacity (pcu/hr)

column ที่ 26-30 Cycle time ของ Node นี้ (วินาที)

column ที่ 31-35 Number of time units per cycle

column ที่ 36-40 สิบเท่าของ GAP สำหรับทางแยกที่ไม่ติดสัญญาณไฟ (สิบวินาที)

column ที่ 41-45 สิบเท่าของ GAP สำหรับการ Merge (สิบวินาที)

ช. RECORD TYPE 2 (LINK AND TURN DATA) มีกัญเกณฑ์ดังนี้

column ที่ 1-5	Link stacking capacity
column ที่ 6-10	Node ที่อยู่ต่อนบน
column ที่ 11	ใส่เครื่องหมาย * ถ้าต้องการใช้ speed-flow curve
column ที่ 12-15	จำนวนช่องจราจรของช่วงถนนนี้ : ใส่ 0 ถ้าเป็นถนนเดินรถทางเดียว
column ที่ 16-20	Travel time (วินาที) หรือ average link speed (กม./ชม.)
column ที่ 21-25	ความยาวของช่วงถนนนี้ (เมตร)
column ที่ 26-35	ข้อมูลชุดแรกของการเลี้ยว
column ที่ 26-30	Saturation flow (pcu/hr) : ใส่เลข 0 สำหรับกรณีที่ห้ามเลี้ยว
column ที่ 31	Turn Priority Maker
column ที่ 32	Turn Priority Maker Modifier
column ที่ 33	ช่องจราจรแรกที่ใช้เลี้ยว
column ที่ 35	ช่องจราจรสุดท้ายที่ใช้เลี้ยว
column ที่ 36-45	ข้อมูลชุดที่สองของการเลี้ยว

ฯลฯ

- column ที่ 75 ช่องจราจรสุดท้ายที่ใช้เลี้ยวของข้อมูลชุดที่ห้า

ค. RECORD TYPE 3 (SIGNAL DATA) มีกัญเกณฑ์ดังนี้

column ที่ 11-15	ช่วงเวลาของ stage ของสัญญาณไฟ (วินาที)
column ที่ 16-20	Inter-green (วินาที)
column ที่ 21-25	จำนวน node ที่ได้สัญญาณไฟเบี้ยง
column ที่ 26-30	A-node สำหรับ first green
column ที่ 31-35	C-node สำหรับการเลี้ยวครั้งนี้

column ที่ 36-40 A-node ชุดที่สอง
column ที่ 41-45 C-node ชุดที่สอง

๗๙

column ที่ 71-75 C-node ชุดที่ห้า

1.5 ข้อมูลตัวเชื่อมจุดศูนย์ต่อของโซน (Simulation Centroid Connector Data)

เริ่มต้นในคอลัมน์ที่ 1 ด้วยหมายเลข Record “2” หรือ “22222” ในคอลัมน์ที่ 1 ถึง 5 โดยจุดศูนย์ต่อทุกจุด ต้องมีตัวเชื่อมต่ออย่างน้อย 1 ตัว และไม่มากกว่า 6 ตัว โดยมีกฎเกณฑ์ในบันทึกข้อมูลดังนี้

Column ที่ 1-5 หมายเลขโซน หรือหมายเลขจุดศูนย์ต่อ

Column ที่ 6-10 หมายเลข Node ต้นทางของช่วงถนนแรก

Column ที่ 11-15 หมายเลข Node ปลายทางของช่วงถนนแรก

Column ที่ 16-20 หมายเลข Node ต้นทางของช่วงถนนที่สอง
(ถ้ามี)

Column ที่ 21-25 หมายเลข Node ปลายทางของช่วงถนนที่สอง
(ถ้ามี)

๗๙

1.6 ข้อมูลโครงสร้างถนน/ช่วงถนน รอบนอก (Buffer Network/Link Data)

เริ่มต้นในคอลัมน์ที่ 1 ด้วยหมายเลข Record “3” หรือ “33333” ในคอลัมน์ที่ 1 ถึง 5 มีรูปแบบการ code ข้อมูลดังนี้

- RECORD 1 มีกฎเกณฑ์ดังนี้

Column ที่ 1 ใส่ตัวอักษร “C” ถ้าต้องการอ้างอิงโซน

Column ที่ 2-5 หมายเลข Node ต้นทาง

Column ที่ 6 หมายเลข Node ที่อยู่ตรงกลาง

Column ที่ 7-10 หมายเลข Node ปลายทาง

Column ที่ 11-15 เวลาในการเดินทาง (วินาที) หรือความเร็ว
(กม./ชม.) ในสภาพ free-flow

Column ที่ 16-20 เวลาในการเดินทาง (วินาที) หรือความเร็ว
(กม./ชม.) ในขณะเต็มความจุ (at capacity)

Column ที่ 21-25 ความจุของช่วงถนน (pcu /ชม.)

Column ที่ 28 ตัวบ่งบอกว่าเป็นถนนเดินรถทางเดียว/สองทาง

Column ที่ 29 ได้ตัวอักษร “S” ถ้าใช้ความเร็วเป็นตัวนิยาม :
ถ้าได้ตัวอักษรอื่น จะใช้เวลาในการเดินทางใน
การคำนวณ

Column 31-35 ระยะทางของช่วงถนน (เมตร)

Column 36-40 ใส่ตัวเลขยกกำลังที่ใช้ใน Flow-delay curve
ใส่จุดศูนย์ในคอลัมน์ที่ 39

Column 43-45 Link Index มีค่า 0 ถึง 999

- RECORD 2 (Optional) มีกฎเกณฑ์ดังนี้

Column 1-10 ข้อมูลพิเศษชิ้นแรกของ Link A-B ใส่จุดศูนย์
ใน Column ที่ 8

Column 11-20 ข้อมูลพิเศษชิ้นที่สองของ Link A-B ใส่จุด-
ศูนย์ในคอลัมน์ที่ 18

๑๗๔

1.7 ข้อมูลการเดี้ยว และช่วงถนนที่ถูกจำกัดการใช้ถนน สำหรับ yanpath- bangprakek (Restricted Turns and Links)

เริ่มต้นในคอลัมน์ที่ 1 ด้วยหมายเลข Record “4” หรือ “44444” ใน
คอลัมน์ที่ 1 ถึง 5

Column ที่ 1-5 Node ต้นทาง
 Column ที่ 6-10 Node ปลายทาง
 Column ที่ 11-15 Node ที่อยู่ตรงกลาง : ใส่เลข 0 หรือ เว้นว่าง
 สำหรับกรณีของ Links

Column ที่ 16-20 ban/penalty indicator สำหรับผู้ใช้ถนน class 1
 Column ที่ 21-25 ban/penalty indicator สำหรับผู้ใช้ถนน class 2

๑๗

1.8 พิกัดของ Node และ/หรือ โซน (Node and/or Zone Co-ordinates)

เริ่มต้นในคอลัมน์ที่ 1 ด้วยหมายเลข Record “5” หรือ “55555” ใน
 คอลัมน์ที่ 1 ถึง 5 รูปแบบการ code ข้อมูลพิกัดมีดังนี้

Column ที่ 1 ใส่ตัวอักษร “C” ถ้าข้อมูลที่จะใส่ในคอลัมน์ที่
 2 ถึง 5 เป็นหมายเลขโซน : ใส่ตัวอักษร “S”
 ถ้าข้อมูลเป็น sector หรือ เว้นว่าง ถ้าเป็น Real
 Node

Column ที่ 2-5 หมายเลข Node, โซน หรือ sector
 Column ที่ 6-10 ค่าพิกัด X (เลขจำนวนเต็ม)
 Column ที่ 11-15 ค่าพิกัด Y (เลขจำนวนเต็ม)
 Column ที่ 16-20 สำหรับโซน จะต้องสองคอลัมน์กับ Sector
 Number : สำหรับ Buffer Nodes จะใช้ประเภท
 ทางแยก 1 ถึง 5 เช่นเดียวกับที่ใช้ใน Simulation
 Nodes

1.9 เส้นทางการเดินรถโดยสารประจำทาง (Bus Routes)

เริ่มต้นในคอลัมน์ที่ 1 ด้วยหมายเลข Record “6” หรือ “66666” ในคอลัมน์ 1 ถึง 5 รูปแบบการ code ข้อมูลมีดังนี้

Column ที่ 2-5 ใส่ชื่อเส้นทาง

Column ที่ 6 ใส่ตัวอักษร “T” ถ้าเส้นทางเดินรถโดยสารเป็น

แบบสองทาง : เว้นว่าง ถ้าเส้นทางเดินรถโดยสารเป็นแบบหนึ่งทางเดียว

Column ที่ 7-10 ความถี่ในการปล่อยรถต่อชั่วโมง

Column ที่ 11-15 จำนวน node ที่รถโดยสารวิ่งผ่าน

Column ที่ 16-20 หมายเลข node แรก ที่รถโดยสารวิ่งผ่าน

Column ที่ 21-25 หมายเลข node ที่สอง ที่รถโดยสารวิ่งผ่าน^{ผลฯ (ได้ถึง 13 nodes)}

1.10 ข้อมูลปริมาณการจราจรบนช่วงถนน/ตามทิศทางการเดียว (Counts of Link and/or Turning Volumes)

เริ่มต้นในคอลัมน์ที่ 1 ด้วยหมายเลข Record “7” หรือ “77777” มีรูปแบบการ code ข้อมูลมีดังนี้

Column ที่ 1-5 Node ต้นทาง

Column ที่ 6-10 Node ปลายทาง

Column ที่ 11-15 Node ที่อยู่ตรงกลางทางแยก : ใส่เลข 0 หรือ เว้นว่าง สำหรับกรณีที่เป็นข้อมูลของช่วงถนน

Column ที่ 16-20 ปริมาณการจราจร (pcu/hr) ค่าที่ 1

Column ที่ 21-25 ปริมาณการจราจร (pcu/hr) ค่าที่ 2 (ขึ้นอยู่กับ MCCS)

Column ที่ 25-30 ปริมาณการจราจร (pcu/hr) ค่าที่ 3 (ขึ้นอยู่กับ MCCS)

**1.11 ข้อมูลค่าใช้จ่ายในการเดินทาง สำหรับกรณีที่มีการแบ่งประเภทผู้ใช้งาน
(Generalized Costs for Multiple User Classes)**

เริ่มต้นในคอลัมน์ที่ 1 ด้วยหมายเลข Record “8” หรือ “88888” ใน
คอลัมน์ที่ 1 ถึง 5 รูปแบบการ code ข้อมูลนี้ดังนี้

Column ที่ 1-5 ใส่ User class number โดยเริ่มจาก 1 ถึง ค่าที่
กำหนดใน parameter NOMADS

Column ที่ 6-10 จำนวนของ “Stacked” matrix level ซึ่งประกอบ-
ด้วย trips สำหรับ User Class นี้

Column ที่ 11-15 ตัวคุณที่ใช้คุณ Trip matrix

Column ที่ 16-20 มูลค่าของเวลาในหน่วย บาทต่อนาที ใส่จุดทศ-
นิยมในคอลัมน์ที่ 18

Column ที่ 22-25 มูลค่าของค่าใช้จ่ายในการเดินทางในหน่วย-
บาทต่อ กม. ใส่จุดทศนิยมในคอลัมน์ที่ 23

Column ที่ 26-30 มูลค่าของค่าใช้จ่ายที่ใช้กับข้อมูลพิเศษชุดที่หนึ่ง
ของ Buffer link (บาท)

Column ที่ 31-35 มูลค่าของค่าใช้จ่ายที่ใช้กับข้อมูลพิเศษชุดที่สอง
ของ Buffer link (บาท)

2. การสร้างแฟ้มข้อมูล O-D Trip Matrix

แฟ้มข้อมูล O-D Trip Matrix ที่ใช้ในโปรแกรม SATURN จะต้องลง code ข้อมูลให้ถูกต้องตามรูปแบบ หรือกฎเกณฑ์ และต้องให้ตรงตำแหน่งที่กำหนดไว้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

RUN ชื่อหัวเรื่อง (กรอกเป็นภาษาอังกฤษ)

&PARAM

KARD = T

PRINT = T

TOTALS = T

MPNEXT = T

NROWS = ตัวเลขบอกจำนวนแถวของ Trip Matrix

NCOLS = ตัวเลขบอกจำนวนคอลัมน์ของ Trip Matrix

MTYPE = 3

MODET = 1

&END

TRIPS PCUH

กรอกชื่อ/ขนาด Matrix

กรอกข้อมูล O-D Trip Matrix โดยใช้ format 15I5

๗๖๔

คำอธิบาย :

บรรทัดที่ 1 เริ่มพิมพ์ตัว R ในคอลัมน์ที่ 1 และเริ่มต้นพิมพ์ชื่อโครงการ
ในคอลัมน์ที่ 5

บรรทัดที่ 2 - เริ่มพิมพ์ & ในคอลัมน์ที่ 2

บรรทัดที่ 3 กำหนดค่า Parameter KARD = T เพื่อให้โปรแกรมสร้าง
Matrix จากแฟ้มข้อมูล

บรรทัดที่ 4 กำหนดค่า Parameter PRINT = T เพื่อให้โปรแกรมพิมพ์
Matrix ผลลัพธ์ทีละ element

บรรทัดที่ 5 กำหนดค่า Parameter TOTALS = T เพื่อให้โปรแกรมพิมพ์
ค่ารวมในแนวตั้ง และแนวนอนของ Output Matrix

บรรทัดที่ 6 กำหนดค่า Parameter MPNEXT = T เพื่อบอกว่าให้ใช้
Matrix Parameters ตามที่ปรากฏข้างล่างนี้

บรรทัดที่ 7 ระบุจำนวนแถวของ Trip Matrix ใน Parameter NROWS

บรรทัดที่ 8 ระบุจำนวนคอลัมน์ของ Trip Matrix ใน Parameter NCOLS

บรรทัดที่ 9 กำหนดค่า Parameter MTYPE = 3 เพื่อให้เก็บข้อมูลไว้ใน
รูป Real Matrices

บรรทัดที่ 10 กำหนดค่า Parameter MODET = 1 เพื่อให้แสดงผลสรุป
ของข้อมูลทาง terminal

บรรทัดที่ 11 จบคำสั่งเกี่ยวกับ Parameters โดยเริ่มพิมพ์ & ในคอลัมน์ที่ 2

บรรทัดที่ 12 เริ่มพิมพ์ชื่อ/ขนาด Matrix ในคอลัมน์ที่ 2

บรรทัดที่ 13 ลงรหัสข้อมูล O-D Trip Matrix โดยใช้ format 15I5 ซึ่ง
ต้องกรอกข้อมูลทีละ 5 คอลัมน์ต่อหนึ่งชุดข้อมูล เริ่มต้นในคอลัมน์ที่ 1-5 ด้วยหมายเลขโ
อนที่เป็น origin แล้วตามด้วยจำนวน Trip ที่จะไปโอนต่าง ๆ ลงในคอลัมน์ที่ 6-10,
11-15,...,71-75 ตามลำดับ จนกว่าจะหมดข้อมูล โดยต้องกรอกเป็นเลขจำนวนเต็ม และ
ต้องจัดให้ข้อมูลซิดขวาสุดของแต่ละชุด

3. ขั้นตอนการสั่งให้โปรแกรม SATURN ประมวลผล

การสั่งให้โปรแกรม SATURN ประมวลผล มีขั้นตอนดังนี้

1. สร้าง Directory สำหรับเก็บแฟ้มข้อมูล, แฟ้มแสดงผล และแฟ้มอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยความยาวของชื่อ ต้องไม่เกิน 8 ตัวอักษร ตัวอย่างเช่น
MD HY96
2. สร้างแฟ้มข้อมูล โครงข่ายถนน และตั้งชื่อแฟ้ม โดยให้มีความยาวไม่เกิน 8 ตัวอักษร และมี Extension เป็น DAT ตัวอย่างเช่น **HY96.DAT**
3. สร้างแฟ้มข้อมูล O-D Trip Matrix และตั้งชื่อแฟ้ม โดยให้มีความยาวไม่เกิน 8 ตัวอักษร และมี Extension เป็น DAT ตัวอย่างเช่น **HYTRIPS.DAT**
4. Copy แฟ้ม SATKEY.DAT จากโปรแกรมย่อย SAT91DAT หรือ SAT91TES ไปเก็บไว้ใน Directory สำหรับเก็บแฟ้มข้อมูลที่สร้างขึ้นตามข้อ 1.
5. สั่งให้โปรแกรม SATURN สร้างแฟ้ม Trip Matrix โดยการใช้คำสั่ง CALL M1 ตามด้วยชื่อของแฟ้มข้อมูลโครงข่ายถนน ตัวอย่างเช่น
C:\>HY96>CALL M1 HYTRIPS
6. สั่งให้โปรแกรม SATURN จัดสรรปริมาณการจราจร โดยการใช้คำสั่ง SATURN9 ตามด้วยชื่อของแฟ้มข้อมูล โครงข่ายถนน และชื่อแฟ้มข้อมูล O-D Trip Matrix โดยเว้นช่องว่างระหว่างชื่อแฟ้มไว้ 1 ตัวอักษร ตัวอย่างเช่น
C:\>SATHY>SATURN9 HY96 HYTRIPS
7. ตรวจสอบการประมวลผล/คูณ โดยใช้คำสั่ง P1X ตามด้วยชื่อของแฟ้มข้อมูล โครงข่ายถนน ตามด้วยคำสั่ง MX และตามด้วยชื่อแฟ้มข้อมูล O-D Trip Matrix ตัวอย่างเช่น **C:\>HY96>P1X HY96 M 10 HYTRIPS**

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล นายทรงศักดิ์ รัวิรังสรรค์

วัน เดือน ปีเกิด 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2503

วุฒิการศึกษา

วุฒิ

ชื่อสถาบัน

ปีที่สำเร็จการศึกษา

วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (โยธา) มหาวิทยาลัยขอนแก่น

พ.ศ. 2526

ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน วิศวกรโยธา 5 เทศบาลเมืองสงขลา